

Арча район Советы
КАРАРЫ

« 04 » декабрь 2023 ел

№ 250

Татарстан Республикасы Арча муниципаль районы «Үрнәк авыл жирлеген»
муниципаль берәмлегенен жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләрен
раслау турында

«Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрэндәге 131-ФЗ номерлы Федераль закон, Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексы, Татарстан Республикасы Арча муниципаль районы Уставы нигезендә, 2023 елның 03 декабрэндәге «Үрнәк авыл жирлеген» муниципаль берәмлегенен жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләре проекты буенча гавами тыңлаулар беркетмәсен һәм бәяләмәне исәпкә алып, Арча район Советы карар бирде:

1. Татарстан Республикасы Арча муниципаль районы «Үрнәк авыл жирлеген» муниципаль берәмлегенен жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләрен кушымта нигезендә расларга.

2. Татарстан Республикасы Арча муниципаль районы Башкарма комитетына Татарстан Республикасы Арча муниципаль районы «Үрнәк авыл жирлеген» муниципаль берәмлегенен жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләрен территория планлаштыруның федераль дәүләт мәгълүмат системасының рәсми сайтында (<https://fgistp.economy.gov.ru/>) урнаштыруны тәмин итәргә.

3. Арча муниципаль районы Үрнәк авыл жирлеген Советына «Татарстан Республикасы Арча муниципаль районы «Үрнәк авыл жирлеген» муниципаль берәмлегенен жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләрен раслау турында» 2019 елның 13 июнендәге 43 номерлы карарын (21.09.2021 № 28 үзгәреш белән) үз көчен югалткан дип танырга.

4. Элеге карарны Татарстан Республикасы хокукый мәгълүмат рәсми порталында (www.pravo.tatarstan.ru) һәм Арча муниципаль районының рәсми сайтында (www.arsk.tatarstan.ru) бастырып чыгару юлы белән халыкка житкерергә.

5. Элеге карар рәсми басылып чыккан көннән үз көченә керә.

6. Элеге карарның үтәлешен тикшереп торуны даими комиссиягә йөкләргә.

Арча муниципаль районы башлыгы,
Район Советы рәисе

И.Г.Нуриев

ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ АРЧА МУНИЦИПАЛЬ РАЙОНЫ
«ҮРНӨК АВЫЛ ЖИРЛЕГЕ»
МУНИЦИПАЛЬ БЕРӨМЛЕГЕНЕҢ
ЖИРДӨН ФАЙДАЛАНУ ҺӘМ ТӨЗЕЛЭШ КАГЫЙДӨЛӨРЕ

Г ө л е ш .
ЖИРДӨН ФАЙДАЛАНУ ҺӘМ ТӨЗЕЛЭШ КАГЫЙДӨЛӨРЕН
КУЛЛАНУ ТӨРТИБЕ, ЖИРДӨН
ФАЙДАЛАНУ ҺӘМ ТӨЗЕЛЭШ КАГЫЙДӨЛӨРЕНӨ
ҮЗГӨРЕШЛӨР КЕРТҮ ТӨРТИБЕ

ЭЧТӨЛӨК

ЖИРДӨН ФАЙДАЛАНУ ҺӘМ ТӨЗЕЛЭШ КАГЫЙДӨЛӨРӨ СОСТАВЫ 4

Кереш 5

I өлөш. Жирдөн файдалану һәм төзелеш кагыйдэлэрэн куллану тәртибе, жирдөн файдалану һәм төзелеш кагыйдэлэрэнә үзгәрешләр кертү тәртибе 6

I бүлек. Гомуми нигезлэмэлэр 6

1 статья. Бу өлөштә кулланылган төп төшөнчөлэр 6

2 статья. Жирдөн файдалану һәм төзелеш кагыйдэлэрэнә хокукый статусы һәм составы 8

3 статья. Жирдөн файдалану һәм төзелеш турында мәгълүматның ачыклыгы һәм ачыклыгы

8

4 статья. Жирдөн файдалану һәм төзелеш кагыйдэлэрә үз көчөнә керү 9

5 статья. Жирдөн файдалану һәм төзелеш кагыйдэлэрэн бозган өчен жаваплылык 9

ИКЕНЧЕ БҮЛӨК. Жирле үзидарә органнары тарафыннан Жирдөн файдалануны һәм төзелешне көйлөү турында нигезлэмэлэр 9

6 статья. Жирле үзидарә органнарының жирдөн файдалану һәм төзелеш өлкәсендәгә вәкаләтлэрә 9

7 статья. Жирдөн файдалану һәм төзелеш кагыйдэлэрә проектын эзерлөү буенча комиссия

10

8 статья. Жирдөн файдалану һәм төзелеш кагыйдэлэрэнә элек барлыкка килгән хокукый мөнәсәбәтлэрәгә карата гамәлдә булуы 11

9 статья. Территориаль зоналар 11

10 статья. Шәһәр төзелешне регламентлары 12

11 статья. Шәһәр төзелешне эшчәнлегенә башка мәсьәлэлэрәнә карата жирдөн файдалану һәм төзелеш кагыйдэлэрэнә гамәлдә булуы 13

III БҮЛӨК. Физик һәм юридик затлар тарафыннан жир кишәрлеклэрәннән һәм капитал төзелеш объектларынын рөхсәт ителгән файдалану төрлэрэн үзгәртү турында нигезлэмэлэр 14

12 статья. Төп нигезлэмэлэр 14

13 статья. Жир кишәрлеген яки капитал төзелеш объекттын шартлы рәвештә файдалануга рөхсәт бирү тәртибе 15

14 статья. Рөхсәт ителгән төзелешнең, капитал төзелеш объектларын реконструкциялөүнең чик параметрларынын тайпылуга рөхсәт бирү тәртибе 16

IV БҮЛӨК. Территорияне планлаштыру буенча документлар эзерлөү турында нигезлэмэлэр

17

15 статья. Төп нигезлэмэлэр 17

V бүлек. жирдөн файдалану һәм төзелеш мәсьәлэлэрә буенча жәмәгать фикер алышулары яки гавами тыңлаулар үткөрү турында нигезлэмэлэр 18

16 статья. Жирдөн файдалану һәм төзелеш мәсьәлэлэрә буенча жәмәгать фикер алышуларын яки гавами тыңлаулар оештыру һәм үткөрү буенча гомуми нигезлэмэлэр 18

17 статья. Жирдөн файдалану һәм төзелеш кагыйдэлэрә проекты, жирдөн файдалану һәм төзелеш кагыйдэлэрәнә үзгәрешләр кертү проектлары буенча жәмәгать фикер алышуларын яки гавами тыңлаулар үткөрү үзөнчөлклэрә 19

18 статья. Жир кишәрлеген яки капитал төзелеш объекттын шартлы рәвештә файдалануга рөхсәт бирү турында карар проекты буенча жәмәгать фикер алышулары яки гавами тыңлаулар

19

19 статья. Рөхсәт ителгән төзелешнең чик параметрларынын тайпылуга рөхсәт бирү, капитал төзелеш объектларын реконструкциялөү мәсьәлэсе буенча жәмәгатьчелек фикер алышулары яки гавами тыңлаулар 20

VI БҮЛЕК. Жирдэн файдалану һәм төзелеш кагыйдэләренә үзгәрешләр кертү турында
нигезләмәләр 21

20 статья. Жирдэн файдалану һәм төзелеш кагыйдэләренә үзгәрешләр кертү тәртибе 21

VII БҮЛЕК. Жирдэн файдалану һәм төзелешнең башка мәсьәләләрен көйләү турында
нигезләмәләр 25

21 статья. Территориаль зоналар чикләре турында мәгълүматларны Күчәмсез милекнең
бердәм дәүләт реестрына кертү 25

Жирдэн файдалану һәм төзелеш кагыйдэлэрнең составы

Татарстан Республикасы Арча муниципаль районы «Үрнәк авыл жирлеге» муниципаль берәмлегенең жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдэләре (алга таба - Кагыйдэләр) түбәндәге составта эшләнде:

I өлеш. Жирдән файдалану һәм төзелеш алып бару кагыйдэләрен куллану тәртибе, жирдән файдалану һәм төзелеш алып бару кагыйдэләренә үзгәрешләр кертү тәртибе

II өлеш. Шәһәр төзелешен зоналаштыру карталары

График материаллар:

№ т/б	Исеме	Масштабы
1	Шәһәр төзелешен зоналаштыру картасы Территориаль зоналар	1:10 000
2	Шәһәр төзелешен зоналаштыру картасы Территориядән файдалануның махсус шартлары булган зоналар чикләре	1:10 000

III өлеш. Шәһәр төзелеше регламентлары

Кушымта

Территориаль зоналар чикләре турында белешмәләр

КЕРЕШ

Татарстан Республикасы Арча муниципаль районы «Үрнәк авыл жирлеге» муниципаль берәмлегенең жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләре (алга таба - Кагыйдәләр) - жирле үзидарә органының территориаль зоналар, шәһәр төзелеше регламентлары билгеләнә торган норматив хокукый акты белән раслана торган шәһәр төзелешен зоналаштыру документы, аны куллану тәртибе һәм аңа үзгәрешләр кертү тәртибе.

Кагыйдәләр Россия Федерациясе һәм Татарстан Республикасының түбәндәге норматив хокукый актлары таләпләрен исәпкә алып әзерләнде:

- 2004 елның 29 декабрендәге 190-ФЗ номерлы Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексы;

- Россия Федерациясенең 2001 елның 25 октябрендәге 136-ФЗ номерлы жир кодексы;

- 2006 елның 4 декабрендәге 200-ФЗ номерлы Россия Федерациясе Урман кодексы;

- Россия Федерациясенең 2006 елның 03 июнәндәге 74-ФЗ номерлы Су кодексы;

- «Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында»

2003 елның 06 октябрендәге 131-ФЗ номерлы Федераль закон;

- «Татарстан Республикасында шәһәр төзелеше эшчәнлеге турында» 2010 елның 25 декабрендәге 98-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законы.

Кагыйдәләрне әзерләгәндә шулай ук Арча муниципаль районы һәм «Үрнәк авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге норматив хокукый актларының, муниципаль берәмлекнең «Үрнәк авыл жирлеге» социаль-иқтисадый һәм шәһәр төзелеше үсешенең төп юнәлешләрен билгели торган башка документларның нигезләмәләре исәпкә алына.

І өлеш. Жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләрен куллану тәртібе, жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләренә үзгәрешләр кертү тәртібе

І БҮЛЕК. Гомуми нигезләмәләр

1 статья. Әлеге өлештә кулланыла торган төп төшенчәләр

Жир кишәрлегеннән яисә капитал төзелеш объектыннан рөхсәт ителгән файдалану төре - жир кишәрлеген яисә капитал төзелеш объектын файдалануның мөмкин булган ысулы. Жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектарынан рөхсәт ителгән файдалану төрләре рөхсәт ителгән файдалануның төп, шартлы рөхсәт ителгән, ярдәмче төрләрен үз эченә ала һәм жир мөнәсәбәтләре өлкәсендә дәүләт сәясәтен эшләү һәм норматив-хокукый жайга салу функцияләрен башкаручы федераль башкарма хакимият органы раслаган классификатор нигезендә билгеләнә.

Жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектарынан рөхсәт ителгән файдалануның барлык төрләре - жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектарынан рөхсәт ителгән файдалану төрләре, алар белән бергә башкарыла торган рөхсәт ителгән файдалануның төп һәм шартлы рөхсәт ителгән төрләренә карата өстәмә буларак кына рөхсәт ителә.

Шәһәр төзелеше зонасы - территорияль зоналарны билгеләү һәм шәһәр төзелеше регламентларын билгеләү максатларында муниципаль берәмлекләр территорияләрен зоналаштыру.

Шәһәр төзелеше регламенты - жир кишәрлекләреннән рөхсәт ителгән файдалануның тиешле территорияль зона чикләре чикләрендә билгеләнә торган төрләре, шулай ук жир кишәрлекләре өслегендә булган һәм капитал төзелеш объектары алардан тозу һәм аннан соңгы эксплуатацияләү процессында кулланыла торган бөтен нәрсә, жир кишәрлекләренә иң чик (минималь һәм (яисә) максималь зурлығы һәм жир кишәрлекләренә һәм капитал төзелеш объектарының рөхсәт ителгән төзелешнең иң чик параметрлары, жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектарынан файдалануны чикләү, шулай ук чикләрендә территорияне комплексы үстерү эшчәнлеген гамәлгә ашыру каралган территорияләргә карата кулланыла торган территорияләргә карата кулланыла торган чикләүләр, территориянең тиешле коммунал, транспорт инфраструктурасы объектары белән тәэмин ителешенә мөмкин булган минималь күрсәткечләре һәм күрсәтелгән объектар өчен территорияль уңайлыкның максималь күрсәткечләре.

Жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләре проекты эерләү комиссиясе - Кагыйдәләренә эерләүне оештыру, аларга үзгәрешләр кертү, гавами тыңлаулар уздыруны эерләү һәм Кагыйдәләренә эерләү комиссиясе турындагы нигезләмә нигезендә башка мәсьәләләренә хәл итү максатында законнар, муниципаль хокукый актлар нигезендә төзелә торган даими эшләүче коллегияль орган.

Кызыл сызыклар - гомуми файдаланудагы территорияләр чикләрен билгели торган һәм территорияне планлаштыру документларында билгеләнергә, үзгәртелергә яисә бетерелергә тиешле линияләр.

Линия объектары - электр тапшыру линияләре, элемент линияләре (шул исәптән линия-кабель корымалары), торба үткәргечләр, автомобиль юллары, тимер юл линияләре һәм башка шундый корымалар.

Төзелешнең максималь проценты - төзелеш алып барылырга мөмкин булган жир кишәрлегенә суммар мәйданы, жир кишәрлегенә бөтен мәйданына (%) мөнәсәбәте.

Бинаның, төзелешнең, корымаларның жир кишәрлеге чигеннән минималь чигенеше - жир кишәрлегенә чиге белән бина, төзелеш яки корылма арасындагы ераклык.

Капитал төзелеш объектары-жир кишәрлегендәге капитал корымалар, төзелмәләр һәм асрым уңайлыктары (түшәү, каплау һәм башкалар) булган биналар, корымалар.

Капиталь булмаган корылмалар, төзелмэләр-жир белән ныклы элементдә булмаган һәм конструктив характеристикасы булган капитал булмаган корылмалар, төзелмэләрнең (шул исәптән киосклар, навеслар һәм башка шундый корылмалар) төп характеристикаларын үзгәртмичә һәм билгеләнешенә зыян китермичә, алга таба жыю мөмкинлеге бирә торган корылмалар, төзелмэләр.

Капиталь төзелеш объектларынан һәм жир кишәрлегеннән файдалануның рөхсәт ителгән төп төрләр-әлеге эшчәнлек төрлөрөн һәм шәһәр төзелеше регламентлары составында тиешле территориаль зоналарга карата булган объектларны күчерү нәтижәсендә рөхсәт ителгән жир участкаларын һәм капитал төзелеш объектларын куллану төрлөрө.

Шәхси торак төзелеш объекты - гражданның тарафыннан мондый бинада яшәүгә бәйләп конкуреш һәм башка ихтияжларны канәгатьләндерү өчен билгеләнгән бүлмэләрдән һәм ярдәмчә куллану бүлмәләреннән тора һәм мөстәкыйль күчмәсез милек объектларына бүлү өчен билгеләнмәгән жир өсте катлары саны егерме метрдан да артмаган аерым торучы бина.

Жир кишәрлекләре, капитал төзелеш объектларының хокук ияләре- жир кишәрлекләре, капитал төзелеш объектлары милекчеләре, жирдән файдаланучылар, жир хужалары һәм арендаторлары, аларның вәкаләтле затлары.

Жир кишәрлекләренә иң чик (минималь һәм (яисә) максималь) күләмнәре һәм капитал төзелеш объектларын төзү, реконструкцияләүнең рөхсәт ителгән иң чик параметрлары - жир кишәрлекләренә иң чик (минималь һәм (яки) максималь) күләме, шул исәптән аларның майданы; биналар, корылмалар, корылмалар төзү рөхсәт ителгән урыннарны билгеләү максатларында жир кишәрлекләре чикләреннән минималь чигенү; биналар, корылмалар, корылмалар төзү тыела; катларның иң чик саны яки биналарның, төзелмәләренә, корылмаларның иң чик биеклеге; шәһәр төзелеш регламентлары нигезендә тиешле территориаль зоналарга карата билгеләнә торган жир кишәрлегә чикләрендә төзелешнең максималь проценты.

Гавами сервитут - Россия Федерациясә законы яисә башка норматив хокукий актында, Россия Федерациясә субъектының норматив хокукий актында, жирле үзидәр органының норматив хокукий актында билгеләнгән, аларга карата билгеләнә торган жир кишәрлекләрен тартып алмыйча гына жир кишәрлегеннән файдалану хокукы.

Гавами тыңлаулар- муниципаль берәмлек халкының (жәмәгәтчеләкнең) законнарда билгеләнгән очрактарда жирле эһәмияттәге мәсьәләләр буенча муниципаль хокукий актлар проектлары турында фикер алышуда катнашу хокукын гамәлгә ашыру формасы.

Капиталь төзелеш объектларын төзү, реконструкцияләүнең рөхсәт ителгән иң чик параметрларынан тайшылуга рөхсәт - капитал төзелеш объектларын төзүне, реконструкцияләүне гамәлгә ашыру, шулай ук аларга капитал ремонт ясауны рөхсәт ителгән төзелешнең иң чик параметрларынан, шәһәр төзелеш регламентында билгеләнгән капитал төзелеш объектларын реконструкцияләүдән чигләштереп, капитал ремонт ясауны гамәлгә ашыру хокукын бирә торган Россия Федерациясә Шәһәр төзелеш кодексының 40 статьясы таләпләре нигезендә бирелә торган документ.

Жир кишәрлеген яки капитал төзелеш объектын шартлы рәвештә рөхсәт ителгән файдалануга рөхсәт - жир кишәрлекләренә ия булучыларга әлеге Кагыйдәләр белән шартлы рәвештә рөхсәт ителгән жир кишәрлегеннән, капитал төзелеш объектыннан рөхсәт ителгән файдалану төрөн сайлап алу хокукын бирә торган тиешле территориаль зона өчен әлеге Кагыйдәләр белән шартлы рәвештә рөхсәт ителгәннән соң Россия Федерациясә Шәһәр төзелеш кодексының 39 статьясы таләпләре нигезендә бирелә торган документ.

Территориаль зоналар - жирләрдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләрендә чикләп билгеләнгән һәм шәһәр төзелеш регламентлары билгеләнгән зоналар.

Гомуми файдаланудагы территорияләр - чикләnmәгән затлар даирәсе (шул исәптән майданнар, урамнар, юллар, яр буйлары, гомуми файдаланудагы су объектларының яр буе полосалары, скверлар, бульварлар) тоткарлыксыз файдалана торган территорияләр.

Жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларынан файдалануның шартлы рөхсәт ителгән төрләр - жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларынан рөхсәт ителгән файдалану төрләрә, Россия Федерациясә Шәһәр төзелеш кодексының 39 статьясында

билгелэнгән тәртиптә рохсәт алу шарты белән, әлеге эшчәнлек төрләрен һәм шәһәр төзелеш регламентлары составындагы объектларны тиешле территориаль зоналарга карата күчерү нәтижәсендә мөмкин булган чаралар.

2 статья. Жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләренең хокукый статусы һәм составы

1. Татарстан Республикасы Арча муниципаль районы «Үрнәк авыл жирлегә» муниципаль берәмлегенең жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләре жирле үзидарә органының норматив хокукый акты статусына ия.

2. Әлеге Кагыйдәләр түбәндәгеләр белән беррәттән кулланыла:

техник регламентлар (алар үз көченә кергәнчә - билгелэнгән тәртиптә - Федераль законга «Техник жайга салу турында» 2002 елның 27 декабрендәге 184-ФЗ номерлы Федераль законга һәм Россия Федерациясә Шәһәр төзелеш кодексына каршы килми торган өлешендә норматив техник документлар белән);

Россия Федерациясә законнары һәм Татарстан Республикасы законнары белән;

шәһәр төзелешен проектлау нормативлары белән;

«Шушмабаш авыл жирлегә» муниципаль берәмлегенең һәм Арча муниципаль районының жирдән файдалануны һәм төзелешне жайга салу мәсьәләләре буенча норматив хокукый актлары белән.

3. Әлеге Кагыйдәләр түбәндәгеләрне үз эченә ала:

Кереш;

I өлеш. Жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләрен куллану тәртибе, жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләренә үзгәрешләр кергү тәртибе;

II өлеш. Шәһәр төзелешен зоналаштыру карталары;

III өлеш. Шәһәр төзелешне регламентлары;

Кушымталар.

4. Әлеге Кагыйдәләр «Үрнәк авыл жирлегә» муниципаль берәмлеге территориясендә шәһәр төзелешне эшчәнлеген жайга салучы иясә тикшереп торучы вазыйфай затлар тарафыннан, дәүләт хакимияте органнары, жирле үзидарә органнары, физик һәм юридик затлар тарафыннан үтәү өчен мәжбүри.

3 статья. Жирдән файдалану һәм төзелеш турында мәгълүматның ачыклығы һәм һәркем файдалана алырлык булуы

1. Әлеге Кагыйдәләр, составына керүче барлык картографик һәм башка документларны да кертеп, барлык физик һәм юридик, шулай ук вазыйфай затлар, дәүләт хакимияте органнары һәм жирле үзидарә органнары өчен ачык.

2. «Үрнәк авыл жирлегә» муниципаль берәмлегенең жирле үзидарә органнары әлеге Кагыйдәләр белән танышу мөмкинлеген түбәндәге юллар белән тәмин итәләр:

әлеге Кагыйдәләрне жирле үзидарә органнарының норматив хокукый актларын рәсми бастырып чыгару (халыкка житкерү), башка рәсми мәгълүмат өчен билгелэнгән тәртиптә бастырып чыгару (халыкка житкерү) һәм «Шушмабаш авыл жирлегә» муниципаль берәмлегенең иясә муниципаль районның рәсми сайтында «Интернет» челтәрендә урнаштыру;

«Үрнәк авыл жирлегә» муниципаль берәмлеге территориясендә жирдән файдалануны һәм төзелешне жайга салу мәсьәләләрендә катнашучы органнарда һәм оешмаларда әлеге Кагыйдәләр белән тулы комплектта танышу өчен мөмкинлекләр тудыру.

3. Муниципаль районның жирле үзидарә органнары әлеге Кагыйдәләр белән танышу мөмкинлеген түбәндәге юллар белән тәмин итәләр:

Кагыйдәләрне территориаль планлаштыруның федераль дәүләт мәгълүмат системасында урнаштыру;

физик һәм юридик затларга әлеге Кагыйдәләрдән өзөмтәләр, шулай ук жирдән файдалану һәм төзелеш шартларын характерлаучы картографик материалларның һәм аларның фрагментларының кирәкле күчөрмәләр биру. Әлеге материаллар югарыда күрсәтелгән затларга язма гариза буенча бирелә.

4 статья. Жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләре үз көченә керү

1. Әлеге Кагыйдәләр жирле үзидарә органнарының норматив хокукый актларын рәсми бастырып чыгару (халыкка житкерү) өчен билгеләнгән тәртиптә рәсми басылып чыкканнан соң (халыкка житкерелгәннән соң) үз көченә керә.

2. Кагыйдәләр зуррак юридик көчкә ия булган хокукый актларга каршы килмәгән өлешендә гамәлдә була.

5 статья. Жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләрен бозган өчен җаваплылык

1. Әлеге Кагыйдәләрне бозган өчен физик һәм юридик затлар, шулай ук вазифаи затлар Россия Федерациясе, Татарстан Республикасы законнары нигезендә җаваплы булалар.

II БҮЛЕК. Жирле үзидарә органнары тарафыннан жирдән файдалану һәм төзелешне жайга салу турында шөгеләмәләр

6 статья. Жирдән файдалану һәм төзелеш өлкәсендә жирле үзидарә органнары вәкаләтләре

1. Жирдән файдалану һәм төзелеш өлкәсендә жирле үзидарә органнарының вәкаләтләре «Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 06 октябрендәге 131-ФЗ номерлы Федераль закон, Россия Федерациясе Шәһәр төзелеш кодексы, «Үрнәк авыл жирлеген» муниципаль берәмлегенә уставы, Арча муниципаль районы Уставы нигезендә билгеләнә.

2. «Үрнәк авыл жирлеген» муниципаль берәмлегенен (алга таба - жирлекнең башкарма комитеты) жирдән файдалану һәм төзелеш өлкәсендә жирле үзидарәнең башкарма органы вәкаләтләренә түбәндәгеләр керә:

территорияне планлаштыру документларын әзерләүне тәмин итү (Россия Федерациясе Шәһәр төзелеш кодексында, башка федераль законнарда каралган очрактардан тыш);

«Үрнәк авыл жирлеген» муниципаль берәмлеген шәһәр төзелешен проектлауның жирле нормативларын әзерләүне тәмин итү;

үз белдеге белән төзелгән корылманы жимерү турында йә рөхсәтсез корылманы жимерү турында карар кабул итү яисә аны рөхсәтле төзелешнең иң чик параметрларына туры китерү, капитал төзелеш объектларын реконструкцияләү, территорияне планлаштыру буенча Кагыйдәләр, документлар, яисә Россия Федерациясе Шәһәр төзелеш кодексында, граждан законнарында каралган очрактарда, башка федераль законнарда билгеләнгән капитал төзелеш объектлары параметрларына карата мәжбүри таләпләр кую.

3. Арча муниципаль районының (алга таба - муниципаль район Советы) жирле үзидарәнен жирдән файдалану һәм төзелеш өлкәсендә вәкаләтле органы вәкаләтләренә түбәндәгеләр керә: жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләрен, шул исәптән жирдән файдалану һәм төзелеш алып бару кагыйдәләренә үзгәрешләренә (өстәмәләр) раслау;

муниципаль районның шәһәр төзелешен проектлауның жирле нормативларын раслау;

«Үрнәк авыл жирлеген» муниципаль берәмлегенен шәһәр төзелешен проектлауның жирле нормативларын раслау.

4. Арча муниципаль районының (алга таба - муниципаль районның башкарма комитеты) жирдән файдалану һәм төзелеш өлкәсендә жирле үзидарә башкарма органы вәкаләтләренә түбәндәгеләр керә:

территорияне планлаштыру документларын раслау (Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексында һәм башка федераль законнарда каралган очракларда);

төзелешкә рөхсәтләр бирү (Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексында һәм башка федераль законнарда каралган очраклардан тыш);

муниципаль берәмлек территориясендә урнашкан жир кишәрлекләрендә индивидуаль торак төзелеш объектларын, бакча йортларын төзүне, реконструкцияләүне гамәлгә ашырганда хәбәрнамәләр (Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексында һәм башка федераль законнарда каралган очраклардан тыш) жиберү;

жирлек чикләрендә муниципаль жир контролен гамәлгә ашыру;

муниципаль район территориясендә гамәлгә ашырыла торган шәһәр төзелеш эшчәнлеген тәэмин итүнең мәгълүмат системасын алып бару;

муниципаль ихтыяжлар очен жирлек чикләрендә жир кишәрлекләрен резервлау һәм алу.

Әлеге Кагыйдәләр нигезендә муниципаль район башкарма комитеты вәкаләтләренә шулай ук түбәндәгеләр керә:

жир кишәрлеген яисә капитал төзелеш объекттын файдалануның шартлыча рөхсәт ителгән төренә рөхсәт бирү;

капитал төзелеш объектларын төзүнең, реконструкцияләүнең рөхсәт ителгән чик параметрларынан тайнылуга рөхсәт бирү.

7 статья. Жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләре проекттын эзерләү комиссиясе

1. Жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләре проекттын эзерләү комиссиясе (алга таба - Комиссия) «Үрнәк авыл жирлегә» муниципаль берәмлеге башкарма комитеты житәкчесе карары нигезендә Кагыйдәләр проекттын эзерләүне оештыру, Кагыйдәләргә үзгәрешләр кертү, Кагыйдәләрне гамәлгә ашыру максаты белән төзелә.

2. Комиссия үз эшчәнлеген әлеге Кагыйдәләр, комиссия турындагы нигезләмә, жирле үзидарә органнарының, Татарстан Республикасының һәм Россия Федерациясенен башка норматив хокукый актлары нигезендә гамәлгә ашыра.

3. Комиссия вәкаләтләренә түбәндәгеләр керә:

әлеге Кагыйдәләргә үзгәрешләр кертүне оештыру;

Кагыйдәләргә үзгәрешләр кертү мәсьәләләре буенча гражданның һәм юридик затларның тәкъдимнәрен карау;

жир кишәрлеген яки капитал төзелеш объекттын шартлы рәвештә рөхсәт ителгән файдалануга рөхсәт бирү мәсьәләләре, капитал төзелеш объектларын төзү, реконструкцияләүнең рөхсәт ителгән чик параметрларынан тайнылуга рөхсәт бирү мәсьәләләре, кагыйдәләргә үзгәрешләр кертү проекты буенча жәмәгать фикер алышуларын һәм гавами тыңлаулар оештыру һәм үткөрү;

ижтимагый фикер алышулар яисә гавами тыңлаулар нәтижәләре турында бәяләмәләр эзерләү, тәкъдимнәр эзерләү һәм аларны Россия Федерациясе Шәһәр төзелеш кодексы нигезендә муниципаль район башкарма комитеты житәкчесенә жиберү;

Комиссия турында нигезләмә белән аңа йөкләнгән башка вәкаләтләр.

4. Комиссия карарлары беркетмәгә кул куелганнан бирле үз көченә керә һәм жирле үзидарә органнары тарафыннан тиешле гамәлләрне гамәлгә ашыру очен тәкъдим була.

5. Комиссия эше турында мәгълүмат барлык кызыксынучы затлар очен ачык була.

8 статья. Жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләрененә элек барлыкка килгән хокук мөнәсәбәтләренә кагылышы

1. Жирле үзидарә органнарының жирдән файдалану һәм төзелеш мәсьәләләре буенча әлеге Кагыйдәләрне раслаганчы кабул ителгән норматив хокукый актлары әлеге Кагыйдәләргә каршы килми торган өлештә кулланыла.

2. Жир кишәрлеге яисә капитал төзелеш объекты әлеге Кагыйдәләргә туры килми, әгәр:

аларның рөхсәт ителгән файдалану төрләре тиешле территорияль зона өчен билгеләнгән рөхсәт ителгән куллану төрләре исемлегенә керми;

аларның үлчәмнәре һәм параметрлары тиешле территорияль зонаның шәһәр төзелеше регламентында билгеләнгән иң чик күрсәткечләргә туры килми.

3. Рөхсәт ителгән файдалану төрләре, иң чик (минималь һәм (яки) максималь) күләмнәре һәм иң чик параметрлары шәһәр төзелеше регламентына туры килми торган жир кишәрлекләре һәм капитал төзелеш объектлары, кеше гомере яки сәламәтлеге, әйләнә-тирә мохит өчен, мәдәни мирас объектлары өчен куркыныч булган очрактардан тыш, аларны шәһәр төзелеше регламентына яраклаштыру срогын билгеләмичә файдаланылырга мөмкин.

4. Рөхсәт ителгән файдалану төрләре, иң чик (минималь һәм (яки) максималь) күләмнәре һәм иң чик параметрлары шәһәр төзелеше регламентына туры килми торган жир кишәрлекләре һәм капитал төзелеш объектларын файдалану дәвам итә һәм кеше тормышы яисә сәламәтлеге, әйләнә-тирә мохит, мәдәни мирас объектлары өчен куркыныч тудыра икән, федераль законнар нигезендә мондый жир кишәрлекләрен һәм объектларны куллануга тыю (запрет) салынырга мөмкин.

5. Капиталь төзелеш объектларын, рөхсәт ителгән файдалану төрләрен яисә иң чик параметрларын шәһәр төзелеше регламентына туры килми торган капитал төзелеш объектларын реконструкцияләү мондый объектларны тиешле территория зонасының шәһәр төзелеше регламентына туры китерү юлы белән генә гамәлгә ашырылырга мөмкин.

9 статья. Территорияль зоналар

1. Территорияль зоналар түбәндәгеләрне исәпкә алып билгеләнә:

бер территория зонасы чикләрендә жир кишәрлекләреннән гамәлдәге һәм планлаштырыла торган файдалануның төрле төрләрен яраштыру мөмкинлекләрен;

«Үрнәк авыл жирлеге» муниципаль берәмлегенә генераль планы белән билгеләнгән функциональ зоналары һәм аларның планлаштырылган үсеш параметрлары;

территориядән һәм жирдән файдалануның булган планировкасын;

төрле категориядәге жирләр чикләренә планлаштырылган үзгәрешләр;

катнаш жир кишәрлекләрендә урнашкан капитал төзелеш объектларына зыян китерү мөмкинлеген булдырмауны;

мәдәни мирас объектларын саклау зоналары проектларын.

2. Территорияль зоналар чикләре түбәндәгечә билгеләнә:

автомобиль юллары, урамнар, юл йөрү юнәлешләре;

кызыл сызыklar;

жир кишәрлекләре чикләре;

табигать объектларының табигый чикләре;

торақ пунктларның чикләре;

муниципаль берәмлек чиге;

башка чикләр.

3. Территорияль зоналар чикләре һәр жир кишәрлегенә бер генә территорияль зонага каравы таләбе үтәлгән килеш билгеләнә, моңа чикләре жир законнары нигезендә территорияль зоналар чикләрен кисен үтә ала торган жир кишәрлеге керми.

4. Кагыйдәләр белән һәр территория зонасы өчен шәһәр төзелеше регламенты билгеләнә.

10 статья. Шәһәр төзелеше регламентлары

1. Шәһәр төзелеше регламенты белән жир кишәрлекләре өслегендә булган һәм аларны тозу процессында һәм капитал төзелеш объектларын эксплуатацияләүдә файдаланыла торган бөтен нәрсә кебек үк жир кишәрлекләренә хокукый режимы билгеләнә.

2. Шәһәр төзелеше регламентлары түбәндәгеләрне исәпкә алып билгеләнә:

территориаль зона чикләрендә жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларыннан фактта файдалануны;

жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларыннан гамәлдәге һәм планлаштырылган файдалануның төрле төрләрөнә бер территориаль зона чикләрендә яраштыру мөмкинлекләрен;

муниципаль берәмлекләргә территориаль планлаштыру документларында билгеләнгән функциональ зоналарның һәм аларның планлаштырыла торган үсеш характеристикаларын;

территориаль зона төрләре;

мәдәни мирас объектларын, шулай ук махсус сакланылучы табигать территорияләрен, башка табигать объектларын саклау таләпләрен.

3. Шәһәр төзелеш регламентының гамәлдә булуы тиешле территориаль зона чикләрендә урнашкан барлык жир кишәрлекләренә һәм капитал төзелеш объектларына бертигез дәрәжәдә кагыла.

4. Шәһәр төзелеш регламентының гамәлдә булуы түбәндәге жир кишәрлекләренә кагылымый:

Россия Федерациясә халыкларының мәдәни мирас объектларының (тарихи һәм мәдәни ядкарьләренә) бердәм дәүләт реестрына кертелгән ядкарьләр һәм ансамбльләр территорияләре чикләрендә, шулай ук ачыкланган мәдәни мирас объектлары булган ядкарьләр яисә ансамбльләр территорияләре чикләрендә һәм мәдәни мирас объектларын саклау турында Россия Федерациясә законнарында билгеләнгән тәртиптә кабул ителә торган реставрация, консервацияләү, торгызу, ремонтлау һәм жайлашу режимы турында карар кабул ителгән территорияләр чикләрендә;

гомуми файдаланудагы территорияләр чикләрендә;

линия объектларын урнаштыру өчен билгеләнгән һәм (яисә) линия объектлары биләнгән;

файдалы казылмалар чыгару өчен бирелгән.

5. Тарихи торақ пунктлар, истәлекле урыннар, дөвалау-сәләмәтләндерү жирләре һәм курортлар, территорияләргә куллануның аерым шартлары булган зоналар территорияләренә карата шәһәр төзелеш регламентлары Россия Федерациясә законнарына ярашлы рәвештә билгеләнә.

6. Шәһәр төзелеш регламентлары түбәндәгеләр өчен билгеләнми:

урман фонды жирләре;

өскә сулар белән капланган жирләр;

запас жирләр;

махсус сакланылучы табигать территорияләре жирләре (дөвалау-савыктыру урыннары һәм курортлары жирләренән тыш);

авыл хужалыгы билгеләнешендәге жирләр составындагы авыл хужалыгы жирләре;

махсус икътисадый зоналар һәм алгарышлы социаль-икътисадый үсеш территорияләре чикләрендә урнашкан жир кишәрлекләре.

6.1. Урман фонды жирләренән торақ пунктлар чикләренә кертелгән жир кишәрлекләренә карата шәһәр төзелеш регламентлары билгеләнгәнчә (2016 елның 1 гыйнварына кадәр гражданнырга яисә юридик затларга бирелгән яки 2016 елның 1 гыйнварына кадәр барлыкка килгән хокуклар булган күчмәсез мөлкәт объектлары бирелгән урман кишәрлекләреннән тыш), мондый жир кишәрлекләре урман законнары нигезендә шәһәр урманнарыннан файдаланганда билгеләнгән чикләүләргә исәпкә алып кулланыла.

7. Шәһәр төзелеш регламентларының гамәлдә булуы кагылымый торган яисә шәһәр төзелеш регламентлары билгеләнми торган жир кишәрлекләрен куллану федераль законнар нигезендә вәкаләтле башкарма хакимият органнары, Татарстан Республикасы башкарма хакимиятенә вәкаләтле органнары яисә жирле үзидарәнә вәкаләтле органнары тарафыннан билгеләнә. Махсус сакланылучы табигать территорияләре чикләрендә урнашкан урман фонды жирләреннән яисә жир кишәрлекләреннән (махсус сакланылучы табигать территорияләре составына кертелгән торақ пунктлар территорияләреннән тыш) файдалану тиешенчә урман хужалыгы регламенты, урман законнары нигезендә махсус сакланылучы табигать территориясә

турындагы нигезләмә, махсус сакланылучы табигать территорияләре турындагы законнар нигезендә билгеләнә.

8. Шәһәр төзелеше регламентында тиешле территория зонасы чикләрендә урнашкан жир кишәрлекләренә һәм капитал төзелеш объектларына карата түбәндәгеләр күрсәтелә:

жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларынан рөхсәт ителгән файдалану төрләре;

жир кишәрлекләренең иң чик (минималь һәм (яисә) максималь күләмнәре һәм рөхсәт ителгән төзелешнең, капитал төзелеш объектларын реконструкцияләүнең иң чик параметрлары;

Россия Федерациясе законнары нигезендә билгеләнә торган жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларынан файдалануны чикләү;

территориянең коммуналь, транспорт, социаль инфраструктура объектлары белән тәмин ителешенең мөмкин булган минималь дәрәжәсенең исәп-хисап күрсәткечләре һәм, шәһәр төзелеше регламенты билгеләнә торган территория зонасы чикләрендә территорияне комплекслы үстерү буенча эшчәнлекне гамәлгә ашыру каралган очракта, күрсәтелгән объектларның халык өчен территориаль файдалана алу мөмкинлегенең максималь мөмкин булган дәрәжәсенең исәп-хисап күрсәткечләре.

11 статья. Шәһәр төзелеше эшчәнлегенең башка мәсьәләләренә карата жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләренең кагылышы

1. Территория зоналары чикләре һәм шәһәр төзелеше регламентлары турында әлеге бүлектә күрсәтелгән очрактан тыш, түбәндәгеләр кулланыла:

территориянең кадастр планында жир кишәрлеген яисә жир кишәрлекләрен урнаштыру схемасын эзерләгәндә (әлеге схема нигезендә төзелергә тиешле жир кишәрлекләренең һәркайсына карата әлеге схеманы раслау турындагы карарда шул исәптән жир кишәрлеге төзелә торган территория зонасы күрсәтелә, яисә шәһәр төзелеше регламентының төзелә торган жир кишәрлегенә кагылмаса яисә төзелә торган жир кишәрлеге өчен төзелә торган жир кишәрлегеннән файдалану төре билгеләнмәсә);

территорияне планлаштыру документларын эзерләгәндә (территорияне планлаштыру документларын эзерләү территориядән файдалануның билгеле бер кагыйдәләренә һәм территориаль зоналарда төзелеш алып баруға карата гамәлгә ашырылырга мөмкин);

жир кишәрлекләренең шәһәр төзелеше планнарын эзерләгәндә (жир кишәрлегенең шәһәр төзелеше планы составында шул исәптән, жир кишәрлегенә шәһәр төзелеше регламенты гамәлдә булган очракта, шәһәр төзелеше регламенты турында мәгълүмат күрсәтелә).

2. Жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләре булмаганда, федераль эһәмияттәге объектларны, региональ эһәмияттәге объектларны, муниципаль районнарның жирле эһәмияттәге объектларын, шәһәр төзелеше регламентларын гамәлгә ашыру кагылмый торган яисә шәһәр төзелеше регламентлары билгеләнмәгән жир кишәрлекләрендә һәм федераль законнарда каралган башка очрактарда төзелешкә рөхсәтләр бирү рөхсәт ителми.

3. Шәһәр төзелеше регламентларының гамәлдә булуы кагылмый торган жир кишәрлекләренә һәм капитал төзелеш объектларына карата шәһәр төзелеше регламентлары билгеләнми торган жирләргә карата Кагыйдәләр жир төзелеше эшләрен башкаганда жир кишәрлекләренә характеристика билгеләү максатыннан рөхсәт ителгән файдалануның рөхсәт ителгән төрләре билгеләнә.

4. Өгәр мондый үзгәрешләр белән шәһәр төзелеше регламентын билгеләү яисә үзгәртү каралган булса, жирле үзидарә органнары белешмәләрне күчәтмәсез мөлкәтнең бердәм дөүләт реестрына кергү өчен документларны (аларда булган белешмәләрне) теркәү органына жиберергә тиеш.

III БҮЛЕК. Физик һәм юридик затлар тарафыннан жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларынан рөхсәт ителгән файдалану төрләрән үзгәртү турында нигезләмәләр

12 статья. Төп нигезләмәләр

1. Жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларынан рөхсәт ителгән файдалану төрән үзгәртү күчәмсез мөлкәтнең бердәм дәүләт реестрындагы жир кишәрлеге яисә капитал төзелеш объекты турындагы белешмәләргә үзгәрешләр кертү юлы белән гамәлгә ашырыла.

2. Тиешле территориаль зона өчен билгеләнгән рөхсәт ителгән файдалануның төп һәм ярдәмче төрләрән куллану шартларында рөхсәт ителгән файдалану төрән үзгәртү жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларының хокук ияләре тарафыннан түбәндәге ысуллар белән гамәлгә ашырыла:

Хокук иясе кадастр исәбе органына рөхсәт ителгән файдалану төрән үзгәртү турында гариза, хокук билгеләүче документлар, шулай ук муниципаль район Башкарма комитеты тарафыннан тиешле жир кишәрлеге билгеле бер территориаль зонага кертү турында белешмә (кагыйдәләрдән өзөмтә) белән мөрәжәгать итә, әгәр тиешле территориаль зона турында мәгълүмат күчәмсез милекнең бердәм дәүләт реестрында булмаса;

хокук иясе жирле үзидарә органнарына мәгълүмат элементәсе тәртибдә жир кишәрлеге яисә капитал төзелеш объекты характеристикаларын үзгәртү турында белешмәләр жиберү өчен рөхсәт ителгән файдалану төрән үзгәртү турындагы гариза белән мөрәжәгать итә.

3. Тиешле территория зонасы өчен шартлы рөхсәт ителгән башка төргә караган рөхсәт ителгән файдалану төрән үзгәртү Россия Федерациясе Шәһәр төзелеш кодексы таләпләре һәм әлеге Кагыйдәләреннән 13 статьясы нигезләмәләре нигездә жир кишәрлеге яисә капитал төзелеш объектларыннан файдалануның шартлы рөхсәт ителгән төрән рөхсәт алу юлы белән гамәлгә ашырыла.

4. Шәһәр төзелеш регламентларының гамәлдә булуы кагыйль торган яисә шәһәр төзелеш регламентлары билгеләнми торган жирләрдә урнашкан жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларыннан рөхсәт ителгән файдалануның бер төрән үзгәртү турындагы карарлар федераль законнар нигездә мондый файдалануның башка төрәнә кабул ителә.

5. Тиешле территориаль зона өчен билгеләнгән рөхсәт ителгән файдалануның мөмкин булган төрләре исемлегендә булмаган жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларыннан файдалануның барлык башка төрләре әлеге территориаль зона өчен рөхсәт ителмәгән булып тора һәм әлеге Кагыйдәләргә үзгәрешләр керткәндә генә рөхсәт ителергә мөмкин.

6. Территорияне комплексы үстерү турында карар кабул ителгән көннән алып аңа карата аны комплексы үстерү турында карар кабул ителгән территорияне планлаштыру документларын раслау көнәнә кадәр, мондый территория чикләрендә урнашкан жир кишәрлекләреннән һәм (яисә) капитал төзелеш объектларыннан рөхсәт ителгән файдалану төрән үзгәртү рөхсәт ителми.

13 статья. Жир кишәрлеге яисә капитал төзелеш объектларыннан файдалануның шартлыча рөхсәт ителгән төрән рөхсәт бирү тәртибе

1. Жир кишәрлеге яки капитал төзелеш объектларыннан шартлы рөхсәт ителгән куллану төрән рөхсәт бирү белән кызыксынган физик яки юридик зат (алга таба - шартлы рөхсәт ителгән куллану төрән рөхсәт бирү) шартлы рөхсәт ителгән куллану төрән рөхсәт бирү турында гаризаны комиссиягә жиберә.

Шартлы рөхсәт бирү турында гариза куллануның рөхсәт ителгән төрәнә электрон имза белән имзаланган электрон документ рәвешдә жиберелергә мөмкин.

2. Куллануның шартлы рөхсәт ителгән төренә рөхсәт бирү турында карар проекты Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексында һәм әлеге бүлекнең 18 статьясы нигезләмәләрендә билгеләнгән тәртиптә үткәрелә торган ижтимагый фикер алышуларда яисә гавами тыңлауларда каралырга тиеш.

3. Куллануның шартлы рөхсәт ителгән төренә рөхсәт бирү турында карар проекты буенча ижтимагый фикер алышулар яисә гавами тыңлаулар нәтижәләре турында бәяләмә нигезендә Комиссия, кабул ителгән карарның сәбәпләрен күрсәтеп, мондый рөхсәтне куллануның шартлы рөхсәт ителгән төренә яисә мондый рөхсәт бирүдән баш тарту турында тәкъдимнәр эзерли һәм аларны «Шушмабаш авыл жирлегенә» муниципаль берәмлеге Башкарма комитеты житәкчесенә жиберә.

4. Әлеге статьяның 3 өлешендә күрсәтелгән рекомендацияләр нигезендә «Үрнәк авыл жирлегенә» муниципаль берәмлеге Башкарма комитеты житәкчесе мондый тәкъдимнәр кәргән кәнгән соң өч көн эчендә мондый рөхсәтне файдалануның рөхсәт ителгән төренә яисә мондый рөхсәтне бирүдән баш тарту турында карар кабул итә.

Күрсәтелгән карар муниципаль хокукый актларны, башка рәсми мәгълүматны рәсми бастырып чыгару өчен билгеләнгән тәртиптә бастырып чыгарылырга һәм «Үрнәк авыл жирлегенә» муниципаль берәмлегенә яисә муниципаль районның «Интернет» челтәрендәге рәсми сайтында урнаштырылырга тиеш.

5. Тиешле территорияль зона өчен билгеләнгән рөхсәт ителгән куллануның мөмкин булган төрләре исемлегендә булмаган жир кишәрлекләрен һәм капитал төзелеш объектларын куллануның барлык башка төрләре әлеге территорияль зона өчен рөхсәт ителмәгән һәм әлеге кагыйдәләргә үзгәрешләр керткәндә генә рөхсәт ителә ала.

6. Физик яисә юридик зат шартлы рөхсәт ителгән файдалану төренә яисә мондый рөхсәт бирүдән баш тарту турында карар суд тәртибендә шикаят бирергә хокуклы.

14 статья. Капиталь төзелеш объектларын рөхсәт ителгән төзелешнең, реконструкцияләүнең чик параметрларынан читкә тайпылуга рөхсәт бирү тәртибе

1. Исеме шәһәр төзелеше регламентында билгеләнгән жир кишәрлекләренә минималь күләмнән йә төзелеш алып бару өчен уңайсыз булган инженерлык-геологик яисә башка характеристикаларын конфигурацияләүдән кечерәк булган жир кишәрлекләре ияләре рөхсәт ителгән төзелешнең иң чик параметрларынан читкә тайпылуга, капитал төзелеш объектларын реконструкцияләүгә рөхсәтләр алырга хокуклы.

1.1. Әгәр тайпылыш рөхсәт ителгән төзелеш объектларының бер яки берничә чик параметрларын бер тапкыр үзгәртү, конкрет территория зонасы өчен шәһәр төзелеше регламенты тарафыннан билгеләнгән капитал төзелеш объектларын реконструкцияләү максатларында ун проценттан да ким булмаган күләмдә кирәк булса, жир кишәрлекләренә ия булучылар рөхсәт ителгән төзелеш, капитал төзелеш объектларын реконструкцияләүнең чик параметрларынан тайпылуга рөхсәт сорар мөрәжәгать итәргә хокуклы.

2. Рөхсәт ителгән төзелешнең, капитал төзелеш объектларын реконструкцияләүнең иң чик параметрларынан читләнү, техник регламентлар, норматив техник документлар таләпләрен үткәндә, аерым жир кишәрлеге өчен рөхсәт ителә.

Катларның иң чик саны, биналарның, корылмаларның чик биеклеге һәм федераль яисә региональ әһәмияттәге тарихи жирлекләр территорияләре чикләрендә капитал төзелеш объектларының архитектура карарларына таләпләр өлешендә рөхсәт ителгән төзелешнең чикле параметрларынан баш тарту рөхсәт ителми.

3. Рөхсәт ителгән төзелешнең, капитал төзелеш объектларын реконструкцияләүнең чик параметрларынан тайпылуга рөхсәт алуда кызыксынган зат Комиссиягә мондый рөхсәт бирү турында гариза жиберә.

Рөхсәт ителгән төзелешнең чикле параметрларынан читкә тайпылуга, капитал төзелеш объектларын реконструкцияләүгә рөхсәт бирү турындагы гариза электрон имза белән имзаланган электрон документ рәвешендә жиберелергә мөмкин.

4. Рөхсәт ителгән төзелешнең иң чик параметрларыннан читкә тайпылуға, капитал төзелеш объектларын реконструкцияләүгә рөхсәт бирү турында гариза кәргән көннән алып унбиш эш көне эчендә эзерләнгән һәм, әлеге статьяның 1 өлешендә каралган очрактан тыш, Россия Федерациясә Шәһәр төзелеш кодексында һәм әлеге бүлекнең 19 статьясы нигезләмәләрендә билгеләнгән тәртиптә жәмәгать фикер алышуларында яисә гавами тыңлауларда каралырга тиеш.

5. Рөхсәт ителгән төзелешнең, капитал төзелеш объектларын реконструкцияләүнең иң чик параметрларыннан тайпылуға рөхсәт бирү турында карар проекты буенча ижтимагый фикер алышулар яисә гавами тыңлаулар нәтижәләре турында бәяләмә нигезендә Комиссия мондый фикер алышулар яисә тыңлаулар тәмамланган көннән алып унбиш эш көне эчендә мондый рөхсәт бирү турында яисә мондый рөхсәтне бирүдән баш тарту турында тәкъдимнәр эзерли һәм кабул ителгән карарның сәбәпләрен күрсәтсә, аларны муниципаль район башкарма комитеты житәкчесенә жиберә.

6. Әлеге статьяның 5 өлешендә күрсәтелгән рекомендацияләр нигезендә муниципаль район башкарма комитеты житәкчесе мондый тәкъдимнәр кәргән көннән жиде көн эчендә рөхсәт ителгән төзелешнең, капитал төзелеш объектларын реконструкцияләүнең яисә мондый рөхсәт бирүдән баш тартуның рөхсәт бирү турында карар кабул итә.

7. Россия Федерациясә Шәһәр төзелеш кодексының 55.32 статьясындагы 2 өлешендә күрсәтелгән дәүләт хакимияте башкарма органынан, вазыйфай заттан, дәүләт учреждениесеннән яисә жирле үзидарә органынан рөхсәтсез төзелгән корылма ачыкланган көннән соң, Россия Федерациясә Шәһәр төзелеш кодексының 55.32 статьясындагы 2 өлешендә күрсәтелгән дәүләт хакимияте органына, дәүләт учреждениесенә яисә жирле үзидарә органына әлеге хәбәрнамәне карау нәтижәләре буенча жирле үзидарә органы тарафыннан дәүләт хакимияте башкарма органына, дәүләт учреждениесенә яисә жирле үзидарә органына, Россия Федерациясә Шәһәр төзелеш кодексының 55 статьясындагы 2 өлешендә күрсәтелгән дәүләт учреждениесенә яисә жирле үзидарә органына карата күрсәтелгән рөхсәт бирү рөхсәт ителми, мондый корылма урнашкан жир кишәрлегенә карата капитал төзелеш объектларының иң чик параметрларыннан читкә тайпылуға, реконструкцияләүгә рөхсәт ителми, аны жиберүгә яисә билгеләнгән таләпләргә туры китерү, моңа жирле үзидарә органы тарафыннан билгеләнгән таләпләргә карау нәтижәләре буенча Россия Федерациясә Шәһәр төзелеш кодексының 55 статьясындагы 2 өлешендә күрсәтелгән дәүләт органына яисә жирле үзидарә органына үз-үзен канәгатьләндерү турында законлы карар үз көченә керми яисә үз-үзен канәгатьләндерми дигән карарның үз көченә керүе керми.

8. Физик яисә юридик зат рөхсәт ителгән төзелешнең чикле параметрларыннан тайпылуға, капитал төзелеш объектларын реконструкцияләүгә яисә мондый рөхсәт бирүдән баш тартуға рөхсәт бирү турындагы карарга суд тәртибендә ризасызлык белдерергә хокуклы.

9. Әгәр мондый тайпылыш аэродром яны территориясендә билгеләнгән күчәмсез милек объектларыннан файдалануның чикләүләренә туры килмәсә, рөхсәт ителгән төзелешнең иң чик параметрларыннан читкә тайпылуға, капитал төзелеш объектларын реконструкцияләүгә рөхсәт бирү рөхсәт ителми.

IV БҮЛЕК. Территорияне планлаштыру документларын эзерләү турында нигезләмәләр

15 статья. Төп нигезләмәләр

1. Территорияне планлаштыру документларын эзерләү территорияләргә тотрыклы үстерүне тәмин итү, шул исәптән планлаштыру структурасы (кварталлар, микрорайоннар, башка элементлар) элементларын бүлү, жир кишәрлекләре чикләрен билгеләү, капитал төзелеш объектларын планлаштырып урнаштыру зоналары чикләрен билгеләү максатларында гамәлгә ашырыла.

2. Территорияне планлаштыру документларын эзерләү территорияль зоналардан файдалану һәм (яисә) муниципаль районнарны территорияль планлаштыру схемаларында

билгелэнгән жирләр белән һәм (яисә) муниципаль районнарны территорияль планлаштыру схемаларында билгелэнгән территорияләргә планлаштыру структурасының бер яисә берничә чиктәш элементларын территорияне планлаштыру проекты бүлеп бирелүче функциональ зоналарга, территорияне комплекслы үстерүне күздә тотыла торган территорияләргә карата гамәлгә ашырыла.

3. Территорияне планлаштыру документларын эзерләү территорияль планлаштыру документлары, жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләре (линия объектларын урнаштыруны күздә тоткан территорияне планлаштыру документларын эзерләүдән тыш); коммуналь инфраструктура системаларын комплекслы үстерү программалары, транспорт инфраструктурасын комплекслы үстерү программалары, социаль инфраструктураны комплекслы үстерү программалары, шәһәр төзелешен проектлау нормативлары, техник регламентлар, кагыйдәләр җыентыклары таләпләргә нигезендә; инженерлык эзләнүләре материалларын һәм нәтижәләрен, Россия Федерациясә халыкларының мәдәни мирас объектларының (тарихи һәм мәдәни ядкарьләренә) бердәм дәүләт реестрына кертелгән мәдәни мирас объектлары чикләрен, ачыкланган мәдәни мирас объектлары территорияләргә чикләрен, территорияләрдән файдалануның махсус шартлары булган зоналар чикләрен исәпкә алып гамәлгә ашырыла.

4. Территорияне планлаштыру документлары төрләренә түбәндәгеләр керә:
территорияне планлаштыру проекты;
территорияне ызаңлау проекты.

5. Территорияне планлаштыру проектының эзерләү түбәндәгә максатларда гамәлгә ашырыла:

планлаштыру структурасы элементларын аерып чыгару;

гомуми файдаланудагы территорияләр чикләрен билгеләү (кызыл сызыklar билгеләү юлы белән);

капиталь төзелеш объектларын планлаштырып урнаштыру зоналары чикләрен билгеләү; территорияне планлаштырып үстерүнең характеристикаларын һәм чиратын билгеләү.

6. Территорияне ызаңлау проектының эзерләү түбәндәгә максатларда гамәлгә ашырыла:
төзелә торган һәм үзгәртелә торган жир кишәрлекләренә чикләре урынын билгеләү;

чикләрендә урнашкан жир кишәрлеген төзүгә, үзгәртүгә һәм (яисә) үзгәртүгә бәйлә рәвештә, мондый билгеләү, үзгәртү күздә тотылмаган яңа капитал төзелеш объектларын урнаштыру планлаштырылмаган төзелеш территорияләргә өчен кызыл сызыklar билгеләү, үзгәртү, туктату өчен, мондый билгеләү, үзгәртү, гамәлдән чыгару гомуми файдаланудагы территориянең чикләрен үзгәртүгә бәйлә рәвештә, комплекслы үсешне гамәлгә ашыру күздә тотылмаган жир кишәрлеген билгеләү, үзгәртү, гамәлдән чыгару өчен.

Территорияне ызаңлау проектының эзерләгәндә төзелә торган һәм (яисә) үзгәртелә торган жир кишәрлекләренә чикләре урынын билгеләү эшчәнлекнең конкрет төрләргә өчен шәһәр төзелеш регламентлары һәм жир кишәрлекләрен бүлеп биру нормалары, федераль законнарда һәм Татарстан Республикасы законнарында, техник регламентларда, кагыйдәләр җыентыгында билгеләнгән барлыкка килә торган һәм (яисә) үзгәртелә торган жир кишәрлекләренә башка таләпләр нигезендә гамәлгә ашырыла.

7. Территорияне планлаштыруның расланган проектлары һәм ызаңлау проектлары нигезендә жирле үзидарә органнары әлегә Кагыйдәләргә территорияль зоналарның чикләрен төгәлләштерү һәм капитал төзелеш объектларын рөхсәт ителгән төзүнең һәм реконструкцияләүнең иң чик параметрларында билгеләнгән үзгәрешләр кертергә хокуклы.

8. Территорияне планлаштыру документларына гомуми таләпләр, эчтәлегә, эзерләү һәм раслау тәртибе Россия Федерациясә Шәһәр төзелеш кодексы, «Татарстан Республикасында шәһәр төзелеш эшчәнлегә турында» 2010 елның 25 декабрәдәгә 98-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законы, башка норматив хокукый актлар белән билгеләнә.

V БҮЛЕК. Жирдән файдалану һәм төзелеш мәсьәләләре буенча ижтимагый фикер алышулар яисә гавами тыңлаулар уздыру турында нигезләмәләр

16 статья. Жирдән файдалану һәм төзелеш мәсьәләләре буенча ижтимагый фикер алышулар яисә гавами тыңлаулар оештыру һәм уздыру буенча гомуми нигезләмәләр

1. Жәмәгать фикер алышулары яисә гавами тыңлаулар жир кишәрлекләре һәм капитал төзелеш объектларының хокук ияләренә тормыш, хокукларын һәм законлы мәнфәгатьләрен уңай шартларга үтәү максатыннан үткәрелә.

2. Ижтимагый фикер алышулар яисә гавами тыңлаулар Россия Федерациясе Конституциясе, федераль законнар, Татарстан Республикасы законнары, «Үрнәк авыл жирлегә» муниципаль берәмлеге уставы, әлеге Кагыйдәләр, башка норматив хокукый актлар нигезендә уздырыла.

3. Жирдән файдалану һәм төзелеш мәсьәләләре буенча жәмәгать фикер алышуларына яисә гавами тыңлауларга түбәндәгеләр чыгарыла:

жирдән файдалану һәм төзелеш алып бару кагыйдәләре проекты, жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләренә үзгәрешләр кертү проектлары;

Россия Федерациясе Шәһәр төзелеш кодексында каралган очрактан тыш территорияне планлаштыру проектлары һәм территорияне ызанлау проектлары; жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларыннан файдалануның шартлы рөхсәт ителгән төрләренә рөхсәтләр бирү турындагы карарлар;

рөхсәт ителгән төзелешнең, капитал төзелеш объектларын реконструкцияләүнең чик параметрларыннан тайпылуга рөхсәт бирү турындагы карарлар проектлары.

4. Ижтимагый фикер алышуларны яисә гавами тыңлауларны оештыру һәм үткәрү тәртибе «Үрнәк авыл жирлегә» муниципаль берәмлеге халкына жәмәгать фикер алышулары яисә гавами тыңлаулар башлану турында хәбәр итүне, тиешле проект белән танышуны, муниципаль берәмлек халкының «Үрнәк авыл жирлегә» гавами тыңлауларында яисә жәмәгать фикер алышуларында кагнашуын тәмин итүче башка чараларны, кабул ителгән карарларның нигезле булуын да кертеп, ижтимагый фикер алышулар яисә гавами тыңлаулар нәтижәләрен бастырып чыгаруны (халыкка житкерүне) күздә тотарга тиеш.

5. Ижтимагый фикер алышуларны оештыру һәм үткәрүнең тәртибе һәм башка үзгәрешләре, гавами тыңлаулар Россия Федерациясе Шәһәр төзелеш кодексының 5.1 статьясы нигезләмәләре белән билгеләнгән.

17 статья. Жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләре проекты, жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләренә үзгәрешләр кертү проектлары буенча ижтимагый фикер алышулар яисә гавами тыңлаулар уздыру үзгәрешләре

1. Жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләре яисә аларга үзгәрешләр кертү проектлары буенча ижтимагый фикер алышулар яисә гавами тыңлаулар «Үрнәк авыл жирлегә» муниципаль берәмлеге башлыгы карары нигезендә Кагыйдәләр проекттын эзерләү комиссиясе тарафыннан уздырыла.

2. Кагыйдәләр проекты буенча жәмәгать фикер алышуларының яисә гавами тыңлауларының озынлыгы мондый проект басылып чыккан көннән кимендә бер һәм кимендә өч ай тәшкил итә.

3. Конкрет территориаль зона өчен билгеләнгән шәһәр төзелеш регламентына үзгәрешләр кертү өлешендә Кагыйдәләргә үзгәрешләр эзерләнгән очракта, шулай ук территорияне комплекслы үстерү турында карар кабул ителүгә бәйле рәвештә жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләренә үзгәрешләр эзерләнгән очракта, Кагыйдәләргә үзгәрешләр кертү буенча ижтимагый фикер алышулар яисә гавами тыңлаулар территориаль зона чикләрендә үткәрелә, аның өчен мондый шәһәр төзелеш регламенты билгеләнгән территория чикләрендә

комплексны үсеш узарга тиешле территория чиклөрендә башкарыла. Бу очрактарда жәмәгать фикер алышулары яисә гавами тыңлаулар уздыру срогы бер айдан артык була алмый.

4. Кагыйдәләр аэродром янындагы территориядә билгеләнгән күчәмсез милек объектларынан файдалануны чикләүгә туры китерелгән очракта, шулай ук 20 статьяның 2 өлешендә күрсәтелгән ярашмаучанлыкларны бетерү, ижтимагый фикер алышулар яисә гавами тыңлаулар үткәрелми.

Конкрет территориаль зона өчен шәһәр төзелеш регламентында билгеләнгән рөхсәт ителгән куллану төрләре бер мәртәбә үзгәртелгән очракта, капитал төзелеш объектларының элек билгеләнгән иң чик параметрлары үзгәртелмәгән, реконструкцияләнгән һәм (яисә) рөхсәт ителгән төзелешнең бер яисә берничә чик параметры бер мәртәбә үзгәргән, конкрет территориаль зона өчен шәһәр төзелеш регламентында билгеләнгән капитал төзелеш объектларын реконструкцияләгән очракта, ижтимагый фикер алышулар яисә гавами тыңлаулар уздыру таләп ителми.

18 статья. Жир кишәрлеген яисә капитал төзелеш объектның файдалануның шартлы рөхсәт ителгән төренә рөхсәт бирү турында карар проекты буенча ижтимагый фикер алышулар яисә гавами тыңлаулар

1. Жир кишәрлегенән яисә капитал төзелеш объектның файдалануның шартлы рөхсәт ителгән төренә рөхсәт бирү тәртибе Россия Федерациясе Шәһәр төзелеш кодексы һәм әлеге бүлекнең 13 статьясы нигезләмәләре нигезендә билгеләнә.

2. Куллануның шартлы рөхсәт ителгән төренә рөхсәт бирү турында карар проекты жәмәгать фикер алышулары яисә гавами тыңлауларда фикер алышырга тиеш. Жәмәгать фикер алышулары яисә гавами тыңлауларны оештыру һәм үткәрү Комиссия тарафыннан гамәлгә ашырыла.

3. Жир кишәрлеген яисә капитал төзелеш объектның файдалануның шартлыча рөхсәт ителгән төре әйләнә-тирә мохиткә тискәре йогынты ясарга мөмкин булган очракта, гавами тыңлаулар жир кишәрлекләренең һәм капитал төзелеш объектларының хокук ияләре катнашында мондый тискәре йогынтыны куркыныч астына куйган капитал төзелеш объектлары катнашында уздырыла.

4. Комиссия түбәндәге затларга файдалануның шартлы рөхсәт ителгән төренә рөхсәт бирү турында карар проекты буенча ижтимагый фикер алышулар яисә гавами тыңлаулар уздыру турында хәбәрләр жиберә:

әлеге рөхсәт соратып алына торган жир кишәрлеге белән гомуми чикләре булган жир кишәрлекләренең хокук ияләренә;

жир кишәрлеге белән гомуми чикләре булган жир кишәрлекләрендә урнашкан капитал төзелеш объектларының хокукка ия булуларына әлеге рөхсәт соратып алына торган объектлар;

әлеге рөхсәт соратып алына торган капитал төзелеш объектның бер өлеше булган биналарның хокук ияләренә.

Күрсәтелгән хәбәрләр кызыксынган затның шартлы рөвештә рөхсәт бирү турында гаризасы алынган көннән соң жиде эш көннән дә соңга калмыйча жиберелә.

5. «Үрнәк авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге халкына жәмәгать фикер алышулары яисә гавами тыңлаулар нәтижеләре турында бәяләмә басылып чыккан көнгә кадәр аларны уздыру турында хәбәр иткән көннән алып ижтимагый фикер алышулар яисә гавами тыңлаулар үткәрү срогы «Үрнәк авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге Уставы һәм (яисә) норматив хокукый актлары белән билгеләнә һәм бер айдан артык була алмый.

6. Куллануның шартлы рөхсәт ителгән төренә рөхсәт бирү турында карар проекты буенча ижтимагый фикер алышуларны яисә гавами тыңлауларны оештыруга һәм уздыруга бәйле чыгымнар мондый рөхсәтне бирү белән кызыксынучы физик яисә юридик затка йөкләнә.

7. Жир кишәрлегенән яисә капитал төзелеш объектның файдалануның шартлыча рөхсәт ителгән төре шәһәр төзелеш регламентына жирдән файдалану һәм төзелеш

кагыйдэлэрэнэ үзгэрешлэр кергү өчен билгелэнгэн тэртиптэ, ижтимагый фикер алышулар уздырылганнан яисэ шартлы рэвештэ рөхсэт ителгэн файдалану төрөнэ рөхсэт бирү белэн кызыксынучы физик яисэ юридик зат инициативасы буенча гавами тыңлаулар уздырылганнан соң, мондый затка файдалануның шартлы рөхсэт ителгэн төрөнэ рөхсэт бирү турындагы карар ижтимагый фикер алышулар яисэ гавами тыңлаулар үткөрмичэ кабул ителэ.

19 статья. Рөхсэт ителгэн төзелеш, капитал төзелеш объектларын реконструкциялэүнең иң чик параметрларыннан тайпылуға рөхсэт бирү мәсьэләсе буенча ижтимагый фикер алышулар яисэ гавами тыңлаулар

1. Рөхсэт ителгэн төзелешнең чикле параметрларыннан чыткэ тайпылуға, капитал төзелеш объектларын реконструкциялэүгэ рөхсэт бирү тэртибе Россия Федерациясе Шәһәр төзелеш кодексы һәм әлеге бүлекнең 14 статьясы нигезләмэләре нигезендэ билгеләнэ.

2. Рөхсэт ителгэн төзелешнең, капитал төзелеш объектларын реконструкциялэүгэ чик параметрларыннан тайпылуға рөхсэт бирү турындагы карар проекты жәмәгать фикер алышулары яисэ гавами тыңлауларда каралырга тиеш. Ижтимагый фикер алышулар яисэ гавами тыңлауларны оештыру һәм үткөрү комиссия тарафыннан гамәлгэ ашырыла.

3. Ижтимагый фикер алышуларны яисэ рөхсэт ителгэн төзелешнең чикле параметрларыннан тайпылуға, капитал төзелеш объектларын реконструкциялэүгэ рөхсэт бирү турында карар проекты буенча гавами тыңлауларны оештыруға һәм уздыруға бәйлэ чыгымнар мондый рөхсэт бирүдэ кызыксынучы физик яисэ юридик заткайөкләнэ.

VI БҮЛЕК. Жирдән файдалану һәм төзелеш алын бару кагыйдэләренә үзгәрешләр кертү турында нигезләмәләр

20 статья. Жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдэләренә үзгәрешләр кертү тәртибе

1. Өлеге Кагыйдэләргә үзгәрешләр кертү Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексның 31 - 33 статьяларында каралган тәртиптә һәм нигезләрдә гамәлгә ашырыла.

2. Кагыйдэләргә үзгәрешләр кертү мәсьәләсен карау өчен түбәндәгеләр нигез була:

а) жирлекнең генераль планы кагыйдэләренең һәм (яисә) муниципаль районны территорияль планлаштыру схемасының күрсәтелгән генераль планга һәм (яисә) территорияль планлаштыру схемасына үзгәрешләр кертү нәтижәсендә барлыкка килгән туры килмәве;

б) Россия Федерациясе Хөкүмәте тарафыннан вәкаләт бирелгән федераль башкарма хакимият органынан Россия Федерациясе законнарында билгеләнгән срокларда үтәү өчен, Кагыйдәләрдә кертелгән, аэродром яны территориясендә урнаштырылган күчәмсез милек объектларынан файдалануны чикләүне бозуларны бетерү турында күрсәтмәләр керү;

в) территорияль зоналарның чикләрен үзгәртү, шәһәр төзелеше регламентларын үзгәртү турында тәкъдимнәр керү;

г) күчәмсез мөлкәтнең бердәм дәүләт реестрында күрсәтелгән зоналар, территорияләр чикләренең урнашу урыны тасвирламасына караган территорияләрдән, мәдәни мирас объектлары территорияләреннән файдалануның махсус шартлары булган зоналар чикләренең урнашу урыны турында белешмәләрнең шәһәр төзелешен зоналаштыру картасында чагылдырылган туры килмәве;

д) территорияләрдән, федераль, региональ һәм жирле эһәмияттәге истәлекле урыннар территорияләреннән файдалануның махсус шартлары булган зоналар чикләрендә тулысынча яисә өлешчә урнашкан жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларынан файдалануның күчәмсез мөлкәт объектларынан мондый зоналар, территорияләр чикләрендә файдалануның чикләүләренә шәһәр төзелеше регламентында билгеләнгән чикләүләренә туры килмәве;

е) территориядән файдалануның махсус шартлары булган зоналарны билгеләү, үзгәртү, туктату, мәдәни мирас объекты территориясе чикләрен, федераль эһәмияттәге тарихи жирлек территориясен, региональ эһәмияттәге тарихи жирлек территориясен билгеләү, үзгәртү;

ж) территорияне комплекслы үстерү турында карар кабул итү;

з) муниципаль берәмлек чикләрендә урнашкан Ватанны саклаганда һәлак булганнарны күмү урыннарын ачыклау.

3. Кагыйдэләргә үзгәрешләр кертү турындагы тәкъдимнәр комиссиягә жибәрелә:

Кагыйдәләр федераль эһәмияттәге капитал төзелеш объектларының эшләвенә, урнашуына комачауларга мөмкин булган очракларда, федераль башкарма хакимият органнары тарафыннан;

Кагыйдәләр региональ эһәмияттәге капитал төзелеш объектларының эшләвенә, урнашуына комачауларга мөмкин булган очракларда Татарстан Республикасы башкарма хакимияте органнары тарафыннан;

Кагыйдәләр муниципаль районның жирле эһәмияттәге капитал төзелеш объектларының эшләвенә, урнашуына комачауларга мөмкин булган очракларда муниципаль районның жирле үзидарә органнары тарафыннан;

жирлекнең тиешле территориясендә жирдән файдалануны һәм төзелешне жайга салу тәртибен камилләштерергә кирәк булган очракларда, жирле үзидарә органнары тарафыннан;

муниципаль берәмлек чикләрендә урнашкан Ватанны саклаганда һәлак булганнарны күмү урыннары табылган очракта жирле үзидарә органнары тарафыннан;

физик яисә юридик затлар тарафыннан инициатив тәртиптә яки Кагыйдәләрне кулланыу нәтижәсендә жир кишәрлекләре һәм капитал төзелеш объектлары нәтижәле файдаланылмаса, аларның хокук ияләренә зыян салынса, жир кишәрлекләренең һәм капитал төзелеш

объектларының хакы кими, гражданның һәм аларның берләшмәләренең хокуклары һәм законлы мәнфәгатьләре гамәлгә ашырылмаган очракларда.

Россия Федерациясе тарафыннан төзелгән һәм Россия Федерациясе Хөкүмәте тарафыннан кабул ителгән территорияне комплекслы үстерү турындагы карарны гамәлгә ашыруны тәмин итүче вәкаләтле федераль башкарма хакимият органы яисә юридик зат;

Татарстан Республикасы төзегән һәм Татарстан Республикасы тарафыннан кабул ителгән территорияне комплекслы үстерү турында карарны гамәлгә ашыруны тәмин итүче, йә территорияне комплекслы үстерү турында килешүне гамәлгә ашыру максатларында территорияне комплекслы үстерү турында шартнамә төзегән зат тарафыннан территорияне комплекслы үстерү турында карар кабул иткән Татарстан Республикасы дәүләт хакимиятенә югары башкарма органы, жирле үзидарә органы;

Россия Федерациясе тарафыннан төзелгән яисә устав (жыелма) капиталында Россия Федерациясе өлеше 50 проценттан артык тәшкил иткән территорияне комплекслы үстерү турында Россия Федерациясе Хөкүмәте кабул иткән карарны гамәлгә ашыруны тәмин итүче вәкаләтле федераль башкарма хакимият органы яисә юридик зат тарафыннан, устав (жыелма) капиталында өлешләрнең 50 проценттан артыгы мондый юридик затка карый торган булса;

Татарстан Республикасы дәүләт хакимиятенә иң югары башкарма органы, территорияне комплекслы үстерү турында карар кабул иткән жирле үзидарә органы, жирле администрация башлыгы тарафыннан кабул ителгән территорияне комплекслы үстерү турында карарны гамәлгә ашыруны тәмин итүче Россия Федерациясе субъекты билгеләнгән, Россия Федерациясе субъекты, муниципаль берәмлек яисә устав (жыелма) капиталында Россия Федерациясе субъекты, муниципаль берәмлек өлеше 50 проценттан артык тәшкил иткән, яисә бүлендек жәмгыяте тарафыннан төзелгән, устав (жыелма) капиталында 50 проценттан артык өлеше юридик затка караган юридик зат.

Кагыйдәләргә аэродром яны территориясендә билгеләнгән күчмәсез милек объектларынан файдалануның чикләүләренә туры китерүне күздә тоткан Кагыйдәләргә үзгәрешләр кертү проекты комиссия тарафыннан каралмый.

4. Кагыйдәләр Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексының 31 статьясындагы 3.1 өлеше нигезендә жирлек территориясендә федераль эһәмияттәге объектларны, региональ эһәмияттәге объектларны, муниципаль районның жирле эһәмияттәге объектларын (линия объектларынан тыш) территорияль планлаштыру документларында каралган жирлек территориясендә муниципаль районның жирле эһәмияттәге объектларын (линия объектларынан тыш) урнаштыру мөмкинчелеге тәмин ителмәгән очракта, вәкаләтле федераль башкарма хакимият органы, Татарстан Республикасы башкарма хакимиятенә вәкаләтле органы, муниципаль районның вәкаләтле жирле үзидарә органы «Үрнәк авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге башлыгына күрсәтелгән объектларны урнаштыруны тәмин итү максатларында Кагыйдәләргә үзгәрешләр кертү турындагы таләп жиберә.

Бу очракта, «Үрнәк авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге башлыгы әлеге таләпне алган көннән алып утыз көн эчендә Кагыйдәләргә үзгәрешләр кертүне тәмин итә.

5. Расланган Кагыйдәләр жир кишәрлекләреннән һәм (яисә) аларда урнашкан капитал төзелеш объектларынан файдалануның чикләмәләренә каршы килә торган һәм чикләрендә тулысынча яисә өлешчә аэродром территориясе урнашкан аэродром яны территориясендә билгеләнгән икътисади һәм башка эшчәнлекне гамәлгә ашыру өлешендә кулланылмый.

«Үрнәк авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге башлыгы Россия Федерациясе Хөкүмәте тарафыннан вәкаләт бирелгән башкарма хакимият органынан алынганнан соң Кагыйдәләргә үзгәрешләр кертү турында карар кабул итәргә тиеш. Әлеге күрсәтмәгә «Үрнәк авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге башлыгы суд тәртибендә шикаять бирергә мөмкин.

«Үрнәк авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге башлыгы аларны аэродром яны территориясендә билгеләнгән күчмәсез милек объектларынан файдалануны чикләүгә китерү өлешендә Кагыйдәләргә үзгәрешләр кертүне алты айдан артмаган срокта тәмин итә.

6. Әлеге статьяның 2 өлешендә каралган очракларда, дәүләт хакимиятенә башкарма органы яисә жирле үзидарә органы территорияләрдән, мәдәни мирас объектлары

территорияләреннән файдалануның махсус шартлары булган зоналарны урнаштыруга, федераль эһәмияттәге тарихи жирлекләр, региональ эһәмияттәге тарихи жирлекләр территорияләре чикләрен раслауга вәкаләтле орган «Үрнәк авыл жирлегә» муниципаль берәмлеге башлығына территорияләрдән, мәдәни мирас объектларыннан, федераль эһәмияттәге тарихи жирлекләр территорияләреннән, региональ эһәмияттәге тарихи жирлекләр территорияләреннән файдалануның махсус шартлары булган зоналар чикләрен аерып алу, мондый зоналар, территорияләр чикләрендә жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларыннан файдалануның чикләүен билгеләү таләбен жибәрә.

Күрсәтелгән очракта, шулай ук территориядән файдалануның махсус шартлары булган зонаны билгеләү, үзгәртү яисә туктату турында, мәдәни мирас объекты территориясә чикләре турында яки әлеге статьяның 2 өлешендәге г - е пунктларында каралган нигезләрне ачыклау көннән «Шушмабаш авыл жирлегә» муниципаль берәмлеге башлығы Кагыйдәгә үзгәрешләр кертү өчен әлеге статьяның 2 өлешендә каралган нигезләрне ачыклау юлы белән аларны Кагыйдәләргә үзгәрешләр кертүне тәмин итәргә тиеш. Шулай ук вакытта әлеге өлештә каралган таләп нигезендә аларны төгәлләштерү максатларында жирләрдән файдалану һәм төзелеш алып бару кагыйдәләренә үзгәрешләр раслау таләп ителми.

Федераль эһәмияттәге тарихи жирлекләр территорияләреннән, федераль эһәмияттәге тарихи жирлекләр территорияләреннән, региональ эһәмияттәге тарихи жирлекләр территорияләреннән файдалануның махсус шартлары булган зоналар чикләрен сайлап алу, мондый зоналар, территорияләр чикләрендә жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларыннан файдалануның чикләүләрен билгеләү максатларында кагыйдәләрне төгәлләштерү чоры дәүләт хакимиятенә башкарма органынан яисә жирле үзидарә органынан территорияләрдән файдалануның махсус шартлары булган зоналарны, мәдәни мирас объектлары территорияләре чикләрен билгеләү, федераль эһәмияттәге тарихи жирлекләр, региональ эһәмияттәге тарихи жирлекләр территорияләре чикләрен раслау, мондый зоналар, территорияләр чикләреннән махсус файдалану шартлары булган зоналар, территорияләр чикләрен билгеләү яисә туктату турында белешмәләр керү яки әлеге статьяның 2 пунктларында каралган үзгәрешләрен кертү өчен нигезләрдә каралган көннән алып алты айдан артмаска тиеш.

7. Территорияне комплексы үстерү турында карар гамәлгә ашыру максатларында Кагыйдәгә үзгәрешләр кертелгән очракта, мондый үзгәрешләр территорияне комплексы үстерү максатларында территорияне планлаштыру проектын раслаган көннән алып туксан көннән дә соңга калмыйча кертеләргә тиеш.

8. Әлеге статьяның 4 һәм 5 өлешләрендә каралган очракларда, шулай ук әлеге статьяның 2 өлешендәге г - е пунктларында күрсәтелгән ярашмаучанлыкларны бетерү, ижтимагый фикер алышулар яисә гавами тыңлаулар уздыру таләп ителми.

9. Комиссия, Кагыйдәләргә үзгәрешләр кертү өлешендә аларны аэродром яны территориясендә билгеләнгән күчмәсез милек объектларыннан файдалануның чикләүләренә туры китерү өлешендә үзгәрешләр кертү очракларыннан һәм әлеге статьяның 2 өлешендәге г - е пунктларында күрсәтелгән ярашмаучанлыкларны бетерү очракларыннан тыш, Кагыйдәгә үзгәреш кертү турында тәкъдим кәргән көннән алып егерме биш көн эчендә бәяләмә эзерли, анда Кагыйдәгә үзгәрешләр кертү турында яисә, кире кагу сәбәпләрен күрсәтеп, мондый тәкъдимне кире кагу турында тәкъдимнәр кертелгән һәм бу бәяләмәне «Үрнәк авыл жирлегә» муниципаль берәмлеге башкарма комитеты житәкчесенә жибәрә.

10. «Үрнәк авыл жирлегә» муниципаль берәмлеге башкарма комитеты житәкчесе, Комиссия бәяләмәсендәге тәкъдимнәренә исәпкә алып, егерме биш көн эчендә Кагыйдәләргә үзгәрешләр кертү проектын эзерләү турында яисә Кагыйдәгә үзгәрешләр кертү турында тәкъдимне кире кагу сәбәпләрен күрсәтеп, әлеге карарның күчмәсен мөрәжәгать итүчеләргә жибәрә.

11. Кагыйдәләргә үзгәрешләр жирле үзидарәнен вәкиллеке органы тарафыннан расланса, жирле үзидарәнен вәкиллеке органына жибәрелгән Кагыйдәләргә үзгәрешләр кертү турындагы проект күрсәтелгән орган утырышында якындагы утырыштан соң килүче утырыштан соңга калмыйча каралырга тиеш.

12. Кагыйдөлэргэ үзгәрешләр кертү проектын эзерләү турындагы карарны (карарны) күрсәтелгән проектын эзерләү эшләрен уздыру тәртибен һәм срокларын, проектын эшләнүне оештыруга кагыйлышы башка нигезләмәләргә үз эченә алырга тиеш.

13. «Үрнәк авыл жирлегә» муниципаль берәмлегенә башкарма комитеты Кагыйдөлэргә үзгәрешләр кертү проектын эзерләү турында карар кабул ителгән көннән алып ун көн эчендә мондый карар кабул итү турындагы хәбәрне билгеләнгән тәртиптә бастырып чыгаруны (халыкка житкерүне) тәмин итә. Хәбәрдә түбәндәгеләр күрсәтелә:

Кагыйдөлэргә үзгәрешләр кертү проектын эзерләү эшләрен уздыру тәртибе һәм сроклары; кызыксынган затларның тәкъдимнәр комиссиясенә жибәрү тәртибе; эшләрен оештыруның башка мәсьәләләре.

Кагыйдөләр аэродром яны территориясендә билгеләнгән күчәмсез милек объектларыннан файдалануны чикләүгә туры килгән очракта, шулай ук әлеге статьяның 2 өлешендә күрсәтелгән г - г пунктларында күрсәтелгән ярашмаучанлыкларны бетерү, Кагыйдөлэргә үзгәрешләр кертү проектын эзерләү турында карар кабул итү турындагы хәбәрне бастырып чыгару (халыкка житкерү) таләп ителми.

14. Федераль әһәмияттәге тарихи жирлек территориясенә яисә региональ әһәмияттәге тарихи жирлек территориясенә карата эзерләнгән Кагыйдөләргә үзгәрешләр кертү проектын мэдәни мирас объектларын саклау калу, алардан файдалану, аларны популярлаштыру һәм дөүләт саклавы өлкәсендә Россия Федерациясә Хөкүмәтә вәкаләт биргән федераль башкарма хакимият органы, Татарстан Республикасы башкарма хакимиятенә мэдәни мирас объектларын саклау өлкәсендәге вәкаләтле органы белән гамәлдәге законнар нигезендә килештереләргә тиеш.

Федераль яисә региональ әһәмияттәге махсус сакланылучы табигать территориясә чикләрендә тулысынча торак пункт урнашкан очракта, махсус сакланылучы табигать территориясә чикләрендә урнашкан шундый торак пункт территориясенә карата эзерләнгән жирдән файдалану һәм төзелеш алып бару кагыйдөләре проектын, Татарстан Республикасы башкарма хакимиятенә махсус сакланылучы табигать территориясә урнашкан федераль органы белән килештереләргә тиеш. Килештерү предметы күрсәтелгән торак пункт территориясенә карата билгеләнә торган шәһәр төзелешә регламентының махсус сакланылучы табигать территорияләре турында Россия Федерациясә законнарында һәм махсус саклана торган табигать территориясә турындагы нигезләмәдә каралган махсус саклау режимына туры килүе. Килешү Россия Федерациясә Хөкүмәтә билгеләнгән тәртиптә гамәлгә ашырыла.

15. «Үрнәк авыл жирлегә» муниципаль берәмлеге Башкарма комитетына үзгәрешләр кертү проектын эзерләгәннән соң, комиссия тәкъдим иткән проектын техник регламентлар таләпләренә, территорияль планлаштыру документларына, күчәмсез мөлкәтнең бердәм дөүләт реестры белешмәләренә, шәһәр төзелешә эшчәнлеген тәмин итүнең дөүләт мәгълүмат системаларындагы белешмәләргә, документларга һәм материалларга туры килүгә тикшерә.

16. Күрсәтелгән тикшерү нәтижәләре буенча «Үрнәк авыл жирлегә» муниципаль берәмлеге башкарма комитеты «Үрнәк авыл жирлегә» муниципаль берәмлеге башлығының Кагыйдөләренә үзгәрешләр кертү проектын яисә әлеге статьяның 10 өлешендә күрсәтелгән таләпләргә һәм документларга туры килмәвә ачыкланган очракта, комиссиягә эшлән бетерүгә үзгәрешләр кертү проектын жибәрә.

17. «Үрнәк авыл жирлегә» муниципаль берәмлеге башлығы Кагыйдөлэргә үзгәрешләр кертү проектын алганда проект буенча ижтимагый фикер алышулар яисә гавами тыңлаулар уздыру турында карар кабул итә, проект алынган көннән алып ун көннән дә соңга калмыйча.

18. Кагыйдөлэргә үзгәрешләр кертү проектын буенча ижтимагый фикер алышулар яисә гавами тыңлаулар Россия Федерациясә Шәһәр төзелешә кодексында, әлеге Кагыйдөләренә 17 статьясы нигезләмәләре нигезендә башка норматив хокукый актларда билгеләнгән тәртиптә уздырыла.

19. Кагыйдөләргә үзгәрешләр жирле үзидәрә органнының норматив хокукый актларын рәсми бастырып чыгару (халыкка житкерү) очен билгеләнгән тәртиптә бастырып чыгарылырга һәм «Үрнәк авыл жирлегә» муниципаль берәмлегенә яки муниципаль районның «Интернет» челтәрендәге рәсми сайтында урнаштырылырга тиеш.

20. Кагыйдәгә үзгәрешләр территорияль планлаштыруның федераль дәүләт мәгълүмат системасында Кагыйдәләргә үзгәрешләр кертү проектын раслаган көннән алып ун көннән дә соңга калмыйча урнаштырылырга тиеш.

21. Физик һәм юридик затлар Кагыйдәләргә суд тәртибендә үзгәрешләргә раслау турындагы карарга ризасызлык белдерергә хокуклы.

VII БҮЛЕК. Жирдән файдалану һәм төзелешнең башка мәсьәләләрен жайга салу турында нигезләмәләр

21 статья. Территорияль зоналар чикләре турында мәгълүматны күчәмсез мөлкәтнең бердәм дәүләт реестрына кертү

1. Территорияль зоналар чикләре турында белемләргә кертү кагыйдәләргә күчәмсез мөлкәтнең бердәм дәүләт реестрына Күчәмсез милекне дәүләт теркәвенә алу турында 2015 елның 13 июлендәгә 218-ФЗ номерлы Федераль законның 32, 34 статьялары нигезләмәләргә белән билгеләнә.

2. Әлеге Кагыйдәләр белән, шул исәптән күчәмсез мөлкәтнең бердәм дәүләт реестрында булган жир кишәрлекләргә, торак пунктлар яисә муниципаль берәмлекләргә чикләре урынын билгеләүдәгә хаталарны исәпкә алып, территорияль зоналар билгеләнә.

Бердәм дәүләт күчәмсез мөлкәт реестрында белемләргә булмаган торак пунктлар чикләренә карата аларның чикләрен билгеләүдәгә хаталар исәпкә алынмый.

ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ АРЧА МУНИЦИПАЛЬ РАЙОНЫ
"Үрнәк Авыл җирлегенә"
МУНИЦИПАЛЬ БЕРӘМЛЕГЕНЕҢ ҖИРДӘН ФАЙДАЛАНУ
ҺӘМ ТӨЗЕЛЭШ КАГЫЙДӘЛӘРЕ

ИКЕНЧЕ ӨЛЭШ. ШӘһӘР ТӨЗЕЛЭШЕН ЗОНАЛАШТЫРУ КАРТАЛАРЫ

III ӨЛЭШ. ШӘһӘР ТӨЗЕЛЭШЕ РЕГЛАМЕНТЛАРЫ

2023 ел

ЭЧТӨЛӨК

ЖИРДӨН ФАЙДАЛАҢУ ҺӨМ ТӨЗӨЛӨШ КАГЫЙДӨЛӨРӨ СОСТАВЫ 3

ИКЕНЧЕ ӨЛӨШ. ШӨҺӨР ТӨЗӨЛӨШӨ ЗОНАЛАШТЫРУ КАРТАЛАРЫ 4

VIII БҮЛӨК. Үрнөк авыл жирлегө муниципаль берөмлегө территориясен шөһөр төзелешө зоналаштыру карталары 4

22 статья. Шөһөр төзелешө зоналаштыру картасы. Территориаль зоналар 4

23 статья. Шөһөр төзелешө зоналаштыру картасы. Территорияне куллануның аерым шартлары булган зоналар чикләре 4

24 статья. Шөһөр төзелешө зоналаштыру картасы. Мөдәни мирас объектлары территорияләре чикләре, тарихи торак пунктлар территорияләре чикләре, мөдәни мирас объектларын саклау зоналары чикләре 5

ЖИРДЭН ФАЙДАЛАНУ ҺӘМ ТӨЗЕЛЭШ КАГЫЙДЭЛЭРЕ СОСТАВЫ

Татарстан Республикасы Арча муниципаль районы «Үрнәк авыл жирлеге» муниципаль берәмлегенең жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдэләре (алга таба - Кагыйдэләр) түбәндәге составта эшләнде:

I өлеш. Жирдән файдалану һәм төзелеш алып бару кагыйдэләрен куллану тәртибе, жирдән файдалану һәм төзелеш алып бару кагыйдэләренә үзгәрешләр кертү тәртибе

II өлеш. Шәһәр төзелешен зоналаштыру карталары

График материаллар:

№ т/б	Исеме	Масштабы
1	Шәһәр төзелешен зоналаштыру картасы Территориаль зоналар	1:10 000
2	Шәһәр төзелешен зоналаштыру картасы Территориядән файдалануның махсус шартлары булган зоналар чикләре	1:10 000

III өлеш. Шәһәр төзелешен регламентлары

Кушымта

Территориаль зоналар чикләре турында белешмәләр

II ӨЛӨШ. Шәһәр төзелешен зоналаштыру карталары

VIII БҮЛӨК. «Үрнәк авыл жирлегә» муниципаль берәмлеге территориясендә шәһәр төзелешен зоналаштыру карталары

22 статья. Шәһәр төзелешен зоналаштыру картасы. Территориаль зоналар

1. Шәһәр төзелешен зоналаштыруның күрсәтелгән картасы әлеге Кагыйдәләрнен аерылгысыз өлеше булып тора.

2. Күрсәтелгән картада түбәндәгеләр чагылдырылды:
территориаль зоналарның чикләре һәм аларның кодлы тамгалары;
шәһәр төзелешә регламенты гамәлдә булмаган территорияләр;
шәһәр төзелешә регламентлары билгеләнми торган территорияләр.

Территориаль зоналарның чикләре әлеге Кагыйдәләрнең 1 томының 9 статьясы нигезләмәләренә нигезләнеп билгеләнгән.

3. «Үрнәк авыл жирлегә» муниципаль берәмлеге территориясендә түбәндәге территорияль зоналар төрләре тәкъдим ителде:

индивидуаль торак йортлы төзелеш зоналары;
күпфункцияле ижтимагый-эшлекле зоналар;
транспорт инфраструктурасы зоналары;
инженерлык инфраструктурасы зоналары;
житештерү зоналары;
склад зоналары;

авыл хужалыгы билгеләнешендәге башка зоналар (авыл хужалыгын тәмин итү объектлары);

авыл хужалыгы предприятиеләренә житештерү зоналары;

гражданның коммерциягә карамаган бакчачылык һәм яшелчәчелек берләшмәләре (күмәк бакчачылык) зоналары;

зират зоналары;

4. Шәһәр төзелешен зоналаштыру картасында мәжбүри тәртиптә чикләрендә территорияне комплекслы үстерү күздә тотыла торган территорияләр билгеләнә. Мондый территорияләрен чикләре бер яки берничә территорияль зона чикләрендә билгеләнә.

Территорияне комплекслы үстерү эшчәнлеген гамәлгә ашыру күздә тотыла торган территорияләр чикләре жирле үзидарәнең вәкаләтле органы территорияне комплекслы үстерү турындагы карары һәм территорияне комплекслы үстерү турындагы шартнамә нигезендә эзерләнгән территорияне планлаштыру документлары нигезендә жирле үзидарәнең вәкаләтле органы һәм ачык аукционда жинчә арасында территорияне комплекслы үстерү турында шартнамә төзү хокукына ия булган яисә Россия Федерациясә Шәһәр төзелешә кодексы нигезендә мондый шартнамә төзү хокукы булган башка затлар тарафыннан билгеләнә.

Чикләрендә территорияне комплекслы үстерү эшчәнлеген гамәлгә ашыру каралган территорияләр «Үрнәк авыл жирлегә» муниципаль берәмлеге чикләрендә ачыкланмаган, шуңа бәйле рәвештә әлеге Кагыйдәләр материалларында күрсәтелмәде.

23 статья. Шәһәр төзелешен зоналаштыру картасы. Территориядән файдалануның махусе шартлары булган зоналар чикләре

1. Шәһәр төзелешен зоналаштыруның күрсәтелгән картасы әлеге Кагыйдәләрнең аерылгысыз өлеше булып тора (2-нче кушымта).

2. Күрсәтелгән картада түбәндәгеләр чагылдырылды:

Билгелэнгэн тэртигтэ расланган территориядэн файдалануның аерым шартлары булган зоналар чикләре Бердәм дәүләт күчемсез мөлкәт реестры белешмәләренә яисә зонаның расланган проектына нигезләнеп сайлап алынган;

норматив-техник документлар һәм кагыйдәләр (юнәлешле) таләпләре нигезендә сайлап алынган территориядән файдалануның махсус шартлары булган зоналар чикләре.

3. Билгелэнгэн тэртигтэ расланган, Бердәм дәүләт күчемсез мөлкәт реестры белешмәләре нигезендә йә расланган зона проектында сайлап алынган территориядән файдалануның махсус шартлары булган зоналар чикләре Россия Федерациясә законнары нигезендә жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектарынан файдалануга өстәмә чикләүләр сала. Үзләренәң характеристикалары законнарда, башка норматив хокукый актларда билгелэнгән куллану режимнарына туры килми торган территориядән файдалануның махсус шартлары булган мондый зоналар чикләрендә урнашкан жир кишәрлекләре һәм капитал төзелеш объектары әлеге Кагыйдәләргә туры килми.

4. Күрәтелгән картада шулай ук белешмәләре бердәм дәүләт күчемсез мөлкәт реестрында булган урманчылыкларның чикләре чагылдырылды. Урманчылык чикләре мәгълүмати максатларда чагылдырылган һәм аларга карата Россия Федерациясә Урман кодексы нигезендә урман хужаһыгы регламенты гәмәлдә булган жирләренә билгеләргә мөмкинлек бирә.

24 статья. Шәһәр төзелешен зоналаштыру картасы. Мәдәни мирас объектары территорияләре чикләре, тарихи жирлекләр территорияләре чикләре, мәдәни мирас объектарының сак зоналары чикләре

1. Шәһәр төзелешен зоналаштыруның күрәтелгән картасында мәдәни мирас объектарын саклау зоналарының чикләре күрәтелә.

«Үрнәк авыл жирлегә» муниципаль берәмлеге территориясендә мәдәни мирас объектарының сак зоналарының билгелэнгән чикләре булмау сәбәпле, әлеге карта эзерләнми.

III ӨЛӨШ. ШӘҺЭР ТӨЗӨЛӨШЕ РЕГЛАМЕНТЛАРЫ

IX БҮЛӨК. Шәһәр төзелеш регламентлары жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларынан рөхсәт ителгән файдалану төрләрен, жир кишәрлекләренең иң чик күләмнәрен һәм рөхсәт ителгән төзелешнең иң чик параметрларын билгеләү, капитал төзелеш объектларын реконструкцияләү өлешендә

25 статья. Территориаль зоналар

1. Индивидуаль торак йортлы төзелеш зоналары

«Үрнәк авыл жирлегә» муниципаль берәмлеге территориясендә түбәндәге индивидуаль торак йортлар төзелә:

Зона исеме	Индекс зоны
шәхси торак йортлар төзелеш зонасы Ж 1.1	Ж1.1
шәхси торак йортлар төзелеш зонасы 1.10	Ж1.10
шәхси торак йортлар төзелеш зонасы 1.11	Ж1.11
шәхси торак йортлар төзелеш зонасы 1.12	Ж1.12
шәхси торак йортлар төзелеш зонасы 1.13	Ж1.13
шәхси торак йортлар төзелеш зонасы 1.14	Ж1.14
шәхси торак йортлар төзелеш зонасы 1.15	Ж1.15
шәхси торак йортлар төзелеш зонасы 1.16	Ж1.16
шәхси торак йортлар төзелеш зонасы 1.17	Ж1.17
шәхси торак йортлар төзелеш зонасы 1.2	Ж1.2
шәхси торак йортлар төзелеш зонасы Ж 1.3	Ж1.3
шәхси торак йортлар төзелеш зонасы 1.4	Ж1.4
шәхси торак йортлар төзелеш зонасы 1.5	Ж1.5
шәхси торак йортлар төзелеш зонасы 1.6	Ж1.6
шәхси торак йортлар төзелеш зонасы 1.7	Ж1.7
шәхси торак йортлар төзелеш зонасы 1.8	Ж1.8
шәхси торак йортлар төзелеш зонасы 1.9	Ж1.9

Жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларынан рөхсәт ителгән файдалану төрләре; жир кишәрлекләренең иң чик (минималь һәм (яисә) максималь күләмнәре һәм рөхсәт ителгән төзелешнең, капитал төзелеш объектларын реконструкцияләүнең иң чик параметрлары:

Рөхсәт ителгән куллану төренең коды *	Рөхсәт ителгән файдалану төренең исеме *	Жир кишәрлекләренең иң чик үлчәме һәм капитал төзелеш объектларын рөхсәт ителгән төзү һәм реконструкцияләүнең иң чик параметрлары			
		жир кишәрлегенең үлчәме (кв. м)	катларның саны һәм корылманың иң чик бииклеге	төзелешнең максималь проценты (%)	жир кишәрлекләре чикләреннән минималь тайнылышлар
Рөхсәт ителгән файдалануның төп төрләре					
2.1	Индивидуаль торак төзелеш өчен	минималь - 1000; максималь - 5000.	Төп төзелештәге катларның иң чик саны - 3 (мансарданы да кертеп), ярдәмче корылмалар - 1;	20	5 м - урамга чыга торган жир кишәрлегә якларыннан; 3 м - төп төзелеш өчен башка яктан; ян юлга чыга торган яктан

			Төп төзелешнең иң чик биеклеге - 10 м; ярдәмче корылмалар - 3,5 м (ясы түбәле), 4,5 м (авыш түбәле). Коймаларның максималь биеклеге - 2,0 м.		ярдәмче корылмалар өчен; 1 м - урам-юл челтәренә чыкмый торган яклардан ярдәмче корылмалар өчен.
2.2	Шәхси ярдәмче хужалык алып бару өчен (йорт янындагы жир кишәрлеге)	минималь - 1000; максималь - 5000.	Төп төзелештәге катларның иң чик саны - 3 (мансарданы да кертеп), ярдәмче корылмалар - 1; Төп төзелешнең иң чик биеклеге - 10 м; ярдәмче корылмалар - 3,5 м (ясы түбәле), 4,5 м (авыш түбәле). Коймаларның максималь биеклеге - 2,0 м.	20	5 м - урамга чыга торган жир кишәрлеге якларыннан; 3 м - төп төзелеш өчен башка яктан; ян юлга чыга торган яктан ярдәмче корылмалар өчен; 1 м - урам-юл челтәренә чыкмый торган яклардан ярдәмче корылмалар өчен.
2.3	Блокланган торак төзелеше	минималь - 1000; максималь - 2000.	Төп төзелештәге катларның иң чик саны - 3 (мансарданы да кертеп), ярдәмче корылмалар - 1; Төп төзелешнең иң чик биеклеге - 10 м; ярдәмче корылмалар - 3,5 м (ясы түбәле), 4,5 м (авыш түбәле). Коймаларның максималь биеклеге - 2,0 м.	30	5 м - урамга чыга торган жир кишәрлеге якларыннан; 3 м - төп төзелеш өчен башка яклардан (катнаш блоклардан тыш); ян юлга чыга торган яктан ярдәмче корылмалар өчен; 1 м - урам-юл челтәренә чыкмый торган яклардан ярдәмче корылмалар өчен.
2.7	Торак төзелешенә хезмәт күрсәтү	арымый	билгеләнми	100	билгеләнми
2.7.1	Автотранспортны саклау	билгеләнми	билгеләнми	100	билгеләнми
2.7.2	Үз ихтияялары өчен гаражлар урнаштыру	билгеләнми	билгеләнми	100	билгеләнми
12.0	Гомуми файдаланудагы жир кишәрлекләре (территорияләр)	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми
Рөхсәт ителгән файдалануның ярдәмче төрләре					
билгеләнми					
Рөхсәт ителгән файдалануның шартлы рөхсәт ителгән төрләре					
2.1.1	Азкатлы күпфатирлы торак төзелеше	минималь - 400; максималь - билгеләнми	Төп төзелештәге катларның иң чик саны - 4 (мансарданы да кертеп); Төп төзелешнең иң чик биеклеге - 15 м; Койманың максималь биеклеге - 1 м.	40	5 м
4.9.1.3	Автомобиль юу урыннары	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми

4.9.1.4	Автомобильларне ремонтлау	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми
13.1	Бакчачылык белән шөгьльләнү	минималь - 600; максималь - 5000.	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми

*Дәүләт теркәве, кадастр һәм картография федераль хезмәтенең 10.11.2020 ел № П/0412 боерыгы белән расланган жир кишәрлекләреннән рөхсәт ителгән файдалану төрләре классификаторы нигезендә

Башка таләпләр:

Автомобиль транспортны саклау урыннарыннан тыш, урамнар ягына ярдәмче корылмалар урнаштыру рөхсәт ителми.

Өлеге статьяда жайга салынмаган күрсәткечләр техник регламентларның, норматив техник документларның, шәһәр төзелеш проектлау нормативларының һәм башка норматив документларның таләпләренә туры китереп билгеләнә.

2. Күпфункционале ижтимагый-эшлекле зоналар

«Үрнәк авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге территориясендә түбәндәге күпфункционале ижтимагый-эшлекле зоналар бар:

Зона исеме	Зона индексы
ОД1.1 күпфункционале ижтимагый-эшлекле зона	ОД1.1
ОД1.3 күпфункционале ижтимагый-эшлекле зона	ОД1.3
ОД1.4 күпфункционале ижтимагый-эшлекле зона	ОД1.4
ОД1.5 күпфункционале ижтимагый-эшлекле зона	ОД1.5
ОД1.7 күпфункционале ижтимагый-эшлекле зона	ОД1.7
ОД 1.5 күп функцияле ижтимагый-эшлекле зона	ОД1.5
ОД 1.6 күп функцияле ижтимагый-эшлекле зона	ОД1.6
ОД 1.7 күп функцияле ижтимагый-эшлекле зона	ОД1.7
ОД 1.8 күп функцияле ижтимагый-эшлекле зона	ОД1.8
ОД 1.9 күп функцияле ижтимагый-эшлекле зона	ОД1.9

Жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларыннан рөхсәт ителгән файдалану төрләре; жир кишәрлекләренә иң чик (минималь һәм (яисә) максималь күләмнәре һәм рөхсәт ителгән төзелешнең, капитал төзелеш объектларын реконструкцияләүнең иң чик параметрлары:

Рөхсәт ителгән куллану төренең коды *	Рөхсәт ителгән файдалану төренең исеме *	Жир кишәрлекләренә иң чик үлчәме һәм капитал төзелеш объектларын рөхсәт ителгән төзү һәм реконструкцияләүнең чик параметрлары			
		жир кишәрлегенең үлчәме (кв. м)	катларның чик саны һәм корылманың чик биеклеге	төзелешнең максималь проценты (%)	жир кишәрлекләре чикләреннән минималь тайнылышлар
Рөхсәт ителгән файдалануның төп төрләре					
2.7.1	Автотранспортны саклау	билгеләнми	билгеләнми	100	билгеләнми
2.7.2	Үз ихтыяжлары өчен гаражлар урнаштыру	билгеләнми	билгеләнми	100	билгеләнми
3.1	Коммуналь хезмәтләр күрсәтү	билгеләнми	билгеләнми	100	билгеләнми
3.2	Социаль хезмәтләр күрсәтү	билгеләнми	билгеләнми	100	билгеләнми

3.3	Конкурс хезмәте	билгеләнми	билгеләнми	100	билгеләнми
3.4.1	Амбулатор-поликлиника хезмәте күрсәтү	билгеләнми	билгеләнми	100	билгеләнми
3.5	Мәгариф һәм агарту	билгеләнми	билгеләнми	80	5 м
3.6	Мәдәни үсеш	билгеләнми	билгеләнми	100	билгеләнми
3.7	Дини файдалану	билгеләнми	билгеләнми	80	5 м
3.8	Ижтимагый идарә	билгеләнми	билгеләнми	100	билгеләнми
3.10.1	Амбулатор ветеринария хезмәте күрсәтү	билгеләнми	билгеләнми	100	билгеләнми
4.1	Эшлекле идарә	билгеләнми	билгеләнми	100	билгеләнми
4.4	Кибертәр	билгеләнми	билгеләнми	100	билгеләнми
4.5	Банк һәм иминият эшчәнлеге	билгеләнми	билгеләнми	100	билгеләнми
4.6	Жәмәгать туклануы	билгеләнми	билгеләнми	100	билгеләнми
4.7	Кунакханә хезмәте	билгеләнми	билгеләнми	100	билгеләнми
4.8.1	Күңел ачу чаралары	билгеләнми	билгеләнми	100	билгеләнми
4.9	Хезмәт урыны гаражлары	билгеләнми	билгеләнми	100	билгеләнми
5.1	Спорт	билгеләнми	билгеләнми	100	билгеләнми
7.2.3	Гомуми файдаланудагы транспорт кую урыннары	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми
8.3	Эчке хокук тәртибен тәмин итү	билгеләнми	билгеләнми	100	билгеләнми
12.0	Гомуми файдаланудагы жир кишәрлекләре (территорияләр)	искермиләр	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми
Рөхсәт ителгән файдалануның ярдәмче төрләре					
билгеләнми					
Рөхсәт ителгән файдалануның шартлы рөхсәт ителгән төрләре					
2.1	Индивидуаль торак төзелеше өчен	минималь - 1000; максималь - 5000.	Төп төзелештәге катларның иң чик саны - 3 (мансарданы да кертеп), ярдәмче корылмалар - 1; Төп төзелешнең иң чик биеклеге - 10 м; ярдәмче корылмалар - 3,5 м (ясы түбәле), 4,5 м (авыш түбәле). Коймаларның максималь биеклеге - 2,0 м.	20	5 м - урамга чыга торган жир кишәрлеге якларынан; 3 м - төп төзелеш өчен башка яктан; ян юлга чыга торган яктан ярдәмче корылмалар өчен; 1 м - урам-юл чөлтәренә чыкмый торган яктардан ярдәмче корылмалар өчен.
2.1.1	Азкатлы күпфатирлы торак төзелеше	минималь - 400;	Төп төзелештәге катларның иң чик саны -	40	5 м

		максималь - билгеләнми	4 (мансарданы да кертеп); Төп төзелешнең иң чик биеклеге - 15 м; Койманың максималь биеклеге - 1 м.		
2.2	Шәхси ярдәмче хужалык алып бару өчен (йорт янындагы жир кишәрлеге)	минималь - 1000; максималь - 5000.	Төп төзелештәге катларның иң чик саны - 3 (мансарданы да кертеп), ярдәмче корылмалар - 1; Төп төзелешнең иң чик биеклеге - 10 м; ярдәмче корылмалар - 3,5 м (ясы түбәле), 4,5 м (авыш түбәле). Коймаларның максималь биеклеге - 2,0 м.	20	5 м - урамга чыга торган жир кишәрлеге якларынан; 3 м - төп төзелеш өчен башка яктан; ян юлга чыга торган яктан ярдәмче корылмалар өчен; 1 м - урам-юл челтәренә чыкмый торган яктан ярдәмче корылмалар өчен.
2.3	Блокланган торак төзелеше	минималь - 1000; максималь - 2000.	Төп төзелештәге катларның иң чик саны - 3 (мансарданы да кертеп), ярдәмче корылмалар - 1; Төп төзелешнең иң чик биеклеге - 10 м; ярдәмче корылмалар - 3,5 м (ясы түбәле), 4,5 м (авыш түбәле). Коймаларның максималь биеклеге - 2,0 м.	30	5 м - урамга чыга торган жир кишәрлеге якларынан; 3 м - төп төзелеш өчен башка яктан (катнаш блоклардан тыш); ян юлга чыга торган яктан ярдәмче корылмалар өчен; 1 м - урам-юл челтәренә чыкмый торган яктан ярдәмче корылмалар өчен.
2.5	Урта катлы торак төзелеше	арымый	Төп төзелештәге катларның иң чик саны - 8 (мансарданы да кертеп); Төп төзелешнең иң чик биеклеге - билгеләнми; Койманың максималь биеклеге - 1 м.	40	5 м
2.6	Күпкатлы торак төзелеше (бик төзелеш)	арымый	Төп төзелештәге катларның иң чик саны - 20 (мансарданы да кертеп); Төп төзелешнең иң чик биеклеге - билгеләнми; Койманың максималь биеклеге - 1 м.	40	5 м
4.2	Сәүдә объектлары (сәүдә үзәкләре, сәүдә-күңел ачу үзәкләре (комплекслар))	билгеләнми	билгеләнми	100	билгеләнми
4.3	Базарлар	билгеләнми	билгеләнми	100	билгеләнми
4.9.1	Юл сервисы объектлары	билгеләнми	билгеләнми	100	билгеләнми
4.10	Күргәзмә-ярминкә эшчәнлеге	арымый	билгеләнми	100	билгеләнми
6.4	Азык-төлек сәнәгате	билгеләнми	билгеләнми	80	билгеләнми

6.9	Складлар	билгеләнми	билгеләнми	60	билгеләнми
-----	----------	------------	------------	----	------------

*Даулат теркәве, кадастр һәм картография федераль хезмәтенең 10.11.2020 ел № П/0412 боерыгы белән расланган жир кишәрлекләреннән рөхсәт ителгән файдалану төрләре классификаторы нигезендә

Өлеге статьяда жайга салынмаган күрсәткечләр техник регламентларның, норматив техник документларның, шәһәр төзелеш проектлау нормативларының һәм башка норматив документларның таләпләренә туры китереп билгеләнә.

3. Транспорт инфраструктурасы зоналары

«Үрнәк авыл жирлегә» муниципаль берәмлеге территориясендә түбәндәге транспорт инфраструктурасы зоналары тәкъдим ителде:

Зона исеме	Зона индексы
транспорт инфраструктурасы зонасы И1.8	1.1

Жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларынан рөхсәт ителгән файдалану төрләре; жир кишәрлекләренә иң чик (минималь һәм (яисә) максималь күләмнәре һәм рөхсәт ителгән төзелешнең, капитал төзелеш объектларын реконструкцияләүнең иң чик параметрлары:

Рөхсәт ителгән куллану төренең коды *	Рөхсәт ителгән файдалану төренең исеме *	Жир кишәрлекләренә иң чик үлчәмә һәм капитал төзелеш объектларын рөхсәт ителгән төзү һәм реконструкцияләүнең чик параметрлары			
		жир кишәрлегенең үлчәмә (кв. м)	катларның чик саны һәм корылманың чик биеклеге	төзелешнең максималь проценты (%)	жир кишәрлекләре чикләреннән минималь тайнылышлар
Рөхсәт ителгән файдалануның топ төрләре					
2.7.1	Автотранспортны саклау	билгеләнми	билгеләнми	100	билгеләнми
2.7.2	Үз ихтияжлары өчен гаражлар урнаштыру	билгеләнми	билгеләнми	100	билгеләнми
3.1	Коммуналь хезмәтләр күрсәтү	билгеләнми	билгеләнми	100	билгеләнми
7.1	Тимер юл транспорты	арымый	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми
7.2	Автомобиль транспорты	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми
7.3	Су транспорты	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми
7.4	Һава транспорты	арымый	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми
7.6	Урамнан тыш транспорт	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми
4.9	Хезмәт урыны гаражлары	билгеләнми	билгеләнми	100	билгеләнми
4.9.1	Юл сервисы объектлары	билгеләнми	билгеләнми	100	билгеләнми
6.9	Складлар	билгеләнми	билгеләнми	60	билгеләнми
12.0	Гомуми файдаланудагы жир кишәрлекләре (территорияләр)	искермиләр	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми

Рөхсәт ителгән файдалануның ярдәмче төрләре					
билгеләнми					
Рөхсәт ителгән файдалануның шартлы рөхсәт ителгән төрләре					
4.4	Кибетләр	билгеләнми	билгеләнми	100	билгеләнми
4.6	Жәмәгать туклануы	билгеләнми	билгеләнми	100	билгеләнми

*Дәүләт теркәве, кадастр һәм картография федераль хезмәтенен 10.11.2020 ел № П/0412 боерыгы белән расланган жир кишәрлекләреннән рөхсәт ителгән файдалану төрләре классификаторы нигезендә

Өлеге статьяда жайга салынмаган күрсәткечләр техник регламентларның, норматив техник документларның, шәһәр төзелеш проектлау нормативларының һәм башка норматив документларның таләпләренә туры китереп билгеләнә.

4. Инженерлык инфраструктурасы зоналары

«Үрнәк авыл жирлегә» муниципаль берәмлеге территориясендә түбәндәге инженерлык инфраструктурасы зоналары тәкъдим ителде:

Зона исеме	Зона индексы
И2.1 инженерлык инфраструктурасы зонасы	И2.1

Жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларыннан рөхсәт ителгән файдалану төрләре; жир кишәрлекләрененң иң чик (минималь һәм (яисә) максималь күләмнәре һәм рөхсәт ителгән төзелешнең, капитал төзелеш объектларын реконструкцияләүнең иң чик параметрлары:

Рөхсәт ителгән куллану төренен коды *	Рөхсәт ителгән файдалану төренен исеме *	Жир кишәрлекләрененң чик үлчәме һәм капитал төзелеш объектларын рөхсәт ителгән тозу һәм реконструкцияләүнең чик параметрлары			
		жир кишәрлегененң үлчәме (кв. м)	катларның чик саны һәм корьлманың чик биеклеге	төзелешнең максималь проценты (%)	жир кишәрлекләре чикләреннән минималь тайпылышлар
Рөхсәт ителгән файдалануның төп төрләре					
3.1	Коммуналь хезмәтләр күрсәтү	билгеләнми	билгеләнми	100	билгеләнми
3.9.1	Гидрометеорология һәм аның белән чиктәш өлкәләр өлкәсендәге эшчәнлекне тәэмин итү	арымый	билгеләнми	100	билгеләнми
6.7	Энергетика	билгеләнми	билгеләнми	100	билгеләнми
6.8	Элемтә	билгеләнми	билгеләнми	100	билгеләнми
7.2.1	Автомобиль юлларын урнаштыру	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми
7.5	Торбаүткәргеч транспорт	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми
11.1	Су объектларыннан гомуми файдалану	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми
11.2	Су объектларыннан махсус файдалану	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми

11.3	Гидротехник корылмалар	билгелэнми	билгелэнми	билгелэнми	билгелэнми
12.0.1	Урам-юл чөлтөрө	билгелэнми	билгелэнми	билгелэнми	билгелэнми
Рөхсэт ителгэн файдаланууның ярдэмче төрлөрө					
билгелэнми					
Рөхсэт ителгэн файдаланууның шартлы рөхсэт ителгэн төрлөрө					
билгелэнми					

*Дәүләт теркөвө, кадастр һәм картография федераль хөзмәтенең 10.11.2020 ел № П/0412 боерыгы белән расланган жир кишәрлекләреннән рөхсэт ителгән файдалану төрлөрө классификаторы нигезендә

Өлеге статьяда жайга салынамаган күрсәткечләр техник регламентларының, норматив техник документларының, шәһәр төзелеш проектлау нормативларының һәм башка норматив документларының таләпләренә туры китереп билгеләнә.

5. Житештерү зоналары

«Үрнәк авыл жирлегә» муниципаль берәмлеге территориясендә түбәндөгә житештерү зоналары тәкъдим ителде:

Зона исеме	Зона индексы
П.1 житештерү зонасы	П.0
П.5 житештерү зонасы	П.1

Жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларынан рөхсэт ителгән файдалану төрлөрө; жир кишәрлекләренең иң чик (минималь һәм (яисә) максималь күләмнәре һәм рөхсэт ителгән төзелешнең, капитал төзелеш объектларын реконструкцияләүнең иң чик параметрлары:

Рөхсэт ителгән куллану төренең коды *	Рөхсэт ителгән файдалану төренең исеме *	Жир кишәрлекләренең чик үлчәме һәм капитал төзелеш объектларын рөхсэт ителгән төзү һәм реконструкцияләүнең чик параметрлары			
		жир кишәрлегенең үлчәме (кв. м)	катларының чик саны һәм корылманың чик биеклеге	төзелешнең максималь проценты (%)	жир кишәрлекләре чикләреннән минималь тайнылышлар
Рөхсэт ителгән файдалануның төп төрлөрө					
3.1	Коммуналь хөзмәтләр күрсәтү	билгеләнми	билгеләнми	100	билгеләнми
4.4	Кибетләр	билгеләнми	билгеләнми	100	билгеләнми
6.0	Житештерү эшчәнлегә	арымый	билгеләнми	80	билгеләнми
6.2	Авыр сәнәгать	арымый	билгеләнми	80	билгеләнми
6.2.1	Автомобиль төзелеш сәнәгате	арымый	билгеләнми	80	билгеләнми
6.3	Жиңел сәнәгать	арымый	билгеләнми	80	билгеләнми
6.3.1	Фармацевтика сәнәгате	арымый	билгеләнми	80	билгеләнми
6.4	Азык-төлек сәнәгате	билгеләнми	билгеләнми	80	билгеләнми
6.5	Нефтехимия сәнәгате	арымый	билгеләнми	80	билгеләнми
6.6	Төзелеш сәнәгате	арымый	билгеләнми	80	билгеләнми
6.9	Складлар	билгеләнми	билгеләнми	60	билгеләнми
6.9.1	Склад мәйданчыклары	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми

6.12	Фэнни-житештерү эшчәнлеге	билгеләнми	билгеләнми	80	билгеләнми
7.1	Тимер юл транспорты	арымый	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми
7.2	Автомобиль транспорты	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми
12.0	Гомуми файдаланудагы жир кишәрлекләре (территорияләр)	искермиләр	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми
Рөхсәт ителгән файдалануның ирәдәмчә төрләре					
билгеләнми					
Рөхсәт ителгән файдалануның шартлы рөхсәт ителгән төрләре					
3.5.2	Урта һәм югары һөнәри белем	арымый	билгеләнми	80	5 м
3.9.2	Фэнни тикшеренүләр үткөрү	билгеләнми	билгеләнми	100	билгеләнми
3.9.3	Фэнни сынаулар үткөрү	билгеләнми	билгеләнми	100	билгеләнми
4.1	Эшлекле идарә	билгеләнми	билгеләнми	100	билгеләнми
4.6	Жәмәгать туклануы	билгеләнми	билгеләнми	100	билгеләнми
4.7	Кунакханә хезмәте	билгеләнми	билгеләнми	100	билгеләнми
4.9	Хезмәт урыны гаражлары	билгеләнми	билгеләнми	100	билгеләнми
8.3	Эчке хокук тәртибен тәмин итү	билгеләнми	билгеләнми	100	билгеләнми

*Дәүләт теркәве, кадастр һәм картография федераль хезмәтенә 10.11.2020 ел № П1/0412 боерыгы белән расланган жир кишәрлекләренән рөхсәт ителгән файдалану төрләре классификаторы нигезендә

Өлеге статьяда жайга салынмаган күрсәткечләр техник регламентларның, норматив техник документларның, шөһәр төзелеш проектлау нормативларының һәм башка норматив документларның таләпләренә туры китереп билгеләнә.

6. Склад зоналары

«Үрнәк авыл жирлегә» муниципаль берәмлеге территориясендә түбәндәге склад зоналары урнашкан:

Зона исеме	Зона индексы
С1.1 Склад зонасы	С1.1
С1.0 Склад зонасы	С1.0

Жир кишәрлекләренән һәм капитал төзелеш объектларыннан рөхсәт ителгән файдалану төрләре; жир кишәрлекләренә иң чик (минималь һәм (яисә) максималь күләмнәре һәм рөхсәт ителгән төзелешнең, капитал төзелеш объектларын реконструкцияләүнең иң чик параметрлары:

Рөхсәт ителгән куллану төренең коды *	Рөхсәт ителгән файдалану төренең исеме *	Жир кишәрлекләренә иң чик үлчәме һәм капитал төзелеш объектларын рөхсәт ителгән төзү һәм реконструкцияләүнең чик параметрлары			
		жир кишәрлегенең үлчәме (кв. м)	катларның чик саны һәм корылманың чик биеклеге	төзелешнең максималь проценты (%)	жир кишәрлекләре чикләренән минималь тайпылышлар

Рөхсәт ителгән файдалануның төп төрләр					
2.7.1	Автотранспортны саклау	билгеләнми	билгеләнми	100	билгеләнми
2.7.2	Үз ихтыяжлары өчен гаражлар урнаштыру	билгеләнми	билгеләнми	100	билгеләнми
3.1	Коммуналь хезмәтләр күрсәтү	билгеләнми	билгеләнми	100	билгеләнми
4.2	Сәүдә объектлары (сәүдә үзәкләре, сәүдә-күчел ачу үзәкләре (комплекслар)	билгеләнми	билгеләнми	100	билгеләнми
4.3	Базарлар	билгеләнми	билгеләнми	100	билгеләнми
4.4	Кибетләр	билгеләнми	билгеләнми	100	билгеләнми
4.6	Жәмәгать туклануы	билгеләнми	билгеләнми	100	билгеләнми
4.9	Хезмәт урыны гаражлары	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми
4.9.1	Юл сервисы объектлары	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми
6.9	Складлар	билгеләнми	билгеләнми	60	билгеләнми
6.9.1	Склад майданчылары	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми
7.1	Тимер юл транспорты	арымый	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми
7.2	Автомобиль транспорты	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми
12.0	Гомуми файдаланудагы жир кишәрлекләре (территорияләр)	искермиләр	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми
Рөхсәт ителгән файдалануның ирдәмчә төрләр					
билгеләнми					
Рөхсәт ителгән файдалануның шартлы рөхсәт ителгән төрләр					
3.5.2	Урта һәм югары һөнәри белем	арымый	билгеләнми	80	5 м
3.9.2	Фәнни тикшеренүләр үткөрү	билгеләнми	билгеләнми	100	билгеләнми
3.9.3	Фәнни сынаулар үткөрү	билгеләнми	билгеләнми	100	билгеләнми
4.1	Эшлекле идарә	билгеләнми	билгеләнми	100	билгеләнми
4.7	Кунакханә хезмәте	билгеләнми	билгеләнми	100	билгеләнми
8.3	Эчке хокук тәртибен тээмин итү	билгеләнми	билгеләнми	100	билгеләнми

*Дәүләт теркәве, кадастр һәм картография федераль хезмәтенң 10.11.2020 ел № П/0412 боерыгы белән расланган жир кишәрлекләреннән рөхсәт ителгән файдалану төрләрә классификаторы нигезендә

Әлеге статьяда жайга салынмаган күрсәткечләр техник регламентларның, норматив техник документларның, шөһәр төзелеше проектлау нормативларының һәм башка норматив документларның таләпләрәнә туры китереп билгеләнә.

7. Авыл хужалыгы билгелэнешендэге башка зоналар (авыл хужалыгын тээмин итү объектлары)

«Үрнэк авыл жирлеге» муниципаль берэмлеге территориясендэ авыл хужалыгы билгелэнешендэге түбэндэге башка зоналар (авыл хужалыгын тээмин итү объектлары) бар:

Зона исеме	Зона индексы
Авыл хужалыгы билгелэнешендэге башка зона (авыл хужалыгын тээмин итү объектлары) C2.0	C2.0
авыл хужалыгы билгелэнешендэге башка зона (авыл хужалыгын тээмин итү объектлары) C2.7	C2.7

Жир кишэрлеклөрөннөн һәм капиталъ төзелеш объектларынан рөхсэт ителгэн файдалану төрлэре; жир кишэрлеклөрөннөн иң чик (минималь һәм (яисэ) максималь күлөмнэрэ һәм рөхсэт ителгэн төзелешнөн, капиталъ төзелеш объектларынын реконструкциялөнүн иң чик параметрлары:

Рөхсэт ителгэн куллану төрөннөн коды *	Рөхсэт ителгэн файдалану төрөннөн исеме *	Жир кишэрлеклөрөннөн чик үлчөмө һәм капиталъ төзелеш объектларынын рөхсэт ителгэн төзү һәм реконструкциялөнүн чик параметрлары			
		жир кишэрлегеннөн үлчөмө (кв. м)	катларынын чик саны һәм корылманын чик биеклегэ	төзелешнөн максималь проценты (%)	жир кишэрлеклөрөннөн чиклөрөннөн минималь тайнылышлар
Рөхсэт ителгэн файдаланунын топ төрлэре					
1.14	Авыл хужалыгын фәнни яктан тээмин итү	билгеләнми	билгеләнми	100	билгеләнми
1.15	Авыл хужалыгы продукциясен саклау һәм эшкэртү	билгеләнми	билгеләнми	60	билгеләнми
1.18	Авыл хужалыгы житештерүөн тээмин итү	билгеләнми	билгеләнми	60	билгеләнми
3.1	Коммуналь хезмэтлэр күрсэтү	билгеләнми	билгеләнми	100	билгеләнми
3.10	Ветеринария хезмэте	билгеләнми	билгеләнми	100	билгеләнми
7.2.1	Автомобиль юлларынын урнаштыру	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми
12.0	Гомуми файдаланудагы жир кишэрлеклэрэ (территориялэр)	искермилэр	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми
Рөхсэт ителгэн файдаланунын ярдэмчэ төрлэре					
билгеләнми					
Рөхсэт ителгэн файдаланунын шартлы рөхсэт ителгэн төрлэре					
билгеләнми					

* Дәүләт теркэвэ, кадастр һәм картография федераль хезмэтеннөн 10.11.2020 ел № П/0412 боерыгы белән расланган жир кишэрлеклөрөннөн рөхсэт ителгэн файдалану төрлэре классификаторы нигезендэ

Өлгэ статгыда жайга салынмаган күрсэткечлэр техник регламентларынын, норматив техник документларынын, шәһэр төзелеше проектлау нормативларынын һәм башка норматив документларынын таләплөрөнә туры китереп билгеләнә.

8. Авыл хужалыгы предпритиелэренең житештерү зоналары

«Үрнәк авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге территориясендә авыл хужалыгы предпритиелэренең түбәндәге житештерү зоналары тәкъдим ителде:

Зона исеме	Зона индексы
авыл хужалыгы предпритиелэренең житештерү зонасы СХ2.0	СХ2.0
авыл хужалыгы предпритиелэренең житештерү зонасы СХ2.0	СХ2.8

Жир кишәрлекләренән һәм капитал төзелеш объектларыннан рөхсәт ителгән файдалану төрләре; жир кишәрлекләренең иң чик (минималь һәм (яисә) максималь күләмнәре һәм рөхсәт ителгән төзелешнең, капитал төзелеш объектларын реконструкцияләүнең иң чик параметрлары:

Рөхсәт ителгән куллану төренең коды *	Рөхсәт ителгән файдалану төренең исеме *	Жир кишәрлекләренең чик үлчәме һәм капитал төзелеш объектларын рөхсәт ителгән төзү һәм реконструкцияләүнең чик параметрлары			
		жир кишәрлегенең үлчәме (кв. м)	катларның чик саны һәм корылманың чик биеклеге	төзелешнең максималь проценты (%)	жир кишәрлекләре чикләреннән минималь тайпылышлар
Рөхсәт ителгән файдалануның топ төрләре					
1.3	Яшелчәчелек	билгеләнми	билгеләнми	80	билгеләнми
1.7	Терлекчелек	билгеләнми	билгеләнми	80	билгеләнми
1.12	Умартачылык	билгеләнми	билгеләнми	80	билгеләнми
1.13	Балыкчылык	билгеләнми	билгеләнми	80	билгеләнми
1.14	Авыл хужалыгын фәнни яктан тээмин итү	билгеләнми	билгеләнми	100	билгеләнми
1.17	Питомниклар	билгеләнми	билгеләнми	80	билгеләнми
1.18	Авыл хужалыгы житештерүен тээмин итү	билгеләнми	билгеләнми	60	билгеләнми
3.1	Коммуналь хезмәтләр күрсәтү	билгеләнми	билгеләнми	100	билгеләнми
3.10	Ветеринария хезмәте	билгеләнми	билгеләнми	100	билгеләнми
7.2.1	Автомобиль юлларын урнаштыру	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми
12.0	Гомуми файдаланудагы жир кишәрлекләре (территорияләр)	искермиләр	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми
Рөхсәт ителгән файдалануның ярдәмче төрләре					
билгеләнми					
Рөхсәт ителгән файдалануның шартлы рөхсәт ителгән төрләре					
билгеләнми					

*Дәүләт теркәве, кадастр һәм картография федераль хезмәтенен 10.11.2020 ел № П/0412 боерыгы белән расланган жир кишәрлекләренән рөхсәт ителгән файдалану төрләре классификаторы нигезендә

Өлеге статьяда жайга салынмаган күрсөткөчлөр техник регламентларның, норматив техник документларның, шәһәр төзелеше проектлау нормативларының һәм башка норматив документларның таләпләренә туры китереп билгеләнә.

9. Гражданның коммерциягә карамаган бакчачылык һәм яшелчәчелек берләшмәләре (күмәк бакчачылык) зоналары

«Үрнәк авыл жирлегә» муниципаль берәмлеге территориясендә гражданның коммерциягә карамаган бакчачылык һәм яшелчәчелек берләшмәләренә (күмәк бакчачылык) түбәндәге зоналары бар:

Зона исеме	Зона индексы
гражданның коммерциягә карамаган бакчачылык һәм яшелчәчелек берләшмәләре зонасы (күмәк бакчачылык) СХ 3.0	СХ4.1

Жир кишәрлекләренән һәм капитал төзелеш объектларыннан рөхсәт ителгән файдалану төрләре; жир кишәрлекләренә иң чик (минималь һәм (яисә) максималь күләмнәре һәм рөхсәт ителгән төзелешнең, капитал төзелеш объектларын реконструкцияләүнең иң чик параметрлары:

Рөхсәт ителгән куллану төренә код *	Рөхсәт ителгән файдалану төренә исеме *	Жир кишәрлекләренә иң чик үлчәмә һәм капитал төзелеш объектларын рөхсәт ителгән төзү һәм реконструкцияләүнең чик параметрлары			
		жир кишәрлегенә үлчәмә (кв. м)	катларның чик саны һәм корылманың чик биеклеге	төзелешнең максималь проценты (%)	жир кишәрлекләре чикләренән минималь тайпылышлар
Рөхсәт ителгән файдалануның төп төрләре					
2.7.1	Автотранспортны саклау	билгеләнми	билгеләнми	100	билгеләнми
2.7.2	Үз ихтияжлары өчен гаражлар урнаштыру	билгеләнми	билгеләнми	100	билгеләнми
3.1	Коммуналь хезмәтләр күрсәтү	билгеләнми	билгеләнми	100	билгеләнми
7.2.1	Автомобиль юлларын урнаштыру	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми
13.0	Гомуми билгеләнештәге жир кишәрлекләре	искермиләр	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми
13.1	Яшелчәчелек белән шөгыйлләнү	минималь - 400; максималь - 1000.	Төп төзелештәге катларның иң чик саны - 3 (мансарданы да кертеп), ярдәмчә корылмалар - 1; Төп төзелешнең иң чик биеклеге - 10 м; ярдәмчә корылмалар - 3,5 м (ясы түбәле), 4,5 м (авыш түбәле). Коймаларның максималь биеклеге - 2,0 м.	20	5 м - урамга чыга торган жир кишәрлеге яктарынан; 3 м - төп төзелеш өчен башка яктан; ян юлга чыга торган яктан ярдәмчә корылмалар өчен; 1 м - урам-юл челтәренә чыкмый торган яктардан ярдәмчә корылмалар өчен.
Рөхсәт ителгән файдалануның ярдәмчә төрләре					
билгеләнми					
Рөхсәт ителгән файдалануның шартлы рөхсәт ителгән төрләре					

* Дәүләт теркәве, кадастр һәм картография федераль хезмәтенә 10.11.2020 ел № П1/0412 боерыгы белән расланган жир кишәрлекләренән рөхсәт ителгән файдалану төрләре классификаторы нигезендә

Өлеге статьяда жайга салынмаган күрсөткөчлөр техник регламентларның, норматив техник документларның, шәһәр төзелеше проектлау нормативларының һәм башка норматив документларның таләпләренә туры китереп билгеләнә.

10. Зиратлар зоналары

«Үрнәк авыл жирлегә» муниципаль берәмлеге территориясендә түбәндәге зиратлар зоналары тәкъдим ителде:

Зона исеме	Зона индексы
зиратлар зонасы СН1.0	СН1.0
зиратлар зонасы СН1.11	СН1.11
зиратлар зонасы СН1.14	СН1.14
зиратлары зонасы СН 1.15	СН1.15
зиратлары зонасы СН 1.5	СН1.5
зиратлары зонасы СН 1.8	СН1.8

Жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларыннан рөхсәт ителгән файдалану төрләре; жир кишәрлекләренә иң чик (минималь һәм (яисә) максималь күләмнәре һәм рөхсәт ителгән төзелешнең, капитал төзелеш объектларын реконструкцияләүнең иң чик параметрлары:

Рөхсәт ителгән куллану төренәң коды *	Рөхсәт ителгән файдалану төренәң исеме *	Жир кишәрлекләренәң чик үлчәме һәм капитал төзелеш объектларын рөхсәт ителгән тозу һәм реконструкцияләүнең чик параметрлары			
		жир кишәрлегенәң үлчәме (кв. м)	катларның чик саны һәм корылманың чик биеклегә	төзелешнең максималь проценты (%)	жир кишәрлекләре чикләреннән минималь тайнылышлар
Рөхсәт ителгән файдалануның төп төрләре					
2.7.1	Автотранспортны саклау	билгеләнми	билгеләнми	100	билгеләнми
3.1	Коммуналь хезмәтләр күрсәтү	билгеләнми	билгеләнми	100	билгеләнми
4.9	Хезмәт урыны гаражлары	билгеләнми	билгеләнми	100	билгеләнми
7.2.1	Автомобиль юлларын урнаштыру	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми
12.0	Гомуми файдаланудагы жир кишәрлекләре (территорияләр)	искермиләр	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми
12.1	Ритуаль эшчәнлек	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми
Рөхсәт ителгән файдалануның ярдәмче төрләре					
билгеләнми					
Рөхсәт ителгән файдалануның шартлы рөхсәт ителгән төрләре					
билгеләнми					

*Дәүләт теркәве, кадастр һәм картография федераль хезмәтенәң 10.11.2020 ел № П/0412 боерыгы белән расланган жир кишәрлекләреннән рөхсәт ителгән файдалану төрләре классификаторы нигезендә

Өлеге статьяда жайга салынмаган күрсөткөчлөр техник регламентларның, норматив техник документларның, шәһәр төзелеше проектлау нормативларының һәм башка норматив документларның таләпләренә туры китереп билгеләнә.

11. Режимлы территориялэр зоналары

Үрнэк авыл жирлеге муниципаль берәмлеге территориясендә түбәндәге режимлы территориялэр зоналары бар:

зона исеме	зона индексы
режимлы территориялэр зонасы СНЗ.1	СНЗ.1

Жир кишәрлекләрен һәм капитал төзелеш объектларын рөхсәт ителгән файдалану төрләре; жир кишәрлекләренең чик (минимал һәм (яки) максимал) үлчәмнәре һәм рөхсәт ителгән төзелеш, капитал төзелеш объектларын реконструкцияләүнең чик параметрлары:

Рөхсәт ителгән куллану төренең коды *	Рөхсәт ителгән файдалану төренең исеме *	Жир кишәрлекләренең чик үлчәме һәм капитал төзелеш объектларын рөхсәт ителгән төзү һәм реконструкцияләүнең чик параметрлары			
		жир кишәрлегенең үлчәме (кв. м)	катларның чик саны һәм корылманың чик биеклеге	төзелешнең максималь проценты (%)	жир кишәрлекләре чикләреннән минимал тайнылышлар
Рөхсәт ителгән файдалануның төп төрләре					
2.7.1	Автотранспортны саклау	билгеләнми	билгеләнми	100	билгеләнми
3.1	Коммуналь хезмәтләр күрсәтү	билгеләнми	билгеләнми	100	билгеләнми
4.9	Хезмәт урыны гаражлары	билгеләнми	билгеләнми	100	билгеләнми
7.2.1	Автомобиль юлларын урнаштыру	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми
12.0	Гомуми файдаланудагы жир кишәрлекләре (территориялэр)	искермилэр	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми
12.1	Ритуаль эшчәнлек	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми
Рөхсәт ителгән файдалануның ярдәмче төрләре					
билгеләнми					
Рөхсәт ителгән файдалануның шартлы рөхсәт ителгән төрләре					
билгеләнми					

Бу статьяда җайга салынмаган күрсәткечлэр техник регламентлар, норматив техник документлар, шәһәр төзелеше проектлаштыру нормативлары һәм башка норматив документлар таләпләренә туры китереп билгеләнә.

26 статья. Шәһәр төзелеше регламентының гамәлдә булуы кагылмый торган территория

1. Линия объектлары билэгән территориялэр

Өлеге Кагыйдәләрдә тиер юлларның һәм автомобиль юлларының бүленгән полосалары чикләрендә урнашкан яисә фактта мондый юллар белән мәшгуль булган территориялэр линия объектлары билэгән территориялэргә керә.

27 статья. Шәһәр төзелеше регламентлары билгеләнми торган территория

1. Авыл хужалыгы жирлэре территориясе

Авыл хужалыгы жирлэре территориялэрэнэ элге Кагыйдэлэрдэ авыл хужалыгы жирлэре (сорүлеклэр, печәнлеклэр, көтүлеклэр, урыннар, күпеллык үсентелэр билэгән жирлэр), шулай ук жир кишәрлеклэрен тискәре йогынтыдан, су объектларыннан яклауны тээмин итү өчен билгеләнгән, шулай ук авыл хужалыгы житештерүенә хезмәт күрсәтү өчен кирәкле булмаган корымалар билэгән жирлэр керә.

Авыл хужалыгы жирлэрэнэ караган жир кишәрлеклэрэннән һәм жирлэрдән файдалану Россия Федерациясе Жир кодексы һәм «Авыл хужалыгы билгеләнешендәге жирлэрнең әйләнеше турында» Федераль закон нигезендә 2002 елның 24 июлендәге 101-ФЗ номерлы Федераль закон нигезендә билгеләнә.

2. Урманнар территориясе

Элге Кагыйдэлэрдәге урманнар территориялэрэнэ урман фондына керә торган территориялэр керә, моңа өскә су объектлары белән капланган йә тимер юллар яисә каты өслекле автомобиль юллары булган территориялэр керми.

Жир кишәрлеклэрен һәм жирлэрне урман фонды циклендә куллану Россия Федерациясе Урман кодексы нигезендә урман хужалыгы регламенты белән билгеләнә.

3. Акваториялэр территориясе

Акваториялэр территориялэрэнэ элге Кагыйдэлэрдә жир өстендәге су объектлары белән капланган территориялэр керә.

Жир участкаларын һәм жир өсте сулары белән капланган жирлэрне куллану Россия Федерациясенәң Су кодексына ярашлы билгеләнә.

Х БҮЛЕК. Жир кишәрлеклэрэннән һәм капитал төзелеш объектларыннан файдалануны чикләү

28 статья. Территориядән файдалануның махус шартлары булган зоналар

1. «Үрнәк авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге территориясендә билгеләнгән тәртиптә расланган, бердәм дәүләт күчәмсез мәлкәт реестры белешмэләре йә расланган зона проекты нигезендә сайлан алынган территориядән файдалануның махус шартлары булган түбәндәге зоналар гамәлдә була:

Зоналарның төрлэре	Зоналарның чикләре турында белешмэлэр чыганагы	Зоналарның режимы билгели торган норматив документ
өскә су объектларының су саклау зоналары	Күчәмсез мәлкәт бердәм дәүләт реестры	Россия Федерациясе Су кодексы
өскә су объектларының яр бие сак полосалары	Күчәмсез мәлкәт бердәм дәүләт реестры	Россия Федерациясе Су кодексы
электр челтәре хужалыгы объектларын саклау зоналары	Күчәмсез мәлкәт бердәм дәүләт реестры	«Электр челтәре хужалыгы объектларының саклау зоналарын билгеләү һәм мондый зоналар циклендә урнашкан жир кишәрлеклэрэннән файдалануның махус шартларын билгеләү тәртибе турында» Россия Федерациясе

		Хөкүмәтенең 2009 елның 24 февралендәге 160 номерлы карары
бүлүче газүткәргечләрнең сак зоналары	Күчәмсез милекнең бердәм дәүләт реестры	Россия Федерациясә Хөкүмәтенең 2000 елның 20 декабрәндәге 878 номерлы карары белән расланган газ бүлү чөлтәрдәрен саклау кагыйдәләре
Су белән тәәмин итү чыганақларының санитар сак зоналарының II поясы	Татарстан Республикасы дәүләт хақимияте вәкаләтле органнарының эш документлары	СанПиН 2.1.4.1110-02 «Эчәр өчен билгеләнгән су белән тәәмин итү һәм суүткәргечләр чыганақларын санитар сак зоналары»
Су белән тәәмин итү чыганақларының санитар сак зоналарының III поясы	Татарстан Республикасы дәүләт хақимияте вәкаләтле органнарының эш документлары	СанПиН 2.1.4.1110-02 «Эчәр өчен билгеләнгән су белән тәәмин итү һәм суүткәргечләр чыганақларын санитар сак зоналары»
Махсус сакланьлүчы табигать территорияләре	мәгылүмаг әлеге статьяның 3 н. пунктында китерелгән	
автомобиль юлларының юл буе полосалары	Күчәмсез милекнең бердәм дәүләт реестры	«Россия Федерациясендә автомобиль юллары һәм юл эшчәнлеге турында һәм Россия Федерациясенен аерым закон актларына үзгәрешләр кертү хақында» 2007 елның 08 декабрәндәге 257-ФЗ номерлы Федераль закон
магистраль яки сәнәгать торбаларына кадәр минималь ара зонасы		СП 36.13330.2012 Магистраль торба үткәргечләре. СНИПның актуальләштерелгән редакциясә 2.05.06-85*; СанПиН 2.2.1/2.1.1.1200-03 «предприятияеләрнең, корьлмаларның һәм башка объектларның санитар-күзәтү зоналары һәм санитар классификациясә»

Билгеләнгән тәртиптә расланган, Бердәм дәүләт күчәмсез мөлкәт реестры белешмәләренә янә расланган зона проектына нигезләнен сайлап алынган территориядән файдалануның махсус шартлары булган зоналар чикләре Россия Федерациясә законнары нигезендә жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларыннан файдалануга өстәмә чикләүләр сала. Үзләренә характеристикалары законнарда, башка норматив хокукый актларда билгеләнгән куллану режимнарына туры килми торган территориядән файдалануның махсус шартлары булган мондый зоналар чикләрендә урнашкан жир кишәрлекләре һәм капитал төзелеш объектлары әлеге Кагыйдәләргә туры килми.

2. «Үрнәк авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге территориясә өчен норматив-техник документлар һәм кагыйдәләр тәләпләре нигезендә сайлап алынган территориядән файдалануның махсус шартлары булган түбәндәге зоналар хас (иәләшле):

Зоналарның төрләре	Зоналарның күләмен һәм режимын билгели торган норматив документ
предприятияеләрнең, корьлмаларның һәм башка объектларның санитар-сак зонасы	СанПиН 2.2.1/2.1.1.1200-03 «Санитар-сак зоналары һәм предприятияеләрнең, корьлмаларның һәм башка объектларның санитар классификациясә»

өске су объектарының сак зонасы	Россия Федерациясе Су кодексы
өске су объектарының яр бие сак полосалары	Россия Федерациясе Су кодексы
су белән тээмин итү чыганакаларын санитар сак зоналарының I поясы	СанПиН 2.1.4.1110-02 «Эчэр өчен билгелэнгән су белән тээмин итү һәм суүткәргечләр чыганакаларын санитар сак зоналары»

Норматив-техник документлар һәм кагыйдәләр (юнәлешле) таләпләре нигезендә сайлап алынган территориядән файдалануның махсус шартлары булган зоналарның чикләре элге Кагыйдәләрдә мәгълүмати максатларда күрсәтелгән.

3. Махсус сакланьлучы табигать территорияләре

- «Казансу елгасы башы» төбәк әһәмиятендәге табигать һәйкәле

«Татарстан Республикасында аеруча саклана торган табигый территорияләрнең дәүләт реестрын раслау һәм Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының аеруча саклана торган табигый территорияләр мәсьәләләре буенча аерым карарларына үзгәрешләр кертү турында» 24.07.2009 елдагы 520 номерлы (27.03.2013 елга үзгәрешләр белән) Татарстан Республикасы Министрлар Кабинеты карары белән аеруча саклана торган табигый территорияләр исемлегенә кертелгән; билгелэнгән чикләр турында белешмәләр бердәм дәүләт күчемсез милек реестрында тәкъдим ителгән

«Аю урманы» төбәк әһәмиятендәге табигать һәйкәле

«Татарстан Республикасында аеруча саклана торган табигый территорияләрнең дәүләт реестрын раслау һәм Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының аеруча саклана торган табигый территорияләр мәсьәләләре буенча аерым карарларына үзгәрешләр кертү турында» 24.07.2009 елдагы 520 номерлы (27.03.2013 елга үзгәрешләр белән) Татарстан Республикасы Министрлар Кабинеты карары белән аеруча саклана торган табигый территорияләр исемлегенә кертелгән; билгелэнгән чикләр турында белешмәләр бердәм дәүләт күчемсез милек реестрында тәкъдим ителгән

Казанка елгасы төбәк әһәмиятендәге табигать һәйкәле

«Татарстан Республикасында аеруча саклана торган табигый территорияләрнең дәүләт реестрын раслау һәм Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының аеруча саклана торган табигый территорияләр мәсьәләләре буенча аерым карарларына үзгәрешләр кертү турында» 24.07.2009 елдагы 520 номерлы (27.03.2013 елга үзгәрешләр белән) Татарстан Республикасы Министрлар Кабинеты карары белән аеруча саклана торган табигый территорияләр исемлегенә кертелгән; билгелэнгән чикләр турында белешмәләр бердәм дәүләт күчемсез милек реестрында тәкъдим ителгән

Сорнар зоология (аучылык) тыюлыгы төбәк әһәмиятендәге дәүләт табигый зоология

«Татарстан Республикасында аеруча саклана торган табигый территорияләрнең дәүләт реестрын раслау һәм Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының аеруча саклана торган табигый территорияләр мәсьәләләре буенча аерым карарларына үзгәрешләр кертү турында» 24.07.2009 елдагы 520 номерлы (27.03.2013 елга үзгәрешләр белән) Татарстан Республикасы Министрлар Кабинеты карары белән аеруча саклана торган табигый территорияләр исемлегенә кертелгән; билгелэнгән чикләр турында белешмәләр бердәм дәүләт күчемсез милек реестрында тәкъдим ителгән.

29 статья. Мәдәни мирас объектары саклау шартлары буенча жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектарынан файдалануны чикләү

1.Мәдәни мирас объектары саклау «Россия Федерациясе халыкларының мәдәни мирас объектары (тарихи һәм мәдәни ядкарьләре) турында» 2002 елның 25 июнендәге 73-ФЗ номерлы

федераль закон, «Татарстан Республикасында мәдәни мирас объектлары турында» 2005 елның 01 апрелендәге 60-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы законы, башка норматив хокукый актлар таләпләре нигезендә гамәлгә ашырыла.

2. Мәдәни мирас объектлары, ачыкланган мәдәни мирас объектлары, мәдәни мирас объектлары билгеләренә ия объектлар исемлегә

2.1. «Үрнәк авыл жирлегә» муниципаль берәмлегә территориясендә мәдәни мирас объектлары, ачыкланган мәдәни мирас объектлары, мәдәни мирас объектлары юк.

объектның статусы	объектның исеме	урнашкан урышы	оештыру күрсәтмә документ	картадагы номеры
төбәк эһәмиятендәге мәдәни мирас объектлары	1857-1932 елларда татар галиме һәм мәгърифәтчесе Шәмсетдин Күлтәси яшәгән йорт	Күлтәс авылы	«Татарстан Республикасында күчмәс мәдәни һәм тарихи кыйммәтләргә саклауны һәм куллануны яхшырту чаралары турында» 22.01.2000 ел, № 38 Татарстан Республикасы Министрлар Кабинеты карары	2.1
	Татар галиме һәм мәгърифәтчесе Шәмсетдин Күлтәси (1857-1932) кабере	Күлтәс авылы		2.2
ачыкланган мәдәни мирас объектлары	Мәчет (2-я соборная), 1892 ел	Казанбаш авылы	–	4.1
	Сәүдәгәр Ишморатовның ат заводы ветеринария дөваханәсе бинасы, 1902 ел	Үрнәк поселогы	–	4.2
	Сәүдәгәр Ишморатовның ағач яру заводы бинасы, 1898 ел	Үрнәк поселогы	–	4.3
	Сәүдәгәр Ишморатовның хезмәтче йорты, XX гасыр башы.	Үрнәк поселогы	–	–
	Сәүдәгәр Ишморатовның ат заводы бинасы, 1896 ел	Үрнәк поселогы	–	4.4
	Сәүдәгәр Ишморатовның ат	Үрнәк поселогы	–	4.5

	заводы бинасы, 1900 ел			
	Югары класслы атлар өчен ат абзары бинасы, 1898 ел	Үрнәк поселогы	-	4.6

2.2. Мәгълүмат Татарстан Республикасы Мәдәният министрлыгы тарафыннан 2015 елның 22 июлендә бирелгән мәдәни мирас объектлары, ачыкланган мәдәни мирас объектлары һәм мәдәни мирас элементлары булган объектлар исемлекләре нигезендә тапшырылды.

3. Мәдәни мирас объектлары территориясе

3.1. Мәдәни мирас объектлары территорияләре - Россия Федерациясе халыкларының мәдәни мирас объектларының (тарихи һәм мәдәни ядкарьләренен) бердәм дәүләт реестрына кертелгән ядкарьләр һәм ансамбльләр территорияләре, шулай ук мәдәни мирас объектлары булып торучы ядкарьләр яисә ансамбльләр территорияләре чикләрендә һәм мәдәни мирас объектларын саклау турында Россия Федерациясе законнарында билгеләнгән тәртиптә кабул ителә торган реставрация, консервация, торгызу, ремонтлау һәм жайланмалар тоту, параметрлары турындагы карар.

3.2. Мәдәни мирас объектгы территориясе чикләрендә:

һәйкәл яисә ансамбль территориясендә: капитал төзелеш объектларын төзү һәм һәйкәл яисә капитал төзелеш объектларының яисә ансамбль территориясендәгә күләм-пространство характеристикаларын арттыру; мәдәни мирас объектын яисә аның аерым элементларын саклау, мәдәни мирас объектының тарихи-шөһәр төзелеше яисә табигый мохитен саклау эшләреннән тыш, жир, төзелеш, мелиоратив һәм башка эшләр башкару тыела;

истәлекле урын территориясендә истәлекле урын территориясе чикләрендәгә истәлекле урын һәйкәлләрен һәм ансамбльләрен саклау, аны Россия Федерациясе халыкларының мәдәни мирас объектларының (тарихи һәм мәдәни ядкарьләренен) бердәм дәүләт реестрына кергү өчен нигез булган истәлекле урын үзенчәлекләренен сакланышын тәмин итүгә юнәлдерелгән эшләр, юкка чыккан шөһәр төзелеше мохитен торгызу максатларында капитал төзелеш объектларын төзү; Россия Федерациясе халыкларының мәдәни мирас объектларының (тарихи һәм мәдәни ядкарьләренен) бердәм дәүләт реестрына кергү өчен нигез булган һәм мәжбүри дәүләт урыны үзенчәлекләрен саклап калу өчен нигез булып торучы истәлекле урын үзенчәлекләрен саклап калу шарты белән чикләнгән төзелеш, капитал төзекләндерү объектларын төзү һәм реконструкцияләү эшләре рөхсәт ителә;

һәйкәл, ансамбль яисә истәлекле урын территориясендә мәдәни мирас объектының сакланышын тәмин итү таләпләренә каршы килми торган һәм хәзерге шартларда мәдәни мирас объектының эшчәнлеген тәмин итәргә мөмкинлек бирә торган хужалык эшчәнлеген алып бару рөхсәт ителә.

3.3. «Үрнәк авыл жирлегә» муниципаль берәмлеге территориясендә урнашкан мәдәни мирас объектларының билгеләнгән чикләре турында күчмәсез мөлкәтнең бердәм дәүләт реестрында белешмәләр булмау сәбәпле, күрсәтелгән объектлар территориясе чикләрен зоналаштыру карталарында күрсәтелмәгән.

4. Мәдәни мирас объектларының сак зоналары

4.1. Мәдәни мирас объектларының сак зоналары мәдәни мирас объектларын саклауны тәмин итү максатларында билгеләнә.

4.2. Сак зоналары чикләре күрсәтелгән зоналарда урнашкан мәдәни мирас объектлары территорияләре чикләрен һәм проектлана торган зоналары чикләрен тасвирлауны, әлеге зоналар чикләрендә жирләрдән файдалану режимнары һәм шөһәр төзелеше регламентлары проектларын үз эченә алган мәдәни мирас объектларын саклау зоналары проекты белән билгеләнә.

4.3. Сак зоналары проектларын эшләү, саклау зоналары чикләрендә территориядән файдалану режимнарын билгеләү «Татарстан Республикасында мәдәни мирас объектлары турында» Россия Федерациясә Хөкүмәтенә 12.09.2015 № 972 карары һәм башка норматив хокукый актлар белән «Россия Федерациясә халыкларының мәдәни мирас объектларын (тарихи һәм мәдәни ядкарьләрен) саклау зоналары турында нигезләмәне раслау хакында» Россия Федерациясә Хөкүмәтенә 12.09.2015 № 972 карары белән жайга салына.

4.4. «Үрнәк авыл жирлегә» муниципаль берәмлеге территориясенә карата мәдәни мирас объектларын сак зоналарының расланган проектлары юк.

XI БҮЛЕК. Коммуналь, транспорт, социаль инфраструктура объектлары белән территориянең мөмкин булган минималь тәэмин ителеш дәрәжәсенә исәп-хисап күрсәткечләре һәм мондый объектларның халык өчен максималь рөхсәт ителә торган территория дәрәжәсенә исәп-хисап күрсәткечләре

30 статья. Төп нигезләмәләр

1. Территориянең коммуналь, транспорт, социаль инфраструктура объектлары белән тәэмин ителешенә рөхсәт ителә торган минималь дәрәжәсенә исәп күрсәткечләре һәм күрсәтелгән объектларның халык өчен территориаль файдалана алуының максималь мөмкин булган дәрәжәсенә исәп күрсәткечләре (алга таба - исәп күрсәткечләре) шөһәр төзелеше регламенты составында шөһәр төзелеше регламенты билгеләнә торган территория чикләрендә территорияне комплекслы үстерү эшчәнлеген гәмәлгә ашыру каралган очракта күрсәтелә.

2. Чикләрендә территорияне комплекслы үстерү эшчәнлеген гәмәлгә ашыру каралган территорияләр «Үрнәк авыл жирлегә» муниципаль берәмлеге чикләрендә билгеләнмәгән, шуңа бәйле рәвештә әлеге Кагыйдәләрдә шөһәр төзелеше регламентлары составындагы исәп-хисап күрсәткечләре күрсәтелмәгән.

XII БҮЛЕК Жир кишәрлекләреннән рөхсәт ителгән файдалану төрләрен тасвирлау

31 статья. Төп нигезләмәләр

1. Жир кишәрлекләреннән рөхсәт ителгән файдалану төрләре Федераль дәүләт теркәве, кадастр һәм картография хезмәтенә 2020 елның 10 декабрендәге П/0412 номерлы боерыгы белән расланган жир кишәрлекләреннән рөхсәт ителгән файдалану төрләре классификаторы нигезендә билгеләнә.

2. Линия объектларын (гомуми файдаланудагы федераль һәм региональ әһәмиятле автомобиль юлларынан һәм гомуми файдаланудагы тимер юллардан тыш) урнаштыру, саклагыч корымаларны (утыртмаларны), мелиорация объектларын, антенна-мачта корымаларын, мәгълүмат һәм геодезик тамгаларны урнаштыру теләсә кайсы территориаль зонада рөхсәт ителгән файдалануның рөхсәт ителгән төрләре исемлегендә күрсәтелмичә генә рөхсәт ителә.

3. Жир кишәрлекләреннән рөхсәт ителгән файдалану төрләре тасвирламасы:

Рөхсәт ителгән куллану төренә коды *	Рөхсәт ителгән файдалану төренә аталышы *	Жир кишәрлегеннән рөхсәт ителгән файдалану төрен тасвирлау *, рөхсәт ителгән файдалану төрен тасвирлауга комментарий
1.0	Авыл хужалыгы файдаланылышы	Авыл хужалыгы белән шөгьльләнү Әлеге төрдәге рөхсәт ителгән файдалануның эчтәлеге 1.1 - 1.20 кодлары белән

		рохсәт ителгән куллану төрләренәң әчтәлеген үз әченә ала, шул исәптән авыл хужалыгы продукциясен саклау һәм әшкәртү өчен файдаланыла торган биналарны һәм корымаларны урнаштыру.
1.1	Үсемлекчелек	Авил хужалыгы культураларын үстерүгә бәйле хужалык әшчәнлеген гамәлгә ашыру. Әлеге тор куллануның әчтәлеге рохсәт ителгән файдалану төрләренәң 1.2 - 1.6 кодлар белән рохсәт ителгән куллану төрләренәң әчтәлеген үз әченә ала.
1.2	Бөртекле һәм башка авыл хужалыгы культуралары үстерү	Авил хужалыгы жирләрендә бөртекле, кузаклы, азык, техник, майлы, эфир майлы, башка авыл хужалыгы культуралары житештерүгә бәйле хужалык әшчәнлеген гамәлгә ашыру
1.3	Яшелчәчелек	Авил хужалыгы жирләрендә бәрәңге, яфрак, жиләк-жимеш, суган һәм бакча авыл хужалыгы культуралары житештерүгә бәйле, шул исәптән теплицалар куллануга бәйле хужалык әшчәнлеген гамәлгә ашыру
1.4	Дару, чәчәк культураларын үстерү	Авил хужалыгы жирләрендә хужалык әшчәнлеген, шул исәптән чәй, дару һәм чәчәк культуралары житештерүгә бәйле гамәлгә ашыру
1.5	Бакчачылык	Авил хужалыгы жирләрендә хужалык әшчәнлеген, шул исәптән күпьяллык жиләк-жимеш культуралары, виноград һәм башка күпьяллык культуралар үстерүгә бәйле гамәлгә ашыру
1.5.1	Виноград үстерү	Виноград бакчасы жирләрендә виноград үстерү
1.6	Житен һәм киндер үстерү	Авил хужалыгы жирләрендә хужалык әшчәнлеген, шул исәптән житен, киндер үстерүне гамәлгә ашыру
1.7	Терлекчелек	Терлекчелек продукциясен житештерүгә, шул исәптән печәнлеккә, авыл хужалыгы терлекләрен күтүгә, нәселле терлекләр үрчәтүгә, нәселле продукция (материал) житештерүгә һәм алардан файдалануга, авыл хужалыгы терлекләрен тоту һәм үрчәтү, житештерү, саклау һәм беренчел әшкәртү өчен кулланыла торган биналар, корымалар урнаштыруга бәйле хужалык әшчәнлеген гамәлгә ашыру. Әлеге тор куллануның әчтәлеге түбәндәгеләргә керә: кодлар белән рохсәт ителгән куллану төрләренәң әчтәлеге 1.8 - 1.11, 1.15, 1.19, 1.20.
1.8	Терлекчелек	Авил хужалыгы жирләрендә хужалык әшчәнлеген, шул исәптән авыл хужалыгы терлекләрен (әре мөгезле терлекләрне, сарыкларны, кәжәләрне, атларны, дояләрне, боланнарны) үрчәтүгә бәйле гамәлгә ашыру; печәнлек, авыл хужалыгы терлекләрен күтү, терлек азыгы житештерү, авыл хужалыгы терлекләрен тоту һәм үрчәтү өчен кулланыла торган биналар, корымалар урнаштыру; нәселле терлекләр үрчәтү, нәселле продукция (материал) житештерү һәм алардан файдалану
1.9	Жәнлек үрчәтү	Кыйммәтле кыйммәтле мехлы жәнлекләр аулауга бәйле хужалык әшчәнлеген гамәлгә ашыру; хайваннарны тоту һәм үрчәтү, житештерү, саклау һәм продукцияне беренчел әшкәртү өчен кулланыла торган биналарны, корымаларны урнаштыру; нәселле терлекләр үрчәтү, нәселле продукция (материал) житештерү һәм алардан файдалану
1.10	Кошчылык	Кошларның, шул исәптән су кошларының йорт токымнарын үрчәтүгә бәйле хужалык әшчәнлеген гамәлгә ашыру; хайваннар тоту һәм үрчәтү, кошчылык продукциясен житештерү, саклау һәм беренчел әшкәртү өчен кулланыла торган биналар, корымалар урнаштыру; нәселле терлекләр үрчәтү, нәселле продукция (материал) житештерү һәм алардан файдалану
1.11	Дуңгызчылык	Дуңгыз үрчәтүгә бәйле хужалык әшчәнлеген гамәлгә ашыру; терлекләрне тоту һәм үрчәтү, житештерү, саклау һәм продукцияне беренчел әшкәртү өчен кулланыла торган биналар, корымалар урнаштыру; нәселле терлекләр үрчәтү, нәселле продукция (материал) житештерү һәм алардан файдалану

1.12	Умартачылык	Авыл хужалыгы жирлорендө хужалык эшчөнлеген, шул исәптөн бал кортларын һәм башка фйдалы бөжәкләрне үрчөтү, тоту һәм алардан фйдалану буенча гамәлгә ашыру; умартачылык һәм башка фйдалы бөжәкләр үрчөтү өчен кирәкле умарталарны, башка объектларны һәм жайланмаларны урнаштыру; умартачылык продукциясен саклау һәм беренчел эшкөртү өчен фйдаланыла торган корылмаларны урнаштыру
1.13	Балыкчылык	Балыкчылык объектларын (аквакультураны) үрчөтү һәм (яисә) тоту, үстөрү белән бәйлә хужалык эшчөнлеген гамәлгә ашыру; балыкчылыкны (аквакультураны) гамәлгә ашыру өчен кирәкле биналарны, корылмаларны, жиһазларны урнаштыру
1.14	Авыл хужалыгын фәнни яктан тәмин итү	Фәнни һәм селекция эшен гамәлгә ашыру, фән күзлегеннән караганда үсемлекләр һәм хайваннар дөньясы үрнөкләрен алу өчен авыл хужалыгы белән шөгьльләнү; үсемлекләрнен генетик ресурслары коллекциялорен урнаштыру
1.15	Авыл хужалыгы продукциясен саклау һәм эшкөртү	Авыл хужалыгы продукциясен житештерү, саклау, беренчел һәм тирән эшкөртү өчен кулланыла торган биналарны, корылмаларны урнаштыру
1.16	Басу кишәрлекләрендә шөхси ярдәмче хужалык алып бару	Капиталь төзелеш объектларын төзү хокукыннан башка авыл хужалыгы продукциясен житештерү
1.17	Питомниклар	Авыл хужалыгында кулланыла торган агач һәм куакларны, шулай ук үсентеләр һәм орлыклар алу өчен башка авыл хужалыгы культураларын үстөрү һәм сату; авыл хужалыгы житештерүенә күрсәтелгән төрләрә өчен кирәкле корылмаларны урнаштыру
1.18	Авыл хужалыгы житештерүен тәмин итү	Авыл хужалыгы алып бару өчен фйдаланыла торган машина-транспорт һәм ремонт станциялорен, ангарларны һәм гаражларны авыл хужалыгы техникасы, амбарларны, су жыю башняларын, трансформатор станциялорен һәм башка техник жиһазларны урнаштыру
1.19	Печән чабу	Үлән чабу, печән жыю һәм әзерләү
1.20	Авыл хужалыгы билгеләнешендәге хайваннарны көтү	Авыл хужалыгы хайваннарын көтү
2.0	Торак төзелеше	Төрле төрдәге торак йортлар урнаштыру Әлеге төр кулланының эчтәлегә 2.1 - 2.3, 2.5 - 2.7.1 кодлары белән рөхсәт ителгән куллану төрлоренә эчтәлеген үз эченә ала.
2.1	Шөхси торак төзелеше өчен	Торак йорт урнаштыру (аерым урнашкан бинаның биеклегә егерме метрдан артмаган, биеклегә егерме метрдан артмаган, ул гражданныр тарафыннан мөстәкыйль күчөмсез милек объектларына бүдү өчен билгеләнмәгән шундый бинада яшәүгә бәйлә булган көнкүреш һәм башка ихтыяжларны канәгатлөндөрү өчен билгеләнгән бүлмәләрдән торган); авыл хужалыгы культураларын үстөрү; гаражларны үз ихтыяжлары һәм хужалык корылмалары өчен урнаштыру <u>Аңлатма:</u> Рөхсәт ителгән фйдалануның әлеге төрә, торак йорттан тыш, коймалар, ташландык су чокырлары, сарайлар һәм башка ишегалды корылмаларыннан урнаштыру мөмкинлеген күздә тоту.
2.1.1	Азкатлы күпфатирлы торак төзелеше	азкатлы күпфатирлы йортлар урнаштыру (4 катка кадәр биеклектәге күпфатирлы йортлар, мансарданы да кертеп); спорт һәм балалар мөйданчыкларын, ял итү мөйданчыкларын төзекләндөрү; аз катлы күпфатирлы йортта мондый биналарның гомуми мөйданы йорт биналарының гомуми мөйданының 15%тан артыграгын тәшкил итмәсә, төзелгән, төзелгән һәм төзелгән-кушып төзелгән биналарда торак төзелешенә хөзмөт күрсөтү объектларын урнаштыру <u>Аңлатма:</u>

		Рохсэт ителгэн файдалануның әлеге төре, торак йорттан, коймалардан, чүп-чардан, сарайлардан һәм башка ишегалларыннан тыш, урнаштыру мөмкинлеген күздә тотат.
2.2	Шәхси ярдәмче хужалык алып бару өчен (йорт анындагы жир кишәрлеге)	2.1 коды белән файдалану рохсэт ителгән төрен тасвирлауда күрсәтелгән торак йортны урнаштыру; авыл хужалыгы продукциясен житештерү; гараж һәм башка ярдәмче корылмалар урнаштыру; авыл хужалыгы хайваннарын тоту <u>Аңлатма:</u> Рохсэт ителгән файдалануның әлеге төре, торак йорттан, коймалардан, чүп-чардан, бәдрәфләрден, сарайлардан һәм башка ишегалларыннан тыш, урнаштыру мөмкинлеген күздә тотат.
2.3	Блокланган торак төзелеше	Күрше торак йортлары белән бер яки берничә уртак дивар (өч каттан да артмаган, берләштерелгән йортларның гомуми саны ун йорттан артмаган һәм аларның һәркайсы бер гаилә яшәү өчен билгеләнгән торак йортның гомуми диварына (гомуми стеналарга) күрше йорт яисә күрше йортлар белән бергә тоташмыйча, уртак диварга (гомуми стеналарга) ия, аерым жир кишәрлегендә урнашкан һәм гомуми файдалану территориясенә (блокланган төзелешнең торак йортлары) чыгу мөмкинлеге бар; декоратив һәм уңдырышлы агачлар, яшелчә һәм жиләк культураларын үрчетү; үз ихтияжлары өчен гаражлар һәм башка ярдәмче корылмалар урнаштыру; спорт һәм балалар мәйданчыкларын, ял итү мәйданчыкларын төзекләндерү <u>Аңлатма:</u> Рохсэт ителгән файдалануның әлеге төре, торак йорттан тыш, коймалар, ташландык су чокырлары, сарайлар һәм башка ишегалды корылмаларыннан урнаштыру мөмкинлеген күздә тотат.
2.4	Күчмә торак	Аталган корылмаларны жир кишәрлегендә яисә гомуми файдалануга билгеләнгән инженерлык корылмалары булган жир кишәрлекләренә яисә жир кишәрлекләренә тоташтыру мөмкинлеге белән торак буларак файдалануга яраклы корылмаларны (палатка шәһәрчәкләре, кемпинглар, торак вагончыклары, торак прицеплары) урнаштыру
2.5	Уртача катлы торак төзелеше	Сигез каттан югары булмаган күпфатирлы йортлар урнаштыру; төзекләндерү һәм яшелләндерү; жир асты гаражларын һәм автостоянкаларны урнаштыру; спорт һәм балалар мәйданчыкларын, ял итү мәйданчыкларын төзекләндерү; күпфатирлы йортның гомуми мәйданының 20%ын тәшкил итмәгән булса, күпфатирлы йортның төзелгән, кушып төзелгән һәм төзелгән биналарында торак төзелешенә хезмәт күрсәтү объектларын урнаштыру; <u>Аңлатма:</u> Әлеге Кагыйдәләргә карата рохсэт ителгән файдалануның әлеге төре биш каттан сигез катка кадәр булган торак йортларны урнаштыру мөмкинлеген күздә тотат.
2.6	Күпкатлы торак төзелеше (биек төзелеш)	Тугыз һәм аннан да югарырак катлы күпфатирлы йортлар урнаштыру; йорт яны территорияләрен төзекләндерү һәм яшелләндерү; спорт һәм балалар мәйданчыкларын, хужалык мәйданчыкларын һәм ял итү мәйданчыкларын төзекләндерү; жир асты гаражларын һәм автостоянкаларны урнаштыру, күпфатирлы йорттагы мондый биналарның мәйданы йортның гомуми мәйданының 15%ыннан артмаган булса, күпфатирлы йортның аерым урыннарында төзелгән, кушып төзелгән һәм төзелгән күпфатирлы йортларда торак төзелешенә хезмәт күрсәтү объектларын урнаштыру <u>Аңлатма:</u> Әлеге Кагыйдәләргә карата рохсэт ителгән файдалануның әлеге төре тугыз каттан алып егерме өске катка кадәр булган торак йортларны урнаштыру мөмкинлеген күздә тотат.
2.7	Торак төзелешенә хезмәт күрсәтү	Урнашуы кодлар белән рохсэт ителгән куллану төрләре белән каралган капитал төзелеш объектларын урнаштыру 3.1, 3.2, 3.3, 3.4, 3.4.1, 3.5.1, 3.6, 3.6, 3.7, 3.1, 4.3, 4.4, 4.4, 4.6, 5.1.2, 5.1.3, әгәр аларны урнаштыру торак төзелешенә хезмәт күрсәтү өчен кирәк булса, шулай ук гражданның яшәвенә бәйле

		булса, эйләнгән-тирә мохиткә һәм санитария иминлегенә зыян китерми, халыкның хокукларын бозмый, санитария зоналарын билгеләүне таләп итми.
2.7.1	Автотранспортны саклау	Аерым торучы һәм көйләнгән гаражларны, шул исәптән автотранспортны саклау өчен билгеләнгән жир асты гаражларын, шул исәптән урнаштыру кодлар белән рөхсәт ителгән куллану төрләрен карап тоту каралган гаражлардан тыш, машина урынына бүленгән гаражларны, 2.7.2, 4.9 кодлар белән файдалану төрләрен урнаштыру
2.7.2	Үз ихтияжлары өчен гаражлар урнаштыру	Үз ихтияжлары өчен алар белән уртак түбәсе, фундаменты һәм коммуникацияләре булган башка гаражлар белән блокланган аерым гаражларны һәм (яисә) гаражларны урнаштыру
3.0	Капиталь төзелеш объектларыннан ижтимагый файдалану	Капиталь төзелеш объектларын кешенең көнкүреш, социаль һәм рухи ихтияжларын канәгатьләндерү максатларында урнаштыру. Өлеге төр рөхсәт ителгән файдалануның эчтәлегенә 3.1 - 3.10.2 кодлары белән рөхсәт ителгән куллану төрләренә эчтәлеген үз эченә ала.
3.1	Коммуналь хезмәтләр күрсәтү	Физик һәм юридик затларны коммуналь хезмәтләр белән тәмин итү максатларында биналар һәм корылмалар урнаштыру. Өлеге төр куллануның эчтәлегенә 3.1.1 - 3.1.2 кодлары белән рөхсәт ителгән куллану төрләренә эчтәлеген үз эченә ала.
3.1.1	Коммуналь хезмәтләр күрсәтү	Су, жылылык, электр, газ, канализация агынтыларын читкә чыгару, күчмәсез милек объектларын чистарту һәм жыештыру белән тәмин итүче биналарны һәм корылмаларны урнаштыру (котельныйлар, су жыю корылмалары, чистарту корылмалары, насос станцияләре, суүткәргечләр, электр үткәргечләр, трансформатор подстанцияләре, газүткәргечләр, элемент линияләре, телефон станцияләре, канализацияләр, стоянкалар, гаражлар һәм останалар жыештыру һәм авария техникасы, кар жыю һәм эретү өчен кирәкле корылмалар)
3.1.2	Коммуналь хезмәтләр күрсәтүне тәмин итүче оешмаларның административ биналары	Коммуналь хезмәтләр күрсәтелүгә бәйле рәвештә физик һәм юридик затларны кабул итү өчен билгеләнгән биналарны урнаштыру
3.2	Социаль хезмәтләр күрсәтү	Гражданның социаль ярдәм күрсәтү өчен билгеләнгән биналарны урнаштыру. Өлеге төр куллануның эчтәлегенә 3.2.1 - 3.2.4 кодлары белән рөхсәт ителгән куллану төрләренә эчтәлеген үз эченә ала.
3.2.1	Социаль хезмәт күрсәтү йортлары	Картлар йортларын, балалар йортларын, йорт-ларын, йорт-жирсез гражданның өчен куну пунктларын урнаштыру; күчмәс милеккә килергә мәжбүр булганнарны, качаклар дип танылган затларны вакытлыча урнаштыру өчен капитал төзелеш объектларын урнаштыру
3.2.2	Халыкка социаль ярдәм күрсәтү	Психологик һәм түләүсез юридик ярдәм хезмәтләре, социаль, пенсия һәм башка хезмәтләр (халыкны эш белән тәмин итү хезмәте, аз керемле гражданның туендыру пунктлары) өчен билгеләнгән биналарны социаль ярдәм күрсәтү һәм социаль яисә пенсия түләүләрен билгеләү мәсьәләләре буенча, шулай ук коммерциягә карамаган ижтимагый оешмаларны урнаштыру өчен урнаштыру: коммерциячел булмаган фондлар, хәйрия оешмалары, кызыксынулар буенча клублар
3.2.3	Элемент хезмәтләре күрсәтү	Почта, телеграф, шәһәрара һәм халыкара телефон элемент хезмәтләре күрсәтү пунктларын урнаштыру өчен билгеләнгән биналарны урнаштыру
3.2.4	Гомуми тормыш	Урнашуы рөхсәт ителгән 4.7 код белән файдалану төрләрен тыш, гражданның эш вакытына яшәү, хезмәт итү яисә укыту өчен билгеләнгән тулай торакларны урнаштыру өчен билгеләнгән биналарны урнаштыру
3.3	Көнкүреш хезмәте	Халыкка яисә көнкүреш хезмәтләре күрсәтү өчен билгеләнгән капитал төзелеш объектларын (вак ремонт, ателье, муңча, чөчтараш, химик чистарту, күмү бюрлары) урнаштыру
3.4	Сәламәтлек саклау	Гражданның медицина ярдәме күрсәтү өчен билгеләнгән капитал төзелеш объектларын урнаштыру. Өлеге төр куллануның эчтәлегенә 3.4.1 - 3.4.2 кодлар белән рөхсәт ителгән куллану төрләрен үз эченә ала.

3.4.1	Амбулатор-поликлиника хезмэте күрсэтү	Гражданнырга амбулатория-поликлиника медицина ярдэме күрсэтү өчен билгелэнгэн капитал төзелеш объектларын (поликлиникалар, фельдшерлык пунктлары, саламэтлек саклау пунктлары, ана һәм бала үзэклэре, диагностика үзэклэре, сөт кухиялары, кан донорлыгы станцияләре, клиник лабораториялэр) урнаштыру
3.4.2	Стационар медицина хезмэте	Стационарда гражданнырга медицина ярдэме күрсэтү өчен билгелэнгэн капитал төзелеш объектларын (хастаханэлэрне, бала тудыру йортларын, диспансерларны, фэнни-медицина учреждениелэрен һәм стационар белэн дэваллау буенча хезмэт күрсэтүне тэмин итэ торган башка объектларны урнаштыру); ашыгыч ярдэм станцияләрен урнаштыру; санитария авиациясе мөйданчыкларын урнаштыру
3.4.3	Махсуе билгелэнештэге медицина оешмалары	Суд-медицина һәм патологик-анатомик экспертиза (морга) уздыруны гамэлгэ ашыручы медицина оешмаларын урнаштыру өчен капитал төзелеш объектларын урнаштыру
3.5	Мэгариф һәм агарту	Тэрбия, белем бирү һәм агарту өчен билгелэнгэн капитал төзелеш объектларын урнаштыру. Элеге тор кулланыуың эчтэлегэ 3.5.1 - 3.5.2 кодлар белэн рөхсэт ителгэн кулланыу төрлэренен эчтэлеген үз эченә ала.
3.5.1	Мэктэпкэчэ һәм урта башлангыч гомуми белем	Мэгариф, мэктэпкэчэ, башлангыч һәм урта гомуми белем бирү өчен билгелэнгэн капитал төзелеш объектларын (балалар яслыларе, балалар бакчалары, мэктэплэр, лицейлар, гимназиялэр, сэнгатъ, музыка мэктэплэре, белем бирү түгэрэклэре һәм белем бирү эшчэнлеген гамэлгэ ашыручы башка оешмалар), шул исэптэн физик культура һәм спорт белэн шөгыллэнү өчен билгелэнгэн биналарны, спорт корылмаларын урнаштыру
3.5.2	Урта һәм югары һөнэри белем	Һөнэри белем бирү һәм агарту өчен билгелэнгэн капитал төзелеш объектларын (һөнэри техник училищелар, коллиятлэр, сэнгатъ, музыка училищелары, белем жэмгыятлэре, институтлар, университетлар) урнаштыру, белгечлэрне яңадан эзерлэу һәм квалификацияләрен күтэрү буенча оешмалар, шул исэптэн физик культура һәм спорт белэн шөгыллэнү өчен билгелэнгэн биналар, спорт корылмаларын һәм башка оешмалар) урнаштыру
3.6	Мэдэни үесеш	Мэдэният объектларын урнаштыру өчен билгелэнгэн биналар һәм корылмалар урнаштыру. Элеге тор кулланыуың эчтэлегэ 3.6.1 - 3.6.3 кодлар белэн рөхсэт ителгэн кулланыу төрлэренен эчтэлеген үз эченә ала.
3.6.1	Мэдэни-ял итү эшчэнлегэ объектлары	Музейлар, күргэмзэ заллары, сэнгатъ галереялэре, мэдэният йортлары, китапханэлэр, кинотеатрлар һәм кинозаллар, театрлар, филармониялэр, концерт заллары, планетарийлар урнаштыру өчен билгелэнгэн биналарны урнаштыру
3.6.2	Мэдэният һәм ял парклары	Мэдэният һәм ял паркларын урнаштыру
3.6.3	Цирклар һәм кыргый хайваннар өчен биналар	Цирклар, жэнлеклэр, зоопарклар, зоосадлар, океанриумнар урнаштыру һәм кыргый хайваннарны тоту эшчэнлегэ төрлэрен тормаышка ашыру өчен биналар һәм корылмалар урнаштыру
3.7	Дини файдалану	Дини файдаланудагы биналарны һәм корылмаларны урнаштыру. Элеге тор кулланыуың эчтэлегэ 3.7.1 - 3.7.2 кодлар белэн рөхсэт ителгэн кулланыу төрлэренен эчтэлеген үз эченә ала.
3.7.1	Дини йолаларны гамэлгэ ашыру	Дини йолалар башкару өчен билгелэнгэн биналарны һәм корылмаларны (шул исэптэн чиркүүлэрне, соборларны, храмнарны, часовняларны, мәчетлэрне, гыйбадэт кылу йортларын, синагогларны) урнаштыру
3.7.2	Дини идарэ һәм белем бирү	Дини затлар, дин эһеллэре даими булу урыны өчен билгелэнгэн биналарны дини хезмэт башкаруга бэйле рэвештэ, шулай ук хэйрия һәм дини белем бирү эшчэнлеген (монастырьлар, скитлар, руханилар йорты, якшэмбе һәм дини мэктэплэр, семинариялэр, дини училищелар) гамэлгэ ашыру өчен урнаштыру
3.8	Ижтимагыый идарэ	Ижтимагыый идарэ органнарын һәм оешмаларын урнаштыру өчен билгелэнгэн биналарны урнаштыру. Элеге тор кулланыуың эчтэлегэ 3.8.1 - 3.8.2 кодлары белэн рөхсэт ителгэн кулланыу төрлэренен эчтэлеген үз эченә ала.
3.8.1	Дэүлэт идарэсе	Дэүлэт органнарын, дэүлэт пенсия фондын, жирле үзидарэ органнарын, судларны, шулай ук эшчэнлеклэрен турыдан-туры тэмин итүче яисэ дэүлэт

		һәм (яисә) муниципаль хезмәтләр күрсәтүче оешмаларны урнаштыру өчен билгеләнгән биналарны урнаштыру
3.8.2	Вәкиллек эшчәнлеге	Чит дәүләтләрнең һәм Россия Федерациясә субъектларының дипломатик вәкиллекләре, Россия Федерациясендә консул учреждениеләре өчен билгеләнгән биналарны урнаштыру
3.9	Фәнни эшчәнлекне тәмин итү	Фәнни эшчәнлекне тәмин итү өчен биналар һәм корылмалар урнаштыру. Өлеге төр куллануның эчтәлегә 3.9.1 - 3.9.3 кодлар белән рөхсәт ителгән куллану төрләренең эчтәлеген үз эченә ала.
3.9.1	Гидрометеорология һәм аның белән чиктәш өлкәләр өлкәсендәге эшчәнлекне тәмин итү	Өйләнә-тирә мохиттә бара торган физик һәм химик процессларны күзәтү өчен билгеләнгән капитал төзелеш объектларын урнаштыру, аның гидрометеорология, агрометеорология һәм гелиогеофизик характеристикаларын билгеләү, атмосфера һавасының, туфракның, су объектларының пычрану дәрәжәсен, шул исәптән гидробиологик күрсәткечләр буенча, һәм жир тирәли - космик кинлекләрен, гидрометеорология һәм аның белән чиктәш өлкәләрдә кулланыла торган биналарны һәм корылмаларны (доллеровка метеорологик радиолокаторлары, гидрологик постлар һәм башкалар) билгеләү
3.9.2	Фәнни тикшеренүләр үткәрү	Фәнни тикшеренүләр, тикшеренүләр һәм эшләнмәләр үткәрү өчен билгеләнгән биналарны һәм корылмаларны (фәнни-тикшеренү һәм проект институтларын, фәнни үзәкләрне, инновацион үзәкләрне, дәүләт фәннәр академияләрен, тәҗрибә-конструкторлык үзәкләрен, шул исәптән тармак үзәкләрен) урнаштыру
3.9.3	Фәнни сынаулар үткәрү	Фәнни тикшеренүләр, тикшеренүләр һәм эшләнмәләр алып баручы оешмаларны урнаштыру, фәнни яктан караганда үсемлекләр һәм хайваннар дөньясы үрнәкләрен алу өчен авыл һәм урман хужалыгын алып бару өчен биналар һәм корылмалар урнаштыру
3.10	Ветеринария хезмәте	Ветеринария хезмәтләре күрсәтү, авыл хужалыгы булмаган терлекләрен тоту яисә үрчәтү өчен билгеләнгән капитал төзелеш объектларын кеше күзәтүендә урнаштыру. Өлеге куллануның рөхсәт ителгән төрен тоту кодлар белән рөхсәт ителгән куллану төрләрен үз эченә ала 3.10.1 - 3.10.2.
3.10.1	Амбулатор ветеринария хезмәте күрсәтү	Ветеринария хезмәтләре күрсәтү өчен билгеләнгән капитал төзелеш объектларын хайваннарны тотудан башка урнаштыру
3.10.2	Хайваннар өчен приютлар	Стационарда ветеринария хезмәтләре күрсәтү өчен билгеләнгән капитал төзелеш объектларын урнаштыру; авыл хужалыгы булмаган хайваннарны тоту, үрчәтү өчен билгеләнгән капитал төзелеш объектларын кеше күзәтүе астында урнаштыру, йортсыз хайваннарны тоту һәм дөвалау буенча хезмәтләр күрсәтү; хайваннар өчен кунакханәләр оештыру өчен билгеләнгән капитал төзелеш объектларын урнаштыру; хайваннар өчен кунакханәләр оештыру өчен билгеләнгән капитал төзелеш объектларын урнаштыру
4.0	Эшмәкәрлек	Капитал төзелеш объектларын сәүдә, банк һәм башка эшкарлык эшчәнлеге нигезендә табыш алу максатларында урнаштыру. Өлеге рөхсәт ителгән файдалануның эчтәлегә 4.1 - 4.10 кодларында каралган рөхсәт ителгән куллану төрләренең эчтәлеген үз эченә ала.
4.1	Эшлекле идарә	Капитал төзелеш объектларын түбәндәге максат белән урнаштыру: дәүләт яисә муниципаль идарә һәм хезмәтләр күрсәтү белән бәйлә булмаган идарә эшчәнлеге объектларын урнаштыру, шулай ук оешмалар арасында сату вакытында товар тапшыруны таләп итми торган килешүләр башкаруны тәмин итү, шул исәптән биржа эшчәнлеге (банк һәм иминият эшчәнлегеннән тыш)
4.2	Сәүдә объектлары (сәүдә үзәкләре, сәүдә-күчел ачу үзәкләре (комплекслар))	Товарлар сатуны гамәлгә ашыручы бер яисә берничә оешманы урнаштыру, 4.5, 4.6, 4.8 - 4.8.2 кодлар белән рөхсәт ителгән куллану төрләре эчтәлегенә ярашлы рәвештә хезмәтләр күрсәтү максатыннан, 5000 кв.м артык мәйданлы капитал төзелеш объектларын урнаштыру; хезмәткәрләр автомобильләре һәм (яисә) сәүдә үзәгенә килүчеләр өчен гаражлар һәм (яисә) тукталышлар урнаштыру
4.3	Базарлар	Даими яисә вакытлыча сәүдә (ярминкә, базар, базар) оештыру өчен билгеләнгән капитал төзелеш объектларын, корылмаларны урнаштыру, һәр сәүдә урынының

		200 кв. метрдан артык сәудә майданы булмавын исәпкә алып; хезмәткәрләр автомобильләре һәм базарга килүчеләр өчен гаражлар һәм (яисә) тукталышлар урнаштыру
4.4	Кибетләр	Сәудә майданы 5000 кв. метрга кадәр булган товарларны сату өчен билгеләнгән капитал төзелеш объектларын урнаштыру
4.5	Банк һәм иминиятләштерү эшчәнлегә	Банк һәм иминият хезмәтләре күрсәтә торган оешмаларны урнаштыру өчен билгеләнгән капитал төзелеш объектларын урнаштыру
4.6	Жәмәгать туклануы	Жәмәгать туклануы урыннары (рестораннар, кафелар, ашханәләр, кабымлыклар, барлар) урнаштыру максатларында капитал төзелеш объектларын урнаштыру
4.7	Кунакханә хезмәте	Кунакханәләрнең урнашуы.
4.8	Күңел ачулар	Күңел ачу өчен билгеләнгән биналар һәм корылмалар урнаштыру. Өлеге төр куллануның эчтәлегә 4.8.1 - 4.8.3 кодлар белән рәхсәт ителгән куллану төрләренә эчтәлеген үз эченә ала.
4.8.1	Күңел ачу чаралары	Күңел ачу чараларын, сәяхәтләрне оештыру өчен билгеләнгән биналар һәм корылмалар, дискотекалар һәм био майданчыклары, төнге клублар, аквапарклар, боулинг, аттракционнар һ.б.лар, уен автоматлары (азартлы уеннар үткәру өчен файдаланыла торган уен жиһазларынан тыш), уен майданчыклары урнаштыру
4.8.2	Комарлы уеннар үткәру	Бумекер контораларын, тотализаторларны, аларның уен зоналарынан тыш ставкалары кабул итү пунктларын урнаштыру өчен билгеләнгән биналарны һәм корылмаларны урнаштыру
4.8.3	Уен зоналарында комарлы уеннар үткәру	Уен биналарын һәм корылмаларын азартлы уеннар һәм уен оештыру уздыру өчен кулланыла торган уен автоматлары залларын урнаштыру, шулай ук уен зоналарына килүчеләр өчен кунакханәләр һәм жәмәгать туклануы биналарын урнаштыру рәхсәт ителә торган уен зоналарында урнаштыру
4.9	Хезмәт урыны гаражлары	Эшчәнлек төрләрен гомуми ашыру максатларында файдаланыла торган кодлар белән рәхсәт ителгән куллану төрләрендә каралган эшчәнлек төрләрен гомуми ашыру максатларында гомуми файдаланудагы транспорт чараларын, шул исәптән депоны урнаштыру һәм саклау өчен даими яисә вакытлыча гаражлар урнаштыру.
4.9.1	Юл сервисы объектлары	Юл сервисы биналарын һәм корылмаларын урнаштыру. Өлеге төр куллануның эчтәлегә 4.9.1.1 - 4.9.1.4 кодлар белән рәхсәт ителгән куллану төрләренә эчтәлеген үз эченә ала.
4.9.1.1	Транспорт чараларына ягулык салу	Автозаправка станцияләрен урнаштыру; юл сервисы объектлары сыйфатында жәмәгать туклануын оештыру өчен кирәкле сәудә кибетләрен, биналарны урнаштыру
4.9.1.2	Юлда ял итүне тәмин итү	Юл сервисы (мотельләр) сыйфатында кунакханә хезмәтләре күрсәтү өчен биналар урнаштыру, шулай ук тиешле сәудә кибетләрен, жәмәгать туклануын юл сервисы объектлары сыйфатында оештыру өчен биналар урнаштыру
4.9.1.3	Автомобиль юу урыннары	Автомобиль юу урыннарын урнаштыру, шулай ук кирәкле сәудә итү өчен кибетләр урнаштыру
4.9.1.4	Автомобильләргә ремонтлау	Автомобильләргә ремонтлау һәм аларга хезмәт күрсәтү өчен билгеләнгән остаханәләрне һәм юл сервисының башка объектларын урнаштыру, шулай ук тиешле сәудә кибетләрен урнаштыру
4.10	Күргәзмә-ярминкә эшчәнлегә	Күргәзмә-ярминкә һәм конгресс эшчәнлеген гомуми ашыру өчен билгеләнгән капитал төзелеш объектларын, корылмаларны, күрсәтелгән чараларга хезмәт күрсәтү өчен кирәкле эшчәнлекне дә кертеп, урнаштыру (экспозиция майданын төзү, чараларда катнашучыларның туклануын оештыру)
5.0	Ял (рекреация)	Спорт, физик культура, жәяүле яисә югары йөрүләр, ял һәм туризм белән шөгьльләнү өчен урыннар, табигать, пикниклар, аучылар, балыкчылар һәм башка эшчәнлекне күзәтү; шәһәр урманнарын, скверларны, буаларны, күлләрне, сусаклагычларны, пляжларны булдыру һәм карап тоту, шулай ук аларда ял урыннарын төзекләндерү.

		Өлеге төр кулланынын эчтөлегө 5.1 - 5.5 кодлар белән рөхсәт ителгән кулланы торлөрөнөң эчтөлеген үз эченә ала.
5.1	Спорт	Спорт белән шөгильләнү өчен биналар һәм корымалар урнаштыру. Өлеге төр кулланынын эчтөлегө 5.1.1 - 5.1.7 кодлар белән рөхсәт ителгән кулланы торлөрөнөң эчтөлеген үз эченә ала.
5.1.1	Спорт-тамаша чараларын тәмин итү	500 урынлы тамашачы өчен махсус урыннар булган спорт-тамаша биналарын һәм корымаларны (стадионнарны, спорт сарайларын, боз сарайларын, ипподромнарны) урнаштыру
5.1.2	Биналарда спорт белән шөгильләнүне тәмин итү	Биналарда һәм корымаларда спорт клублары, спорт заллары, бассейннар, физкультура-савыктыру комплекслары урнаштыру
5.1.3	Спорт белән шөгильләнү өчен майданчыклар	Ачык һавада спорт һәм физкультура белән шөгильләнү өчен майданчыклар (физкультура майданчыклары, йөгөрү юллары, спорт уены өчен кырлар) урнаштыру
5.1.4	Спорт белән шөгильләнү өчен жиһазландырылган майданчыклар	Спорт һәм физкультура белән шөгильләнү өчен корымаларны ачык һавада урнаштыру (теннис кортлары, автодромнар, мотодромнар, трамплиннар, спорт агулары)
5.1.5	Су спорты	Су спорт төрләре белән шөгильләнү өчен спорт корымаларын урнаштыру (су спорт төрләрен оештыру һәм тиешле инвентарны саклау өчен кирәкле причаллар һәм корымалар)
5.1.6	Авиация спорты	Спорт корымаларын спортның авиация төрләре белән шөгильләнү өчен урнаштыру (ангарлар, очып китү-утырту майданчыклары һәм тиешле инвентарны саклау өчен кирәкле башка корымалар)
5.1.7	Спорт базалары	Анда озак яшәүче затларның спорт эзерлеге гамәлгә ашырыла торган спорт базаларын һәм лагерларын урнаштыру
5.2	Табиғый-танып белү туризмы	Табиғат, жәяүделәр һәм ат чабышлары белән танышу өчен база һәм палатка лагерларын урнаштыру, сукмак һәм юллар салу, әйләнә-тирә табиғат мохите турында танып белү белешмәләре булган цитлар урнаштыру; табиғатне саклау һәм табиғатне торгызу чараларын гамәлгә ашыру
5.2.1	Туристлык хезмәте	Дөвалуа буенча хезмәтләр күрсәтми торган пансионатларны, кунакханәләрне, кемпингларны, ял йортларын урнаштыру; балалар лагерларын урнаштыру
5.3	Аучылык һәм балыкчылык	Аучылык һәм балыкчылык урыннарын төзекләндерү, шул исәптән аучылык яисә балыкчылык йорты, жөнлекләренә баш санын торгызу һәм тоту өчен кирәкле корымалар яки балык тоту урыннарын урнаштыру.
5.4	Кечкенә күләмле суднолар өчен причаллар	Яхталарны, катерларны, көймәләрне һәм башка кечкенә судноларны причалга утырту, саклау һәм хезмәт күрсәтү өчен билгеләнгән корымаларны урнаштыру
5.5	Гольф яки атта йөрү өчен майданнар	Гольф уйнау яки ат белән йөрүләр өчен урыннар урнаштыру, шул исәптән кирәкле жир эшләрен башкару һәм ярдәмче корымаларны урнаштыру, трибуналар урнаштыруны күздә тотмаган атлы портив манежлар урнаштыру
6.0	Житештерү эшчәнлегә	Файдалы казылмаларны чыгару, аларны эшкөртү, сәнәгать ысулы белән әйберләр эзерләү максатларында капитал төзелеш объектларын урнаштыру <u>Дидатма:</u> Рөхсәт ителгән файдаланынын өлеге төрен күрсәтелгән территориаль зона тематикасына туры килми торган сәнәгать объектларының территориаль зонасы чикләрендә булган очракта кулланырга кирәк.
6.1	Жир асты байлыкларыннан файдалану	Геологик тикшеренүләрне гамәлгә ашыру; файдалы казылмалар чыгару ачык (карьералар, отваллар) һәм ябык (шахталар, скважиналар) ысуллар белән; капитал төзелеш объектларын, шул исәптән жир асты объектларын, файдалы казылмалар чыгару максатларында урнаштыру; чимал транспортлауга һәм (яисә) сәнәгать эшкөртүенә эзерләү өчен кирәкле капитал төзелеш объектларын урнаштыру; файдалы казылмалар чыгару авылара территориядә башкарылса, жир асты байлыкларыннан файдалану максатлары өчен кирәкле биналарга һәм

		корылмаларга хезмэт күрсэтүче хезмэткэрлэргә яшәу өчен билгеләнгән капитал төзелеш объектларын урнаштыру
6.2	Авыр сәнәгать	Тау-баегу һәм тау-эшкәртү, металлургия, машина төзелеше сәнәгате капитал төзелеш объектларын урнаштыру, шулай ук суднолар төзелеше, авиатөзелеш, вагон төзү, машина төзелеше, станоклар төзү продукциясен житештерү һәм ремонтлау, шулай ук эксплуатацияләү өчен саклау яки санитар-саклау зоналарын урнаштыру каралган башка шундый сәнәгать предприятиеләрен урнаштыру, моңа сәнәгать объекты рөхсәт ителгән файдалануның башка төрөнә кертелгән очраклар керми.
6.2.1	Автомобиль төзелеше сәнәгате	Транспорт чаралары һәм жиһазлар житештерү, автомобильләр житештерү, автомобиль кузовлары житештерү, прицеплар, ярымприцеплар һәм бер яисә берничә төр транспорт йортү, автомобильләр һәм аларның двигательләре өлешләрен житештерү өчен билгеләнгән контейнерлар житештерү өчен билгеләнгән капитал төзелеш объектларын урнаштыру
6.3	Жиңел сәнәгать	Текстиль, фарфор-фаянс, электрон сәнәгать өчен билгеләнгән капитал төзелеш объектларын урнаштыру
6.3.1	Фармацевтика сәнәгате	Фармацевтика производствосы өчен билгеләнгән капитал төзелеш объектларын, шул исәптән сак яисә санитар-яклау зоналарын билгеләү каралган объектларны урнаштыру
6.4	Азык-төлек сәнәгате	Азык-төлек сәнәгате объектларын, авыл хужалыгы продукциясен эшкәртүгә аларны башка продукциягә (консервлау, чүкеү, икмәк пешерү) китерә торган ысул белән урнаштыру, шул исәптән эчемлекләр, алкоголь эчемлекләр һәм тәмәке эйберләре житештерү өчен
6.5	Нефтехимия сәнәгате	Углеводород чималын эшкәртү, ашламалар, полимерлар, көнкүреш билгеләнешендәге химик продукция һәм моңдый продукция житештерү өчен билгеләнгән капитал төзелеш объектларын, шулай ук башка шундый сәнәгать предприятиеләрен урнаштыру
6.6	Төзелеш сәнәгате	Житештерү өчен билгеләнгән капитал төзелеш объектларын: төзелеш материаллары (кирпичләр, пиломатериаллар, цемент, беркетү материаллары), көнкүреш һәм төзелеш газ һәм сантехника жиһазлары, лифтлар һәм күтәргечләр, столяр продукция, жыелма йортлар яки аларның өлешләре һәм башка шундый продукция житештерү өчен урнаштыру
6.7	Энергетика	Гидроэнергетика объектларын, жылылык станцияләрен һәм башка электр станцияләрен урнаштыру, электр станцияләре (золоотваллар, гидротехник корылмалар) өчен хезмэт күрсэтүче һәм ярдәмче корылмалар урнаштыру; 3.1 коды белән рөхсәт ителгән файдалану төрен карап тоту каралган энергетика объектларынан тыш.
6.7.1	Атом энергетикасы	Атом энергиясен, шул исәптән атом станцияләрен, атом-тош жайланмаларын (фонни максатларда булдырылганнардан тыш), атом-тош материалларын һәм радиоактив матдәләргә саклау пунктларын электр станцияләре өчен хезмэт күрсэтүче һәм ярдәмче корылмаларны урнаштыру; атом электр станцияләренә хезмэт күрсэтүче электр челтәре хужалыгы объектларын урнаштыру
6.8	Элемтә	Элемтә, радиотапшырулар, телевидение объектларын урнаштыру, шул исәптән һава радиорелей, жир осте һәм жир асты элемтә линияләрен, радиофикация линияләрен, антен кырларын, элемтә кабельле линияләрендә көчәйтү пунктларын, спутник элемтә һәм телерадиотапшырулар инфраструктурасын да кертеп, урнаштыру эчтәлектә каралган элемтә объектларынан тыш кодлар белән рөхсәт ителгән куллану төрләре 3.1.1, 3.2.3.
6.9	Складлар	Йөкләргә вакытлыча саклау, бүлү һәм күчерү буенча билгеләнештәге (стратегик запасларны саклаудан тыш), йөк төзелгән житештерү комплексларының бер өлеше булмаган корылмаларны урнаштыру: сәнәгать базалары, складлар, йөк тояу терминалы һәм доклар, нефть саклагычлары һәм нефть салу станцияләре, газ саклагычлары һәм аларга хезмэт күрсэтүче газ конденсаты һәм газ насослау станцияләре, элеваторлар һәм азык-төлек складлары, тимер юл йөк ташу складларынан тыш
6.9.1	Склад мөйданчыклары	Ачык һавада йөкләргә вакытлыча саклау, бүлү һәм бушату (стратегик запасларны саклаудан тыш)

6.10	Космик эшчэнлекне тээмин итү	Космодромнары, старт комплексларын һәм жибэрү жайланмаларын, команда-үлчәү комплексларын, космик объектларның очышларын идарә итү үзәкләрен һәм пунктларын, мәгълүматны кабул итү, саклау һәм эшкәртү пунктларын, космик техниканы саклау базаларын, космик объектларны жиргә төшерү полигоннарын, космик техниканы эшкәртү өчен эксперименталь база объектларын, космонавтлар әзерләү өчен үзәкләрне һәм жиһазларны, космонавтлар әзерләүдә кулланыла торган башка корылмаларны урнаштыру
6.11	Целлюлоза-кагазь житештерү	Целлюлоза-кагазь житештерү, целлюлоза, агач массасы, кагазь, картон һәм алардан ясалган әйберләр житештерү, нәшрият һәм полиграфия эшчәнлеген өчен билгеләнгән капитал төзелеш объектларын урнаштыру, язылган мәгълүмат чыганаclarын тиражлау
6.12	Фәнни-житештерү эшчәнлегенә	Технологик, сәнәгат, агросәнәгат паркларын, бизнес-инкубаторларны урнаштыру
7.0	Транспорт	Кешеләр яки йөкләр ташу яки матдәләр тапшыру өчен кулланыла торган төрле юл һәм корылмаларның урнашуы. Өлеге төр куллануның эчтәлегенә 7.1 - 7.5 кодлар белән рөхсәт ителгән куллану төрләренә эчтәлеген үз эченә ала.
7.1	Тимер юл транспорты	Тимер юл транспортында капитал төзелеш объектларын урнаштыру. Өлеге төр куллануның эчтәлегенә үз эченә 7.1.1 - 7.1.2 кодлары белән рөхсәт ителгән куллану төрләренә эчтәлеген ала.
7.1.1	Тимер юллар	Тимер юлларны урнаштыру
7.1.2	Тимер юл ташуларына хезмәт күрсәтү	Биналар һәм корылмаларны, шул исәптән тимер юл вокзалларын һәм станцияләрен, шулай ук жир остә һәм жир асты биналарын, корылмаларын, тимер юл транспортының башка объектларын эксплуатацияләү, тоту, төзү, реконструкцияләү, ремонтлау өчен кирәкле жайланмалар һәм объектлар урнаштыру; тою-бушату мәйданчыкларын, тигезләү складларын (ягулык-майлау материаллары складларыннан һәм теләсә нинди типтагы автозаправка станцияләреннән), шулай ук федераль законнарда билгеләнгән хәрәкәт иминлегенә тәләпләргә үтәлгән очракта, федераль законнарда билгеләнгән куркыныч матдәләргә һәм материалларны саклау өчен билгеләнгән складлардан тыш) һәм башка объектларны урнаштыру.
7.2	Автомобиль транспорты	Автомобиль транспорты биналарын һәм корылмаларын урнаштыру. Өлеге төр куллануның эчтәлегенә үз эченә 7.2.1 - 7.2.3 кодлар белән рөхсәт ителгән куллану төрләренә эчтәлеген ала.
7.2.1	Автомобиль юлларын урнаштыру	Шәһәр урамнары һәм юллар чикләрендә торак пунктлардан читтәге автомобиль юлларын һәм аларга бәйлә техник корылмаларны, юл буге (парковкаларны) транспорт чараларын шәһәр урамнары һәм юллар чикләрендә урнаштыру, моңа 2.7.1, 4.9, 7.2.3 кодлары белән рөхсәт ителгән файдалану төрләргә белән, шулай ук транспорт чараларын саклау өчен билгеләнгән некапиталь корылмаларны урнаштыру; юл хәрәкәтә иминлегенә өчен җаваплы эчке эшләр органнары постларын урнаштыру өчен билгеләнгән объектларны урнаштыру
7.2.2	Пассажирларга хезмәт күрсәтү	Урнашуы рөхсәт ителгән 7.6 код белән файдалану төрнән каралган капитал төзелеш объектларыннан тыш, пассажирларга хезмәт күрсәтү өчен билгеләнгән биналарны һәм корылмаларны урнаштыру
7.2.3	Гомуми файдаланудагы транспорт кую урыннары	Кешеләргә билгеләнгән маршрут буенча ташучы транспорт чаралары тукталышын урнаштыру
7.3	Су транспорты	Су юлларында суднолар йөрешен өчен ясалма төзелгән эчке су юлларын урнаштыру, эчке су юлларын капитал төзү объектларын урнаштыру, дингез портларын капитал төзү объектларын урнаштыру, капитал төзелеш объектларын, шул исәптән дингез һәм елга портларын, причалларны, пристаньнары, гидротехник корылмаларны, навигация жиһазларын һәм башка объектларны суднолар йөрешен һәм су ташуларны тээмин итү, су транспортына ягулык салу урыннарын урнаштыру.

7.4	Һава транспорты	Аэродромнар, вертолет майданчыклары (вертодромнар) урнаштыру, гидросамолетларны китерү һәм причал ясау өчен урыннар урнаштыру, һава судноларын очып китү һәм жиргә төшерү (китерү) өчен кирәкле очышларны һәм башка объектларны радиотехник тәмин итү, аэропортлар (аэровокзаллар) һәм пассажирларны утырту һәм утырту, аларга хезмәт күрсәтү һәм аларның куркынычсызлыгын тәмин итү өчен кирәкле башка объектларны урнаштыру, шулай ук һава юлы белән йөри торган йөкләргә төяү, бушату һәм саклау өчен кирәкле объектларны урнаштыру; һава судноларына техник хезмәт күрсәтү һәм ремонт ясау өчен билгеләнгән объектларны урнаштыру
7.5	Торбауткәргеч транспорт	Нефть үткәргечләренә, сүүткәргечләренә, газүткәргечләренә һәм башка торба үткәргечләренә, шулай ук аталган торбауткәргечләренә эксплуатацияләү өчен кирәкле башка биналарны һәм корымаларны урнаштыру
7.6	Урамнан тыш транспорт	Метрополитенны, шул исәптән метрополитенның жир өсте юлларын, утырту станцияләрен, пассажирлар өчен станциягә күчешләренә, электродепоны, вентиляция шахталарын эксплуатацияләү өчен кирәкле корымаларны урнаштыру; бүтән төр жир өсте корымаларын (монорельс транспортын, канат юллары асылмаларын, фуникулерларны) урнаштыру
8.0	Оборонаны һәм иминлекне тәмин итү	Россия Федерациясе Кораллы Көчләрен, башка гаскәрләрен, хәрби формованиеләрен һәм алар белән идарә итү органнарын (хәрби оешмаларны, эчке гаскәрләрен, учреждениеләрен һәм башка объектларны урнаштыру, гаскәрләрен һәм флот көчләрен дислокацияләү), хәрби өйрәнүләр һәм хәрби частьларның хәрби әзерлеген тәмин итүгә юнәлдерелгән башка чаралар уздыру; хәрби училищелар, хәрби институтлар, хәрби университетлар, хәрби академияләр биналарын урнаштыру; таможня эшчәнлеген гамәлгә ашыруны тәмин итә торган объектлар урнаштыру <u>Аңлатма:</u> Рохсәт ителгән файдалануның әлеге төре хәрби комиссариатларны, хәрби чакыру пунктларын, гражданның оборонасы бүлекчәләрен һәм гадәттән тыш хәлләренә урнаштыру мөмкинлеген күздә тоту.
8.1	Кораллы көчләрен тәмин итү	Коралны, хәрби билгеләнештәге техниканы һәм боеприпасларны эшләү, сынау, житештерү яки юк итү өчен билгеләнгән капитал төзелеш объектларын урнаштыру; сынау полигоннары, кораллануны юкка чыгару һәм корал яки сугыш кирәк-яракларын куллануга, житештерүгә, ремонтлауга яисә юкка чыгаруга бәйле рәвештә барлыкка килә торган калдыкларны юкка чыгару урыннары буларак жир кишәрлекләрен урнаштыру; дәүләт һәм мобилизация резервларында (саклагычларда, складларда һәм башка объектларда) матди кыйммәтләр запасын булдыру һәм саклау өчен кирәкле капитал төзелеш объектларын урнаштыру; иминлеген тәмин итү өчен административ-территориаль берәмлекләр төзелгән объектларны урнаштыру.
8.2	Россия Федерациясе Дәүләт чиген саклау	Россия Федерациясе Дәүләт чиген яклауны һәм саклауны тәмин итү, чик буй хәрби частьларын һәм алар белән идарә итү органнарын урнаштыру, шулай ук Россия Федерациясе Дәүләт чиге аша үткәрү пунктларын урнаштыру өчен кирәкле инженерлык корымаларын һәм чит илләренә, чик буй хәрби частьларын һәм алар белән идарә итү органнарын урнаштыру, шулай ук Россия Федерациясе Дәүләт чиге аша үткәрү пунктларын урнаштыру өчен кирәкле башка объектларны урнаштыру
8.3	Эчке хокук тәртибен тәмин итү	Хәрби хезмәт булган эчке эшләр органнары, Росгвардия һәм коткару хезмәтләре әзерлегендә ярдәм итү өчен кирәкле капитал төзелеш объектларын урнаштыру; житештерү биналарының бер өлеше булган гражданның оборонасы объектларыннан тыш, гражданның оборонасы объектларын урнаштыру
8.4	Жәзалар үтәтү эшчәнлеген тәмин итү	Капитал төзелеш объектларын иректән мөхрүм итү урыннары булдыру өчен урнаштыру (тикшерү изоляторлары, төрмәләр, жирлекләр)

9.0	Табигатыне махсус саклау һәм ойрону эшчәнлеге	Чикләрендә хужалык эшчәнлеге, табигатыне саклауга һәм ойронуға бәйлә эшчәнлектән тыш, рөхсәт ителми торган махсус сакланьлучы табигаты территорияләрен булдыру юлы белән үсемлекләр һәм хайваннар доньясын саклау һәм ойрону (дәүләт табигаты тыюлыклары, милли һәм табигаты парклар, табигаты һәйкәлләре, дендрология парклары, ботаника бакчалары, оранжерияләр)
9.1	Табигаты территорияләрне саклау	Өйләнә-тирә табигаты мохитенең аерым табигаты сыйфатларын әлеге зонада хужалык эшчәнлеген чикләү юлы белән саклау, аерым алганда: тыелган полосаларны булдыру һәм тәрбияләү, яклау урманнарын, шул исәптән шәһәр урманнарын, урман паркларында булдыру һәм тәрбияләү, яклау урманнарында рөхсәт ителгән башка хужалык эшчәнлеге, тыюлыкларда табигаты ресурсларыннан файдалану режимын саклау, аеруча кыйммәтле булган жирләрнең үзлекләрен саклау. <u>Аңлатма:</u> Рөхсәт ителгән файдалануның әлеге төрен, гомуми файдаланудагы территорияләрне оештырудан тыш, махсус хужалык эшчәнлеге каралмаган территорияләр чикләрендә кулланырга кирәк.
9.1.1	Сирәк һәм (яисә) юкка чыгу куркынычы яный торган хайваннар төрләрен саклау һәм ишәйтү	Сирәк һәм (яисә) юкка чыгу куркынычы яный торган хайваннар төрләрен саклау һәм репродукцияләү белән бәйлә хужалык эшчәнлеген гәмәлгә ашыру; сирәк һәм (яисә) юкка чыгу куркынычы яный торган хайваннар төрләрен тоту һәм (яисә) репродукцияләү өчен кулланыла торган биналар, корылмалар урнаштыру
9.2	Курорт эшчәнлеге	Табигаты дөвалау ресурсларын (минераль сулар ятмалары, дөвалау пычраклары, рапой лиманнар һәм күлләр, махсус климат һәм кеше авыруларын профилактикалау һәм дөвалау өчен файдаланыла торган яки кулланылырга мөмкин булган башка табигаты факторлары һәм шартлары) дөвалау һәм дөвалау ресурсларын тау-санитария округының беренче зонасы чикләрендә дөвалау-савыктыру һәм курорт жирләрен саклауны ярлыландырудан һәм юкка чыгарудан саклау өчен файдалану.
9.2.1	Санаторий эшчәнлеге	Шифаханәләрне, профилактикаларны, бальнеологик дөваханәләрне, халыкны дөвалау һәм сәләмәтләндерү буенча хезмәт күрсәтүне тәэмин итүче пычрак дөвалау йортларын урнаштыру; дөвалау-сәләмәтләндерү урыннарын (пляжлар, биоветлар, дөвалау пычрагы чыгару урыннары) төзекләндерү; дөвалау-сәләмәтләндерү лагерьларын урнаштыру
9.3	Тарихи-мәдәни эшчәнлек	Россия Федерациясе халыкларының мәдәни мирас объектларын (тарих һәм мәдәният ядкарьләрен) саклап калу һәм ойрону, шул исәптән: археологик мирас объектларын, истәлекле урыннарын, тарихи кәсепләр, житештерү һәм һөнәрчелек урыннарының, тарихи жирлекләрнең конкурешен, хәрби һәм гражданык каберлекләрен, мәдәни мирас объектларын, тарихи промысел яки һөнәрчелек булган хужалык эшчәнлеген, шулай ук танып белү туризмын тәэмин итүче хужалык эшчәнлеген тәэмин итү
10.0	Урманнардан файдалану	Агач материалын һәм агач булмаган урман ресурсларын әзерләү, беренчел эшкәртү һәм чыгару (урманнары саклау һәм торгызу эшчәнлеге һәм башка максатларда). Әлеге төрдәге рөхсәт ителгән файдалануның эчтәлеге кодлар белән рөхсәт ителгән куллану төрләренең эчтәлеген үз эченә ала 10.1 - 10.4
10.1	Агач әзерләү	Табигаты шартларында үскән, шул исәптән гражданныр тарафыннан үз ихтияжлары өчен үсеп чыккан урман утыртмаларын кисү, өлешчә эшкәртү, агачны саклау һәм чыгару, урман юлларын булдыру, агач (урман складлары, урман киселешләре) эшкәртү һәм саклау өчен кирәкле корылмаларны урнаштыру, урманнары саклау һәм торгызу
10.2	Урман плантацияләре	Кеше хезмәте белән үстерелгән урман утыртмаларын үстерү һәм кисү, үзагачны өлешчә эшкәртү, саклау һәм чыгару, юллар булдыру, агач (урман складлары, урман киселешләре) эшкәртү һәм саклау өчен кирәкле корылмалар урнаштыру, урманнары саклау
10.3	Урман ресурсларын әзерләү	Табылган урман ресурсларын, шул исәптән гражданныр тарафыннан үз ихтияжлары өчен, азык-төлек урман ресурсларын һәм кыргый үсүче

		үсемлекләрне эзерләү, саклау, тирәнтен эшкәртү һәм чыгару, урман ресурсларын саклау һәм эшкәртү өчен кирәкле вакытлы корылмаларны (киптерүләр, гөмбә кайнату, складлар) урнаштыру, урманнарны саклау өчен кирәкле вакытлыча корылмаларны урнаштыру
10.4	Резервтагы урманнар	Урманнарны саклауга бәйлә эшчәнлек
11.0	Су объектлары	Бозлыклар, карлыклар, инешләр, елгадар, күлләр, сазлыклар, территориаль дингезләр һәм башка өске су объектлары
11.1	Су объектларынан гомуми файдалану	Су объектларына тоташкан жир кишәрлекләрен, әгәр тиешле тыюлар законда билгеләнмәгән булса, судан гомуми файдалануны (гражданның тарафыннан шәхси ихтияҗлар өчен гомуми ашырыла торган судан файдалану, шулай ук эчәргә яраклы һәм хужалык-көнүрешне су белән тәмин итү максатларында су ресурсларын алу (алу), су объектларында ял итү өчен билгеләнгән аз үлчәмле суднолардан, су мотоциклларынан һәм башка техник чаралардан файдалану
11.2	Су объектларынан махсус файдалану	Су объектларына тоташкан жир кишәрлекләрен махсус судан файдалану өчен кирәкле ысуллар (су объектларынан су ресурсларын алу, агып тошуче суларны һәм (яисә) дренаж суларын агызу, төптән тирәнәйтү, шартлату, бораулау һәм су объектларының төбен һәм ярларын үзгәртүгә бәйлә башка эшләр) куллану
11.3	Гидротехник корылмалар	Сусаклагыч һәм балык тоту корылмаларын, яр саклау корылмаларын эксплуатацияләү өчен кирәкле гидротехник корылмаларны (плотиналар, су жыю, су чыгару һәм башка гидротехник корылмаларны, суднолар үткөрү корылмаларын, балык саклау һәм балык тоту корылмаларын, яр бие саклау корылмаларын) урнаштыру
12.0	Гомуми файдаланудагы жир кишәрлекләре (территорияләр)	Гомуми файдаланудагы жир кишәрлекләре. Әлеге төр куллануның эчтәлегенә түбәндәге кодлар белән рәхсәт ителгән куллану төрләренә эчтәлеген үз эченә ала 12.0.1 - 12.0.2. <u>Аңлатма:</u> Әлеге Кагыйдәләргә карата рәхсәт ителгән файдалануның әлеге төрен кызыл сызыклар билгеләү юлы белән төзелгән территорияләр чикләрендә күздә тотарга кирәк.
12.0.1	Урам-юл челтәре	Урам-юл челтәре объектларын: торак пунктлар чикләрендә автомобиль юллары, трамвай юллары һәм жәяүселәр өчен тротуарлар, жәяүселәр өчен чыгу урыннары, бульварлар, майданнар, машина юллары, велоспорт һәм инженерлык инфраструктурасы объектлары урнаштыру; шәһәр урамнары һәм юллар чикләрендә юл бие тукталышларын (парковчаларын) урнаштыру, моңа кодлар белән рәхсәт ителгән 2.7.1, 4.9, 7.2.3 кодлар белән куллану төрләре каралган, шулай ук транспорт чараларын саклау өчен билгеләнгән некапиталь корылмаларны урнаштыру.
12.0.2	Территорияне төзекләндерү	Территорияне төзекләндерүнең состав өлеше буларак кулланыла торган декоратив, техник, планлаштыру, конструктив жайланмалар, яшелләндерү элементларын, жиһазларның һәм бизәүнең төрле төрләр, кече архитектура формаларын, стационар булмаган корылмаларны һәм корылмаларны, мәгълүмати шитларны һәм күрсәткечләрне урнаштыру
12.1	Ритуаль эшчәнлек	Зиратлар, крематорийлар һәм күмү урыннары урнаштыру; тиешле гыйбәдәт корылмаларын урнаштыру; ритуаль-йола билгеләнешендәге продукция житештерү эшчәнлеген гомуми ашыру
12.2	Махсус эшчәнлек	Житештерү һәм куллану калдыкларын, медицина калдыкларын, биологик калдыкларын, радиоактив калдыкларын, озон катламын жимерә торган матдәләргә урнаштыру, саклау, күмү, туплау, эшкәртү, зарарсызландыру, зарарсызландыру, шулай ук калдыкларны урнаштыру, күмү, саклау объектларын урнаштыру (үләт базларын, чүп яндыру һәм эшкәртү заводларын, көнкүреш чүпчарын һәм калдыкларны күмү һәм сортларга аеру полигоннарын, аларны икенчел эшкәртү өчен әйберләргә жыю урыннарын урнаштыру)
12.3	Запас	Хужалык эшчәнлегенә булмау
13.0	Гомуми билгеләнештәге жир кишәрлекләре	Гражданның тарафыннан бакчачылык яисә яшелчәчелек алып бару территориясенең чикләрендә урнашкан жир кишәрлекләренә гомуми файдаланудагы мөлкәткә булган һәм гомуми файдаланудагы мөлкәткә карый торган капитал төзелеш объектларын урнаштыру өчен билгеләнгән жир кишәрлекләре

13.1	Бакчачылык белән шөгыйльәнү	Гражданнарның авыл хужалыгы культураларының үз ихтыяжлары өчен ялын һәм (яисә) аларны үстерүне гамәлгә ашыру; инвентарыны саклау һәм авыл хужалыгы культурасы уңышы өчен билгеләнгән күчәмсез милек объектлары булмаган хужалык корылмаларын урнаштыру; Әлеге Кагыйдәләргә карата рөхсәт ителгән файдалануның әлеге төре бериндиди капитал төзелеш объектларын урнаштыруны күздә тотмый. «Кыр участкаларында шәхси ярдәмче хужалык алып бару» рөхсәт ителгән куллану төреннән аермалы буларак (код 1.16), хокук ияләре физик затлар булган жир кишәрлекләре өчен кулланыла.
13.2	Яшелчәчелек белән шөгыйльәнү	Гражданнар тарафыннан авыл хужалыгы культураларының үз ихтыяжлары өчен ял итүне һәм (яисә) аларны үстерүне гамәлгә ашыру; бакча йортының, торак йортының үз ихтыяжлары өчен 2.1 коды белән рөхсәт ителгән файдалану төрен, хужалык корылмаларын һәм гаражларны үз ихтыяжлары өчен урнаштыру <u>Аңлатма:</u> Ел әйләнәсе яшәү һәм инженерлык инфраструктурасы белән тәмин итү күздә тотылмаган йорт - бакча йорты. Рөхсәт ителгән файдалануның әлеге төре бакча яки торак йорттан тыш, коймалар, жирләү, бәдрәфләр, сарайлар һәм башка ишегалды корылмаларын урнаштыру мөмкинлеген күздә тоты.

*Дәүләт теркәве, кадастр һәм картография федераль хезмәтенен 10.11.2020 ел № П/0412 боерыгы белән расланган жир кишәрлекләреннән рөхсәт ителгән файдалану төрләре классификаторы нигезендә

